

36-37

38-39-40

Handelingen

41-42-43-44

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van mei 1990

ONDERZOEK GEWESTPLAN HALLE-VILVOORDE-ASSE
WIJZIGING BRT-STATUUT
BELEIDSBRIEF PERINATALE ZORG
STANDPUNT EXECUTIEVE RAPPORT KONINKLIJK COMMISSARIS MIGRANTENBELEID
DECREETGEVING MONUMENTENZORG
SUBSIDIERING TIL
BIBLIOTHEEKINSPECTIE
OPHEFFEN SUBSIDIERING STICHTING VOOR VERTALINGEN
ORGANISATIE GEZONDHEIDSZORG
FEDERALISERING TOERISTISCH BELEID
TWEDE CONFERENTIE EUROPA VAN DE REGIO'S
ORGANISATIE VOLGEND SCHOOL- EN ACADEMIEJAAR
WERKING VLAAMSE ADMINISTRATIE EN AMBTENARENSTATUUT
CONCENTRATIE KANSARMOEDE
AANWIJZING WOONNOODGEBIED
AFVAL- EN EMISSIEPREVENTIEBELEID
INHAALBONIFICATIE GEMEENTELIJKE AMBTENAREN
AANSLAGEN JOODSE BEGRAAFPLAATSEN
JACHTDECREET
LAATTIJDIGE BETALINGAANNEMERS
VERKEERSONVEILIGHEID R 16 TEMSE-BREENDONK
NOTA MIGRANTENBELEID
VERKEERSVEILIGHEID
FINANCIERING ONDERWIJSTEKORT FRANSE GEMEENSCHAP
REGLING ZELFSTANDIG WONEN ADL-CLUSTERS
KLEIN CHEMISCH HUISAFVAL
VASTE OEVERVERBINDING WESTERSCHELDE
BOSDECREET

Inhoud

Nr. 36 Woensdag 2 mei 1990 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1363

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 1363

Begrotingen

Indiening en verwijzing, blz. 1363

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1363

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 1364

Verzoekschriften

Indiening en verwijzing, blz. 1364

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1364

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 1364

Verslag van de Commissie van Onderzoek over het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse

— 115 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1364

Sprekers : de heren R. Van Rompaey, verslaggever, M. Van houtte, verslaggever, W. Cortois, J. Timmermans, L. Dhoore

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie

— 306 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 12

Algemene bespreking, blz. 1376

Sprekers : de heren M. Bartholomeussen, verslaggever, A. Denys

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1378

Nr. 37 Woensdag 2 mei 1990 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1379

Samenstelling van Commissies

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 1379

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie

— 306 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 12

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1379

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy, Minister P. Dewael, de heren A. De Beul, W. Seeuws, P. Chevalier, W. Verreycken

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1390

Sprekers : de heren A. Denys, M. Didden, Minister P. Dewael, de heren A. De Beul, E. Van Rompuy

Beleidsbrief Perinatale zorg, ingediend door de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden

— 297 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1395

Sprekers : de heer J. Van der Sande, verslaggever, Minister H. Weckx, de heren W. Peeters, L. Hancké

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, en de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over het uitblijven van een standpunt van de Vlaamse Executieve met betrekking tot het rapport van de Koninklijke Commissaris voor het Migrantenbeleid, blz. 1403

Sprekers : mevrouw M. Vogels, Minister J. Lenssens

Interpellatie van de heer A. De Beul tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de stand van de decreetgeving inzake de monumentenzorg, blz. 1409

Sprekers : de heer A. De Beul, Minister L. Waltmiel

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het in uitzicht gesteld stopzetten van de subsidiëring van het Toneelgezelschap Ivonne Lex, blz. 1412 (Verdaging)

Interpellatie van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het uitblijven van het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Executieve houdende de organisatie van de in het bibliotheekdecreet bepaalde inspectiedienst, blz. 1412

Sprekers : de heer A. De Beul, Minister P. Dewael

Interpellatie van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het opheffen van de subsidiëring van de Stichting voor Vertalingen, blz. 1414

Sprekers : de heren A. De Beul, G. Verhaegen, Minister P. Dewael

Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de programmering van ziekenhuizen en het gebrek aan RVT-bedden, blz. 1418 (Intrekking)

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1418

Nr. 38 Donderdag 3 mei 1990

Berichten van verhindering, blz. 1419

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een oneigenlijke toepassing van de procedure inzake ruimtelijke ordening met miskenning van de Gemeente Kontich, blz. 1419

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de investering in het openbaar vervoer in het Gentse in 1990, blz. 1421

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het stopzetten van de selectieve glasophaling in Vlaanderen door een Franse firma, blz. 1422

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het lekken van olietanks en tanks van benzinstations, blz. 1422

Actuele vraag van de heer C. Marchand tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de waterzuivering aan de Westkust, blz. 1424

Actuele vraag van mevrouw N. Maes tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de wijze waarop de Vlaamse Gemeenschap in TV-programma's en -coprodukties wordt kenbaar gemaakt, blz. 1425

Actuele vraag van mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over pogingen om de uitzending van een aflevering van het TV-programma Tien voor Taal te beletten, blz. 1426

Actuele interpellatie (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer J. Loones tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over een verklaring van de Voorzitter van het Vlaamse Commissariaat-Generaal voor Toerisme omtrent federalisering van het toeristisch beleid, blz. 1426

Sprekers : de heren J. Loones, L. Dierickx, W. Content, Minister P. Dewael

Mededeling van de Vlaamse Executieve
Mededeling van de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, betreffende de Tweede Conferentie van het Europa van de Regio's gehouden te Brussel op 24 en 25 april 1990

Debat, blz. 1430

Sprekers : Minister G. Geens, de heren A. Denys, H. Suykerbuyk, L. Dierickx, W. Luyten, L. Hancké, W. Verreycken

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie. Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie
— 306 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 12

Aangehouden stemmingen, blz. 1439

Sprekers : de heren A. De Beul, W. Luyten, J. Geysels, A. Denys

Hoofdelijke stemming, blz. 1441 (Verdaging)

Spreker : de heer G. Verhaegen

Motie van aanbeveling van de heer J. Geysels tot besluit van de op 18 april 1990 door de heer W. Van Durme gehouden interpellatie tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de verhoging van het inschrijvingsgeld in het hoger onderwijs buiten de universiteit
— 330 (1989-1990) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1431 (Verdaging)

Sprekers : de heren E. Baldedwijn, G. Verhaegen, L. Hancké

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de problemen met betrekking tot de organisatie van het volgend school- en academiejaar, blz. 1442

Sprekers : de heer E. Beysen, Minister D. Coens

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het administratief en geldelijk statuut van de Vlaamse ambtenaren alsmede de werking van de nieuwe Vlaamse administratie, blz. 1448 (Verdaging)

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de ontwikkeling en de concentratie van de kansarmoede in de grote steden en centrumsteden, blz. 1448

Sprekers : de heren L. Hancké, M. Van Peel, J. Geysels, Minister L. Van den Bossche

Moties van aanbeveling, blz. 1458

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1458

Nr. 39 Donderdag 17 mei 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1459

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1459

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1459
Overneming, blz. 1459

Beleidsbrieven

Indiening en verwijzing, blz. 1460

Verslag

Indiening, blz. 1460

Jaarverslag

Indiening, blz. 1460

Verzoekschriften

Indiening en verwijzing, blz. 1460

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1460

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 1460

Ontwerp van decreet betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen
— 334 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1460

Sprekers : de heren F. Aerts, verslaggever, J. Laverge, M. Capoen, G. Janzegers, Minister T. Kelchtermans, de heer Jozef Bosmans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1467

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer M. Olivier tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het besluit van de Vlaamse Executieve van 3 mei 1990 tot aanwijzing van de steden en gemeenten waar een woonnoodgebied kan worden afgebakend, blz. 1468

Sprekers : de heer M. Olivier, Minister G. Geens, de heren A. Denys, J. Laverge

Motie van aanbeveling, blz. 1472

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het in uitzicht gesteld stopzetten van de subsidiëring van het Toneelgezelschap Ivonne Lex, blz. 1472

Sprekers : de heer L. Hancké, mevrouw N. Maes, Minister P. Dewael

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1481

Bijlage – Vraag om uitleg (Regl. art. 20)
Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van mevrouw F. Brepoels aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting in verband met het niet-heropstarten van een waterzuiveringsstation in de gemeente Zonhoven, blz. 1483

Nr. 40 Donderdag 17 mei 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1487

Voorstel van resolutie van de heer P. Van Grembergen c.s. betreffende de recente aanslagen op Joodse begraafplaatsen in Frankrijk
— 343 (1989-1990) — Nr. 1

Indiening en voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1487

Spreker : de heer A. De Beul

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de precieze afspraken in verband met het bedrijf PRB, blz. 1487

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de gevolgen van de richtnota van de Minister voor een mogelijke vestiging van een industrieterrein in de deelgemeente Westrode te Meise-Wolvertem, blz. 1489

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1490

Actuele vragen (Regl. art. 75) (Voortzetting)

Actuele vraag van de heer M. Desutter tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het gevraagde SERV-onderzoek betreffende het economisch belang van het toerisme in Vlaanderen, blz. 1490

Actuele vraag van de heer A. De Beul tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het te koop stellen van het Instituut Bunge te Antwerpen en het niet toewijzen ervan aan het Ballet van Vlaanderen, blz. 1490

Actuele vraag van de heer W. Peeters tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de studierondvaart van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve naar aanleiding van dijkversterkingswerken aan de

Schelde en grote infrastructuurwerken in het Waasland en de streek van Dendermonde, blz. 1492

Actuele vraag van de heer W. Peeters tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de verkeershinder veroorzaakt door de herinrichting van het kruispunt Duivenhoek te Elversele-Temse

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de herinrichtingswerken aan het kruispunt Duivenhoek te Elversele-Temse, blz. 1493

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de bouw van een verbrandingsoven in Vlaams Brabant, blz. 1494

Actuele interpellatie (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, en de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over subsidiëring van het PRO-SA-project in het kader van een algemeen afval- en emissiepreventiebeleid, blz. 1496
Sprekers : de heer J. Cuyvers, Minister N. De Batselier, Minister T. Kelchtermans

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de programmering van ziekenhuizen en het gebrek aan RVT-bedden, blz. 1499

Sprekers : de heer E. De Groot, Minister H. Weckx

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de weigering om Vlaamse gemeenten de inhaalbonificatie te laten toekennen in de vorm van geschenkcheques, blz. 1502

Sprekers : de heren F. Vermeiren, J. Ansoms, L. Peeters, E. Van Vaerenbergh, Minister L. Van den Bossche

Voorstel van resolutie van de heer P. Van Grembergen c.s. betreffende de recente aanslagen op Joodse begraafplaatsen in Frankrijk
- 343 (1989-1990) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1507

Bespreking, blz. 1507

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, W. Verreycken, A. Denys, F. Dewinter, J. Geysels, L. Hancké, J. De Seranno

Hoofdelijke stemming, blz. 1508

Spreker : mevrouw M. Vogels

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende

het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie

- 306 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 12

Hoofdelijke stemming, blz. 1510

Sprekers : de heren A. Denys, H. Van Dienderen

Ontwerp van decreet betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen
- 334 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmings, blz. 1510

Sprekers : de heren E. De Groot, A. Denys

Hoofdelijke stemming, blz. 1512

Spreker : de heer G. Janzegers

Motie van aanbeveling van de heer J. Geysels tot besluit van de op 18 april 1990 door de heer W. Van Durme gehouden interpellatie tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de verhoging van het inschrijvingsgeld in het hoger onderwijs buiten de universiteit
- 330 (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1513

Motie van aanbeveling van de heren L. Hancké, G. Verhaegen, M. Van Peel, E. Baldewijns en A. De Beul tot besluit van de op 3 mei 1990 door de heer L. Hancké gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de ontwikkeling en de concentratie van de kansarmoede in de grote steden en centrumsteden
- 335 (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1514

Sprekers : de heren E. De Groot, J. Geysels

Motie van aanbeveling van de heer J. Cuyvers tot besluit van de op 3 mei 1990 door de heer L. Hancké gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de ontwikkeling en de concentratie van de kansarmoede in de grote steden en centrumsteden
- 336 (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1516

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het administratief en geldelijk statuut van de Vlaamse ambtenaren alsmede de werking van de nieuwe Vlaamse administratie, blz. 1517

Sprekers : de heer R. Van Hooland, Minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over

de laattijdige betaling van aannemers, blz. 1523

Sprekers : de heren E. Beysen, J. De Seranno, Minister J. Sauwens

Interpellatie van de heer J. Van Eetvelt tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de onveilige toestand op de R 16 tussen Temse en Breendonk en de toestand van de Scheldebrug aldaar, blz. 1525

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, mevrouw M. De Meyer, Minister J. Sauwens, de heer J. De Seranno

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1528

Nr. 41 **Dinsdag 29 mei 1990**

Berichten van verhindering, blz. 1529

Mededeling van de Voorzitter, blz. 1529

Nota migrantenbeleid van de Vlaamse Executieve, ingediend door de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin
- 193 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 7

Bespreking, blz. 1529

Sprekers : de heer A. Deneir, verslaggever, Minister J. Lenssens, de heren M. Van Peel, W. Peeters, mevrouw M. Vogels, de heren G. Annemans, L. Hancké, Minister D. Coens, de heer A. Denys

Moties van aanbeveling, blz. 1554

Voorstel van resolutie van de heer D. Vervaeke c.s. betreffende de bevordering van de verkeersveiligheid op de Vlaamse wegen
- 225 (1988-1989) - Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1554

Sprekers : de heren H. Candries, J. Ansoms, A. Denys

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1555

Nr. 42 **Woensdag 30 mei 1990**

Berichten van verhindering, blz. 1557

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1557

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1557

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 1557

Verslagen

Indiening, blz. 1557

Moties

Indiening en verwijzing, blz. 1558

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 1558

Actuele interpellatie (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het voorstel van de Franse Gemeenschap om haar onderwijstekort te financieren via nieuwe nationale middelen, blz. 1558

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy, Minister G. Geens

Motie van aanbeveling, blz. 1564

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie

— 306 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 12

Verzoek tot verwijzing naar de Commissie, blz. 1564

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy

Tweede lezing, blz. 1566

Sprekers : de heren A. De Beul, W. Seeuws, W. Luyten

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer H. Lauwers tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de nakende regeling inzake zelfstandig wonen voor fysiek gehandicapten in de ADL-clusters, blz. 1567

Sprekers : de heren H. Lauwers, J. Van der Sande, Minister J. Lenssens

Interpellatie van de heer J. Caudron tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het aangekondigde plan tot ophaling en verwerking van het klein chemisch huisafval, blz. 1571

Sprekers : de heren J. Caudron, J. Sleecx, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 1577

Interpellatie van de heer J. De Bremaeker tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de vaste oeververbinding over de Westerschelde en de gevolgen ervan voor Vlaanderen en Gent, blz. 1577

Sprekers : de heren J. De Bremaeker, W. Seeuws, E. Flamant, Minister J. Lenssens

Motie van aanbeveling, blz. 1581

Regeling van de werkzaamheden, blz.

1581

Nr. 43

Donderdag 31 mei 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1583

Ontwerp van bosdecreet

— 261 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 14

Voorstel van decreet van de heer J. Timmermans C.S. houdende regeling van het behoud, de bescherming, de aanleg en het beheer van bossen

— 167 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1583

Sprekers : de heren J. De Seranno, verslaggever, F. Aerts, R. Daems, J. Timmermans, Minister T. Kelchtermans, de heren J. Cuyvers, M. Capoen, Jozef Bosmans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1602

Nr. 44

Donderdag 31 mei 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1603

Mededeling van de Voorzitter, blz. 1603

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer P. Chevalier tot de heer L. Waltiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een mogelijke bescherming van het KB-gebouw in de Vlamingstraat te Brugge, blz. 1603

Actuele vraag van de heer J. De Roo tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over het beleid met betrekking tot de impulsgebieden, blz. 1604

Actuele vraag van de heer G. Janzegers tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het niet uitbetalen door de ARGO van gelden bestemd voor de lonen van het personeel van de SABMO's, blz. 1605

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de sanerings- en herstructureringsplannen voor de Rijksuniversiteit Gent, blz. 1606

Actuele vraag van de heer G. Janzegers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het mogelijk heropstarten van een vetsmelterij en beenmaaldertij in Rillaar, blz. 1607

Actuele vraag van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de beslissing tot opeising van het bedrijf Baert-Verlee te Rillaar, blz. 1608

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het inzamelen en ophalen van glas in gemeenten, blz. 1609

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de resultaten van het ministerieel onderzoek naar de ketenvorming bij vrije radio's, blz. 1610

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de houding van de Vlaamse Executieve ten opzichte van de Zesde Internationale Aidsconferentie in San Francisco, blz. 1611

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over maatregelen om het tabaksverbruik te verminderen, blz. 1612

Actuele vraag van de heer G. Annemans tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het vernielen van provinciale borden in Voeren

Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, en de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het beschadigen en verwijderen van borden aan de Limburgse provinciegrens in Voeren, blz. 1613

Actuele vraag van de heer C. Lisabeth tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over een nieuw dossier in verband met een slibstortplaats in de Callemoeievijver te Nazareth, blz. 1614

Actuele vraag van de heer A. Deneir tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de plotse sluiting van het sas te Astene en de daardoor ontstane milieuhinder, blz. 1615

Actuele vraag van de heer J. De Seranno tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de in uitzicht gestelde aanleg van een nieuw fietspad langs de gewestweg Herentals-Lichtaart, blz. 1615

Actuele vraag van de heer H. Coveliers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de betrokkenheid van de Vlaamse Executieve bij het misdaadbeleid van de nationale Regering, blz. 1616

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het STT-tracé ten noorden van Antwerpen, blz. 1617

Ontwerp van bosdecreet

- 261 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 14

Voorstel van decreet van de heer J. Timmermans c.s. houdende regeling van het behoud, de bescherming, de aanleg en het beheer van bossen

- 167 (1988-1989) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1618

Sprekers : Minister T. Kelchtermans, de heer J. Cuyvers

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1621

Sprekers : de heren R. Daems, J. De Seranno, J. Cuyvers, H. Suykerbuyk, G. Beerden, Minister T. Kelchtermans, Minister G. Geens

Hoofdelijke stemming, blz. 1646

Sprekers : de heren J. Cuyvers, R. Daems, J. De Seranno, Jozef Bosmans, J. Timmermans

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende

het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie

- 306 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 12

Procedure, blz. 1649

Spreker : de heer A. Denys

Tweede lezing, blz. 1649

Sprekers : de heren A. De Beul, G. Verhaegen, A. Denys, H. Van Dienderen, L. Hancké, W. Verreycken

Hoofdelijke stemming, blz. 1654

Sprekers : de heren A. De Beul, H. Van Dienderen, W. Verreycken, G. Anne-mans

Mededeling van de Voorzitter, blz. 1656

Voorstel van resolutie van de heer D. Vervaeke c.s. betreffende de bevordering van de verkeersveiligheid op de Vlaamse wegen

- 225 (1988-1989) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1656

Motie van aanbeveling van de heer J. Laverge c.s. tot besluit van de op 17 mei 1990 door de heer M. Olivier gehouden interpellatie tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het besluit van de Vlaamse Executieve van 3 mei 1990 tot aanwijzing van de steden en gemeenten waar een woonnoodgebied kan worden afgebakend - 344 (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1657

Sprekers : de heren J. Laverge, G. Verhaegen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1658

Rechtzetting, blz. 1658

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

G. Sprockeels, A. Steverlynck, E. Vandersmissen, H. Van Dienderen, J. Verheyden ; gezondheidsredenen.

H. Candries, J. Laverge, M. Olivier, P. Van Grembergen ; buitenslands.

Jozef Bosmans, P. Breyne, W. Cor-tois, E. De Groot, J. De Roo, G. Janzegers, E. Van Rompuy , F. Vermeiren ; ambtsverplichtingen.

ACTUELE VRAGEN

(Regl. art. 75)

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een oneigenlijke toepassing van de procedure inzake ruimtelijke ordening met miskenning van de Gemeente Kontich

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw Vogels tot de heer Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een oneigenlijke toepassing van de procedure inzake ruimtelijke ordening met miskenning van de Gemeente Kontich

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, op 27 januari laatstleden verscheen — voor mij althans onverwachts — een besluit van de Executieve in het Belgisch Staatsblad met als bedoeling de bestaande bufferzone tussen de Antwerpse agglomeratie en de gemeente Kontich, het zogenaamde Molenveld, om te vormen tot KMO-zone.

De Executieve verantwoordde dit besluit vanuit de notie dringende aanpassing van een anomalie tussen het grafisch en het tekstgedeelte van het gewestplan.

Ik wens hieromtrent volgende vragen te stellen.

Ten eerste, de notie dringend waarmee de Executieve in feite de wetgeving op de ruimtelijke ordening en de normale advies- en inspraakprocedure omzeilde, is nogal bedenkelijk, zeker wanneer men weet dat deze anomalie reeds tien jaar bestaat en ook sinds tien jaar bekend is.

Ten tweede, door de omvorming van die bufferzone en door in te spelen op het tekstgedeelte, met name de omvorming tot KMO-zone, gaat de Executieve in tegen alle adviezen die

dienaangaande door de bevoegde instanties voordien werden gegeven.

Bij de opstelling van het gewestplan in 1979 werd door de Streekcommissie voor Advies — waarvan ik toen lid was — duidelijk gesteld dat het Molenveld als bufferzone en als open ruimte tussen de agglomeratie Antwerpen en de gemeente Kontich diende te worden behouden. Dat werd aldus overgenomen op het grafisch gedeelte van het gewestplan en bewust of onbewust vergeten in het tekstgedeelte.

Uw voorgangers op ruimtelijke ordening, de heren Akkermans en Galle, hebben steeds duidelijk de interpretatie van het grafisch gedeelte voorgehouden en dat ook verdedigd. Zij hebben deze anomalie, misschien uit angst voor planschade, evenwel nooit rechtgezet.

Ten derde, in 1987 werd een ontwerp van BPA ingediend om voornamelijk van het Molenveld toch een KMO-zone te maken. Dat heeft tot tweemaal toe een negatief advies, zowel van de Streekcommissie als van de diensten van de Administratie voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu, gekregen.

Door dat besluit te nemen zet u niet enkel een aantal bevoegde diensten dienaangaande duidelijk voor schut, maar u miskent ook de gemeentelijke autonomie van Kontich, die in haar bestuursakkoord duidelijk had gestipuleerd dat geen gewestplanherzieningen voor KMO- of industriezones zouden worden aanvaard. Dit is duidelijk een voorbeeld van de wijze waarop de Executieve de ideeën over

Vogels

het behoud van open ruimte en stadsinbreiding in feite hanteert. Dat zijn en blijven mooie woorden en vooral holle slogans, die steeds weer ondergeschikt zijn aan een aantal modetrends. Immers, elke gemeente die zich respecteert, dient blijkbaar een nieuwe KMO- of industriezone aan te vragen.

U maakt dat vooral ondergeschikt aan het toch wel zeer sterke lobbywerk van bepaalde financiële machten. Ter zake denk ik aan de supermarkt die op het Molenveld een hypermarkt wil bouwen. Zoniet, mijnheer de Minister, kan ik niet verklaren hoe het komt dat amper veertien dagen na het verschijnen van het besluit in het Staatsblad, de promotor — die door de eigenaar werd onder de arm genomen — aankomt met een volledig uitgewerkt stratenplan voor dat gebied.

Hoe verklaart of motiveert u de notie dringendheid bij het uitvaardigen van het besluit dat een toestand, die reeds tien jaar bestaat, wijzigt? Is dat enkel bedoeld om de bestaande inspraakprocedure te omzeilen?

Waarom neemt u als juiste interpretatie het tekstgedeelte van het gewestplan, terwijl alle voorgaande officiële adviesgevende instanties steeds hebben voorgehouden dat het grafisch gedeelte van het gewestplan de juiste interpretatie was?

Zijn er voorgaanden van dergelijke besluiten? Zo ja, welke?

De Voorzitter : Minister Walt Niel heeft het woord.

Minister L. Walt Niel (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in het gewestplan Antwerpen was er een anomalie. Er was tegenspraak tussen het grafisch gedeelte en de tekst. Op het grafisch gedeelte stond het Molenveld vermeld als bufferzone. In de tekst stond dat dit gebied bestemd was voor KMO's.

Volgens rechtspraak van de Raad van State hoort het aan de overheid om dringend een einde te maken aan anomalieën wanneer ze worden vastgesteld. Mevrouw Vogels, mij bewust

van de zware verantwoordelijkheid die ik draag in de strijd tegen anomalieën, heb ik onverwijld de Executieve gevat om de anomalie waarover u hebt gesproken weg te werken. Dit is gebeurd op 8 maart 1989. De Executieve heeft daarop een werkgroep samengesteld die bij haar verslag heeft uitgebracht op 15 maart 1989. Daarna heeft de Executieve besloten om te wachten met haar besluit en eerst het advies in te winnen van de nieuwe gemeenteraad van Kontich. Inderdaad, vanwege de gemeenteraad van Kontich was er een geding aangehangig bij de Raad van State.

Ik moet er aan toevoegen dat reeds in 1987 de oude gemeenteraad een BPA — bijzonder plan van aanleg — had goedgekeurd waarbij het Molenveld werd aangeduid als KMO-zone.

Het nieuwe gemeentebestuur heeft mij door middel van de richtnota die ik aan de gemeentebesturen heb gevraagd betreffende wijzigingen die dienden te worden aangebracht aan de gewestplannen, meegedeeld dat het Molenveld zou moeten worden aangewezen als KMO-zone, onder meer gezien de goede ligging en de gemakkelijke verkeersverbindingen.

Ik moet ook laten opmerken dat de GOM-Antwerpen, in een verslag de aandacht heeft gevestigd op het feit dat gezien het tekort aan KMO-zones te Kontich en omgeving, het aangegeven is om de zone in KMO-zone te veranderen, het grafisch gedeelte te wijzigen en de tekst te behouden.

Ik meen te mogen stellen dat ik de dringendheid heb gerespecteerd die is voorzien en dat de Executieve meer dan elders en meer dan ooit de gemeentelijke autonomie heeft gerespecteerd, want zij heeft er zelfs in toegestemd haar beslissing met zes maanden uit te stellen om de mening van het nieuwe gemeentebestuur te vernemen.

De Voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer de Voorzitter, ik wens toch een korte reactie te geven. Ministers zijn er natuurlijk om anomalieën recht te zetten. Er zijn echter anomalieën en

anomalieën. Indien de anomalie telkens in één richting wordt rechtgezet en in de andere richting niet, dan is dat ook de uiting van een bepaald beleid. U spreekt over de richtnota in verband met de herziening van de gewestplannen. U weet hoe die tot stand gekomen zijn. Dat is in de grootste verwarring gebeurd. Aan de oude gemeenteraden werd gevraagd om dergelijke richtnota's op te stellen en uiteindelijk zijn die dan bijgeschaafd.

In het bestuursakkoord van de gemeente Kontich stond duidelijk dat er geen nieuwe aantasting zou zijn van de open ruimten, ook niet van het Molenveld. U weet zeer goed dat bepaalde gemeenteraadsleden van Kontich op een bepaald ogenblik klacht hebben ingediend tegen het besluit van de Executieve.

De GOM's zijn voor mij niet direct de behouders van de open ruimten. De Gemeenschapsminister voor Ruimtelijke Ordening zou dat wel moeten zijn. Hij zou zich niet mogen laten leiden door adviezen van de GOM's, die in de eerste plaats economische instanties zijn, maar eerder door een beleidslijn die door de Vlaamse Executieve is uitgestippeld en die bestaat in het behoud van de open ruimten en de stadsinbreiding wat hier zeker niet het geval is.

De Voorzitter : Minister Walt Niel heeft het woord.

Minister L. Walt Niel : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw Vogels stelt dat de beslissing van de Gemeenteraad in de grootste verwarring tot stand is gekomen. Ik ken natuurlijk niet de graad van verwarring die in Kontich heerste.

Als het advies van de GOM eensluidend is met het advies van de gemeenteraad en van het schepencollege dan ben ik toch wel geneigd een aanvullend motief voor mijn beslissing te vinden.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de investering in het openbaar vervoer in het Gentse in 1990

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Hooland tot de heer Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de investering in het openbaar vervoer in het Gentse in 1990.

De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik wens het woord te voeren over het openbaar vervoer in Gent.

De jongste twintig jaar, tot 1987, werd in het openbaar vervoer in België, als ik die cijfers mag geloven, nationaal ruim 126,5 miljard geïnvesteerd. Daarvan ging meer dan de helft naar Brussel, 21 ten honderd ging naar Antwerpen, 14 ten honderd naar Charleroi, 6,5 ten honderd naar Luik en behalve nog een paar andere gevallen ging nog niet 1 ten honderd, namelijk 0,52 ten honderd naar investeringen in het Gentse. De erfenis uit het verleden is voor het Gentse per saldo zeer negatief. Inzake het reizigersverkeer heeft Gent nochtans het grootste station in Vlaanderen met 186.000 reizigers per week. Nu is er het probleem van de investeringen voor 1990. Ik spreek dan nog niet over de bijkomende bedragen die ingevolge de begrotingscontrole zullen beschikbaar komen.

U had het plan opgevat om in 1990 270 miljoen te investeren in een modelproject van integratie bus, tram en trein. Door de moeilijkheden bij de MIVG, ingevolge de noodzakelijke saneringen, komen die investeringen in het gedrang. Ik vraag u dan ook toe te lichten welke saneringen bij de MIVG al dan niet nodig zijn. De vakbonden spreken van 116 miljoen bijkomende saneringen. Dit zou de minimale dienstverlening aan de gebruiker in het gedrang brengen. In feite gaat het, indien u dat objectief bekijkt, slechts over 40 miljoen. Ik denk

dat daarover duidelijkheid moet worden gegeven.

Bovendien en dat is veel erger, heeft de Raad van Bestuur van de MIVG in zijn jongste vergadering voorgesteld de voorziene 270 miljoen te schrappen. Ik zie daarvan de logica niet. Gent kan dit niet aanvaarden gezien de voorgeschiedenis en de grote behoefte om van Gent een moderne stad te maken met een comfortabel openbaar vervoer, met trams in een snelle eigen bedding enzovoort.

Ik herhaal mijn vragen. Kunt u toelichten welke saneringen in 1990 nog supplementair noodzakelijk zijn ? Wat gebeurt er met de 270 miljoen die u hebt ingeschreven voor het project geïntegreerd bus-, tram- en treinverkeer, voor de tramlijn nummer 1 indien dat krediet 1990, ingevolge uw eventuele beslissing, niet zou kunnen worden besteed zoals u gepland had ? Is er alsnog een alternatieve besteding van die 270 miljoen haalbaar voor het noodlijdende openbaar vervoer.

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de schriftelijke aankondiging van de vraag betrof enkel de investeringen. Ik zal mij dan ook daartoe beperken.

Wat de exploitatietoelagen betreft zal de Raad zich binnen enkele dagen kunnen uitspreken over de bijkredieten gevraagd in de budgetcontrole. Dan zal tevens worden bepaald over welke financiële ruimte Gent zal beschikken om het openbaar vervoer in goede banen te leiden.

Inzake de investeringen heb ik bij de begroting 1990 twee modelprojecten voorgesteld om het openbaar vervoer in twee grote Vlaamse steden een nieuwe impuls te geven, namelijk het doortrekken van lijn 715 in Antwerpen en van de lijn 1 in Gent, een gelijkgrondse doorsteeklijn onder de sporenbundel van het Sint-Pietersstation. Op die wijze verlicht men de verkeersproblematiek rond het Maria-Hendrikaplein waar er een oververzadiging van het openbaar vervoer en privé-vervoer is. Daarenboven zouden daardoor een aantal be-

langrijke woonwijken ten zuiden van Gent-centrum rechtstreeks kunnen worden bereikt. Daarnaast zou ook de buurt van het Academisch Ziekenhuis rechtstreekse aansluiting krijgen met het verkeersknooppunt van het Sint-Pietersstation en zou ook Flanders Expo via het openbaar vervoer op 3 minuten afstand van het station liggen. Dit is een project trein-tram-bus met het oog op de verbetering van het openbaar vervoer.

Ter zake was er een consensus gegroeid tussen de Gentse Vervoermaatschappij, mijn eigen diensten en het stadsbestuur van Gent. Deze consensus is blijkbaar doorbroken door een beslissing van vorige week van de MIVG die zich voor een alternatief voorstel heeft uitgesproken. Dit betekent dat het investeringsbedrag van 240 miljoen in het gedrang komt. Ik heb mijn diensten de opdracht gegeven de situatie van het Gentse openbaar vervoer door te lichten, wat moet resulteren in een meerjarigenplan dat een oplossing moet geven voor de Gentse problematiek.

Daarenboven moeten zij de alternatieven, realiseerbaar voor het beschikbare bedrag van 240 miljoen, onderzoeken, die in de rest van Vlaanderen voor het openbaar vervoer bijkomende impulsen kunnen betekenen. Ik zal dienaangaande in de loop van de komende weken een beslissing nemen.

Indien de Raad van Bestuur van de MIVG zich houdt aan zijn standpunt, dan zullen deze kredieten dit jaar in Gent moeilijk kunnen worden geïnvesteerd.

Mijnheer de Voorzitter, een centrale aanpak van de Vlaamse Vervoermaatschappij en de stadsmaatschappijen, die zij meestal overkoepelt, is noodzakelijk opdat een dergelijke patsituatie zich niet meer kan voordoen. Ik zal het bij dit antwoord houden. Ik hoop binnen enkele weken meer klaarheid te kunnen scheppen inzake de investeringen die al dan niet kunnen geschieden.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het stopzetten van de selectieve glasophaling in Vlaanderen door een Franse firma

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Hooland tot de heer Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het stopzetten van de selectieve glasophaling in Vlaanderen door een Franse firma.

De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, het is niet uitgesloten dat Vlaanderen binnenkort ook een glasafvalberg zal hebben. De Belgische firma die sedert 1983 alleen instaat voor de ophaling van glasafval heeft immers moeilijkheden ingevolge de verwerking ervan, omdat de Noordfranse firma in Wingels de afname in recyclage weigert omwille van de slechte kwaliteit van het afvalglas. Mijnheer de Minister, u kunt zich de gevolgen voorstellen.

Na vele jaren van inspanningen was het recyclagecircuit de jongste jaren goed op gang gekomen. De burger was er gevoelig voor geworden. Aan deze recuperatie komt nu plots een einde, omdat sommige burgers de glasafvalcontainers ongedisciplineerd gebruiken. Voor vele gemeenten stelt dit een praktisch probleem. De gewone containers worden niet meer leeg gemaakt en sommige gemeenten zien zich verplicht er andere containers naast te plaatsen, omdat anders het glasafval in de huisvuilzak terecht komt. Die containers worden dan naar een stortplaats of een verbrandingsoven gebracht, kostprijs 4.000 frank per container plus verbrandingskosten. Op termijn is die situatie onhoudbaar en onzinnig.

Mijnheer de Minister, bent u op de hoogte van de situatie die ik u beschrijf ? Heeft de Belgische firma die het glas ophaalt inderdaad een monopolie ? Bent u van plan tussenbeide te komen om voor dit probleem op

korte termijn een oplossing te vinden ?

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het probleem dat de heer Van Hooland aanhaalt is mij inderdaad bekend. De ophaler zelf heeft mij medegedeeld dat hij voor enorme problemen stond. Dat is helemaal geen uitzondering. De burger pikt meer en meer in op de recyclagemogelijkheden wat soms ten koste van de kwaliteit is. Daardoor rijzen er in de eindfase van de recyclage problemen met de verwerking, wat ook hier is gebeurd.

Dit probleem kan maar worden opgelost door de burger aan te sporen de inspanningen in verband met het selecteren van afval op te drijven. OVAM heeft in het toekomstig afvalstoffenbeleid als voornaamste doestelling een voorkomingsbeleid en een degelijke recyclage opgenomen.

Tijdens een studiedag die te Eupen plaatsvond bleek dat het beter is het geselecteerde afval te verzamelen in containerparken, omdat daar het toezicht beter kan worden georganiseerd. Wanneer op verschillende plaatsen containers worden geplaatst, zijn er meer misbruiken en worden er vele vreemde voorwerpen in gedeponeerd. Het glas bijvoorbeeld dat daar bij elkaar wordt gebracht is vaak zeer vuil en van slechte kwaliteit wat problemen schept bij de eindverwerking. Ik heb voor dit probleem geen pasklare oplossing. Wij zullen trachten een verbetering aan te brengen via het nieuwe Afvalstoffenplan.

De monopoliepositie van het verwerkende bedrijf is in de markt zelf ontstaan en de overheid heeft daar tot nu toe niet ingegrepen. Al gebeurt de ophaling op basis van het vrije initiatief en in een vrije markt, toch ontstaan er monopolieposities die een zeer sterke greep kunnen hebben op de aard van de recyclage zelf en op de prijs. Daardoor ontstaan er eveneens problemen in verband met de ophaling. Ik kan mij voorstellen

wie u deze informatie heeft gegeven. De mijne komt uit dezelfde hoek.

De overheid heeft de opdracht om via OVAM gemengde initiatieven te nemen. Want, selectief ophalen en recycleren heeft maar zin wanneer de selectieve ophaling de burgers niet alleen aanspreekt, maar wanneer hij de zekerheid heeft dat zijn inspanning ook wordt beloond en dat er in de eindfase een milieuvriendelijke oplossing voor het afval wordt gevonden. Dat is helaas niet altijd het geval. Wat wij in het nieuwe Afvalstoffenplan voorstellen is de keten te sluiten en van bij het begin tot op het einde de nodige waarborgen aan de burgers te geven.

Wij moeten het probleem nu onderkennen en een structurele oplossing uitwerken voor de toekomst.

De Voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de Minister, ik dank u voor uw omstandig antwoord. Naast een voortgezette sensibilisering en structurele maatregelen blijft de vraag bestaan wat op korte termijn kan en moet worden ondernomen.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Op korte termijn is de enige oplossing dat de firma's hun stockagemogelijkheden verruimen in afwachting van een gewaarborgde afname.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het lekken van olietanks en tanks van benzinstations

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Cuyvers tot de heer Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over

Voorzitter

het lekken van olietanks en tanks van benzinstations.

De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, een recent artikel in een milieukrant heeft de problematiek van de lekkende tanks van gasolie bij particulieren en benzinstations weer actueel gemaakt. De auteurs gaan ervan uit dat in Vlaanderen heel wat tanks aanwezig zijn die lekken als een zeef, met alle negatieve gevolgen vandien.

Als één liter gasolie in het grondwater terecht komt kan het de smaak bederven van ongeveer 1 miljoen liter water. Mijnheer de Minister, u weet ook dat wij het grootste gedeelte van het grondwater gebruiken voor ons drinkwater. Als wij uitgaan van de idee dat ongeveer 800.000 gasolietanks in Vlaanderen zijn ingegraven en rekening houdend met de negatieve cijfers die blijken uit het rapport van LISEC van 1988, kunnen wij extrapoleren dat ongeveer 300.000 gastanks bij particulieren zijn ingegraven en lekken. Van het aantal benzinstationtanks dat lekt heeft men geen idee. Ik denk dat de exploitant het verlies gewoon beschouwt als een onvermijdbaar verdampingsverlies — dat hij zelfs van zijn belastingen kan aftrekken — maar dit verlies zou echter te wijten kunnen zijn aan een verlies via de grond.

Daarom heb ik een aantal vragen gericht aan u, mijnheer de Minister, die toch bekommerd bent om ons drinkwater. Ten eerste, beschikken uw diensten over een inventaris van het aantal gastanks die bij de particulieren zijn ingegraven, alsook van de toestand van die gastanks ?

Ten tweede, overweegt u eventueel een verbod op het ingraven van nieuwe tanks bij particulieren ? Zal u dan ook betere maatregelen uitvaardigen waaraan de tanks van benzinstations moeten beantwoorden om in de toekomst dat probleem te vermijden ?

Ten derde, zal u een open controlesysteem opzetten om de kwaliteit van de bestaande gastanks bij particulie-

ren en in benzinstations na te gaan ? Zo ja, wanneer zal dat controlesysteem operationeel zijn ?

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het is niet de eerste keer dat dit probleem in de actualiteit komt. De wijze waarop dat nu gebeurt, bevestigt vroegere vaststellingen onder meer van wetenschappelijke instellingen. Ik verwijs in dit verband naar het LISEC dat georganiseerd onderzoek heeft gedaan onder leiding van de toenmalige bestendig afgevaardigde, die hier aanwezig is. De cijfers die de heer Cuyvers heeft aangehaald, werden in de rapporten van het LISEC eveneens bevestigd.

De informatie die in de media wordt verspreid, is niet volledig correct. Zij geeft de indruk dat er geen vergunningsplicht bestaat voor stookolietanks beneden de 3.000 liter. Voor tanks van meer dan 3.000 liter bestaat een vergunningsplicht op basis van de ARAB-reglementering en kan men voorwaarden opleggen. Een tank van meer dan 50.000 liter is zelfs een hinderlijke inrichting eerste klasse en daarvoor is de bestendige deputatie bevoegd. Voor tanks beneden de 50.000 liter is het college van burgemeester en schepenen bevoegd.

Het is echter minder bekend dat de Vlaamse Executieve reeds op 27 maart 1985 de beslissing heeft genomen om ook voor tanks van minder dan 3.000 liter een vergunning, afgeleverd door het college van burgemeester en schepenen, noodzakelijk te maken. Ik stel vast dat tot op heden weinig of geen gemeenten deze reglementering toepassen en neem me dan ook voor de gemeentebesturen in een rondschrijven uitdrukkelijk te wijzen op deze vergunningsplicht. Dit houdt ipso facto een inventarisatie in. Er bestaat reeds in vele gemeenten een inventaris van de tanks waarvoor vanaf 1985 een vergunning werd aangevraagd.

In antwoord op uw tweede vraag bevestig ik dat er geen volledige inventaris van in de bodem ingegraven

tanks bestaat. De situatie verschilt van gemeente tot gemeente.

Ten derde, er bestaat een ingewikkeld systeem van lekdetectie. Ik heb het laten onderzoeken en er is gebleken dat dit systeem in de staat waarin het zich nu bevindt niet operationeel kan worden genoemd voor de kleine huishoudelijke opslagplaatsen. Het is wél operationeel in grote benzinstations en dergelijke. Vaak wordt het door de firma in de investeringen opgenomen om begrijpelijke, niet alleen ecologische, maar ook economische redenen. Indien dit systeem werkelijk operationeel wordt, is het goed het te veralgemenen.

Ten slotte hebt u naar mijn intenties gevraagd, mijnheer Cuyvers. Ik heb geen moeite daarop te antwoorden, hoewel het niet de gewoonte is onmiddellijk zijn intenties te verwoorden.

Het milieuvergunningsdecreet van 28 juni 1985 maakt het mogelijk sectoriële milieuvergunningsvoorwaarden op te leggen aan dit soort opslagplaatsen voor allerhande stookolietanks. Het zou goed zijn van deze mogelijkheid gebruik te maken om een strakke reglementering uit te werken, zoals u overigens zelf suggereert. Deze reglementering moet een grotere bescherming van het grondwater bieden dan nu het geval is.

De Voorzitter : De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers : Mijnheer de Minister, ik dank u voor het feit dat u de gemeenten schriftelijk zult vragen erover te waken dat de bouwers of verbouwers een bouwvergunning aanvragen voor het plaatsen van tanks. In welke mate de huidige tanks van benzinstations allemaal worden gecontroleerd zal nog kunnen ter sprake komen ter gelegenheid van de bespreking van het MINA-plan-2000.

De Voorzitter : Het incident is gesloten

Actuele vraag van de heer C. Marchand tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de waterzuivering aan de Westkust

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Marchand tot de heer Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de waterzuivering aan de Westkust.

De heer Marchand heeft het woord.

De heer C. Marchand (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, in 1989 haalde de Westkust het nieuws, vooral tijdens het hoogseizoen, omwille van het salmonellaprobleem. Indien ik mij goed herinner beloofde de Minister eind 1989 dat dit probleem prioritair zou worden behandeld.

Om dat doel te bereiken moeten in de eerste plaats de gemeentelijke collectoren behoorlijk functioneren. Hier stelt zich niet alleen het probleem van afhandeling van dossiers, maar ook van subsidiëring. Hoever staat het met die gemeentelijke dossiers ?

In de tweede plaats zijn er de waterzuiveringsstations. Er zijn thans twee waterzuiveringsstations die moeten instaan voor de zuivering van het afvalwater, met name de oude constructie te Nieuwpoort en de nieuwe constructie te Wulpen-Oostduinkerke-Koksijde.

Volgens de inlichtingen waarover ik beschik werd er nog geen beslissing genomen in verband met het globale afvalwaterprobleem van de kust. Men staat immers voor de volgende keuze : ofwel laat men het afvalwater van Koksijde en De Panne afvloeien via het waterzuiveringsstation van Wulpen. Ofwel laat men het afvalwater van Oostduinkerke en Nieuwpoort afvloeien via het oud station in Nieuwpoort dat dan eventueel zou moeten worden vernieuwd en aangepast om aan de huidige vereisten te voldoen.

Er is ook een andere oplossing in die zin dat men het afvalwater van De Panne, Koksijde, Oostduinkerke en Nieuwpoort naar Wulpen leidt. Zo-

wel de éne als de andere oplossing vereisen een aanpassing van het waterzuiveringsstation van Wulpen.

Mijnheer de Minister, werd ter zake reeds een beslissing genomen ? Deze zaak verontrust mij want als wij daarmee vandaag nog moeten starten zal men er op 1 juli 1991 zeker nog niet mee klaar zijn.

Ik stel deze vraag omdat ik vrees dat de toestand er in 1991 niet zal op verbeterd zijn.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik deel de bezorgdheid van collega Marchand omtrent de sanering van de oppervlaktewateren en de waterkwaliteit van de Noordzee die daardoor rechtstreeks wordt beïnvloed, vooral aan de Westkust.

Er bestaat heel wat verwarring over de data die in het verleden ook door mij werden geciteerd. Zo wordt de datum van watervoorziening vaak verward met die van de waterzuivering. Ik heb nooit gezegd dat op 1 juli 1990 de waterzuivering in die mate zou gevorderd zijn dat het probleem zou opgelost zijn. Dit engagement werd wél aangegaan voor de watervoorziening. Ik kan u trouwens meedelen — en als betrokkene weet u dat eveneens — dat de werken zover zijn gevorderd dat ik u kan garanderen dat de watervoorziening deze zomer, ongeacht de weersomstandigheden, geen problemen meer zou mogen opleveren, temeer daar de Vlaamse Regering op mijn voorstel het laatste lot, lot 4, recent — op 23 april 1990 — heeft goedgekeurd.

Van de investeringsprogramma's 1989 en 1990 werden voor de waterzuivering in het kustgebied reeds voor ongeveer 389 miljoen frank vastgelegd voor werken zoals rioolwaterzuiveringsinstallaties en collectoren en 191 miljoen frank voor de aanleg van rioleringen, waarvan 60 ten honderd wordt gesubsidieerd door de Vlaamse Executieve via de desbetreffende artikelen op mijn begroting. Daarenboven is in het investeringsprogramma 1990 van de Vlaamse Maatschappij voor Water-

zuivering nogmaals circa 500 miljoen frank voorzien voor bijkomende werken, andermaal voor rioolwaterzuiveringsinstallaties en collectoren. Deze enorme bedragen zullen in het kustgebied worden geïnvesteerd, precies omdat de sanering van de kust prioriteit heeft bij de aanpak van de waterzuivering.

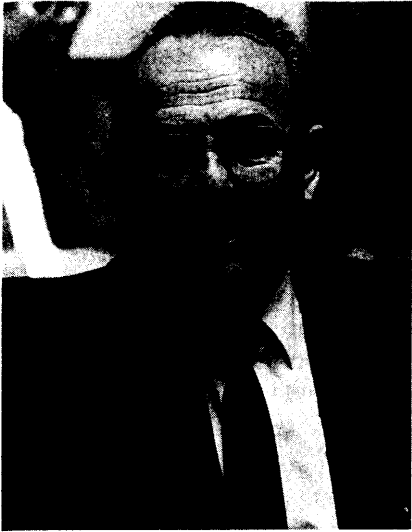
Inzake uw vraag betreffende de rioolwaterzuiveringsinstallaties Wulpen en Nieuwpoort kan ik u meedelen dat na deskundig onderzoek werd voorgesteld het rioolwaterzuiveringscomplex van Nieuwpoort te benutten zoals het nu is mits — indien nodig — het aanbrengen van enkele verbeteringen.

Wij moeten streven naar een uitbreiding van het waterzuiveringsstation van Wulpen. Daar zou ook Oostduinkerke kunnen bij aangesloten worden, samen met Koksijde. Indien de investeringen in de loop van 1990-1991 kunnen worden uitgevoerd, moeten wij midden 1991 een belangrijke verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit aan de Westkust bekomen. Het steeds weerkerende probleem van de vervuiling van de zwemwaters van de Noordzee, dat vooral in toeristische periodes opduikt, zou dan tot het verleden moeten behoren.

De Voorzitter : De heer Marchand heeft het woord.

De heer C. Marchand : Mijnheer de Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop toch dat u wel degelijk de Westkust bedoelt en niet de Oostkust zoals ik u heb horen zeggen. Mijn vraag ging wel degelijk over de Westkust.

Ik vraag toch nog even aandacht voor het volgende punt. Tot in 1989 vonden wij in de pers regelmatig berichtgeving over de vervuiling van het zee-water. Ik ben zeker bezorgd voor de volksgezondheid, maar ik kan toch niet aanvaarden dat men beweert dat in plaats X salmonella aanwezig is en twee kilometer verder, in plaats Y, niet. Elk kind van de zee weet hoe snel het water zich verplaatst en dat zulks bijgevolg niet mogelijk is. Mijnheer de Minister, ik weet dat u daar niets kan aan verhelpen en ik dank u voor de inspanningen die u zich

De heer C. Marchand (CVP) drukt zijn bezorgdheid uit over de waterzuivering aan de Westkust in een actuele vraag aan Milieuminister T. Kelchtermans (CVP)

reeds getroost hebt voor de watervoorzieningen en voor de strijd tegen de vervuiling van de oppervlaktewateren.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat ik vooral gesproken had over de Westkust vermits de Oostkust reeds grotendeels is gesaneerd. Alle investeringen waarover ik gesproken heb situeren zich inderdaad aan de Westkust.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw N. Maes tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de wijze waarop de Vlaamse Gemeenschap in TV-programma's en -coproducties wordt kenbaar gemaakt

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw Maes tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de wijze waarop de Vlaamse Gemeenschap in TV-programma's en -coproducties wordt kenbaar gemaakt.

Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, dames en heren, naar verluidt is het niet gemakkelijk om bij de gemeenschap van onze noorderburen en taalgenoten de identiteit van de Vlaamse Gemeenschap te laten doordringen. Als ik de persberichten goed gelezen heb heeft zelfs Minister Hedie d'Ancona op dit ogenblik nog niet zo heel veel begrepen van wat in ons land aan de gang is. Derhalve meen ik dat wij er alles moeten op zetten om onze identiteit als Vlamingen, als taalgenoten en als Zuidnederlanders aan de Noordnederlanders bekend te maken.

Ik verheug er mij dan ook over dat er een televisieprogramma tot stand is gekomen, namelijk Tien voor Taal dat de bedoeling heeft onze gemeenschappelijke taalverwantschap bij monde van een taalspel naar buiten te laten komen. In deze uitzendingen, die gezamenlijk worden geprogrammeerd door BRT en VARA, wordt redelijk veel gesproken over Vlamingen en Nederlanders.

Groot is nu ook onze verwondering, en niet alleen de onze, dat de Noordnederlanders daar zitten achter hun Nederlandse vlag en de Vlamingen achter een Belgische vlag. Zulks is toch zeer merkwaardig.

Vermits het gaat over een manifestatie van de Vlamingen, taalgenoten, Zuidnederlanders, vinden wij dat zij daar met het symbool van onze eigen Gemeenschap zouden moeten aanwezig zijn, zodat het ook tot de Noordnederlanders zou doordringen dat het gaat om vertegenwoordigers, om taalgenoten, van de zuidelijke Nederlanden.

Mijnheer de Minister, u als Voogdijminister van de nog altijd BRT genoemde instelling, kan er deze instelling op wijzen dat het passend zou zijn voor de luister van de taal en de

vertegenwoordiging van onze gemeenschap naar buiten. dat zij de Vlamingen in die uitzending moet voorzien van het passend symbool, dat ook deze raadszaal siert, de vlag van de Vlaamse Gemeenschap om zich aan het Nederlandse publiek te presenteren. Op die manier zouden de Nederlanders voor eens en altijd begrijpen dat er in dit land wel degelijk iets is veranderd. In afwachting : geen Belgische vlag voor de Vlamingen in de studio !

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, mevrouw Maes weet dat ik alle initiatieven die kunnen bijdragen tot de culturele integratie Vlaanderen en Nederland steun. Het is dan ook positief dat wij komen tot coproducties. Tot daar, niets aan de hand.

Ik moet vaststellen dat het programma waar u naar verwijst, meer bepaald Tien voor Taal, blijkbaar druk wordt bekeken. Ook mevrouw Neyts zal daar dadelijk een vraag over stellen. Blijkbaar zijn de kijkcijfers van de BRT in de goede richting geëvolueerd, wat mij verheugt.

Mevrouw Maes, ik heb contact gehad met de Administrateur-generaal — met alle respect voor de autonomie van de instelling — en ik heb hem gewezen op de klacht die u naar voren brengt. Hij zegt dat het juist is dat, telkens wanneer de score op het scherm verschijnt, inderdaad de Belgische vlag voor de Vlamingen op het scherm komt. De Administrateur-generaal heeft dit laten onderzoeken. De regisseur, die een Nederlander is, werd daarop gewezen. Jammer genoeg zijn alle afleveringen die nu lopen reeds ingeblikt. Maar, in de zomer wordt er een nieuwe reeks van veertien afleveringen opgenomen. Er werd mij door de Administrateur-generaal beloofd dat op dat ogenblik aan het euvel zal worden verholpen. Tot zover de mededeling van de Administrateur-generaal.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over pogingen om de uitzending van een aflevering van het TV-programma Tien voor Taal te beletten

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw Neyts-Uyttebroeck tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over pogingen om de uitzending van een aflevering van het TV-programma Tien voor Taal te beletten

Mevrouw Neyts-Uyttebroeck heeft het woord.

Mevrouw A. Neyts-Uyttebroeck (op de tribune) : Mijnheer de Minister, geachte collega's, nu het Vlaamse televisielandschap wordt gekenmerkt door diversiteit en mededinging zien wij een vermenigvuldiging van ludieke programma's. Daarbij past een enigszins ludieke vraag, mijnheer de Minister.

Het programma Tien voor Taal is een boeiend initiatief. Het is een coproductie tussen de BRT en één van de Nederlandse zendgemachtigden. In het programma wordt de taalkennis getest van bekende Vlamingen en Nederlanders. Ploegen BV's, bekende Vlamingen, treden in het strijdperk met ploegen BN's, bekende Nederlanders.

Enkele maanden geleden werd een programma opgenomen met bekende Vlaamse en Nederlandse politici. Een mannelijk Vlaams deelnemer bracht het er niet goed af. Er zouden pogingen zijn ondernomen — hetgeen officieel wordt ontkend — om het programma van de BRT-schermen te houden.

Aan dergelijke spel programma's neemt men deel op eigen risico. Wanneer één van de deelnemers niet goed uit de verf is gekomen, heeft hij dan het recht om de uitzending te trachten te verhinderen? Is dit een vorm van censuur?

Mijnheer de Minister, u bent belast met de voorgedijde openbare omroep. Er wordt van u verwacht op te treden

tegen dergelijke, voorafgaandelijk ke censure, die door de Belgische Grondwet uitdrukkelijk is verboden.

Ik luister met belangstelling naar uw antwoord.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, u merkt dat de Voogdijminister van de BRT een verpletterende verantwoordelijkheid heeft.

Wanneer men aan dergelijke programma's meedoet, is deelnemen belangrijker dan winnen. Ik heb dat tot mijn eigen schade en schande ondervonden toen ik deelnam aan het quizprogramma Dierenplezier. Dit is een programma van de VTM, de concurrent van de BRT. Ik slaagde er niet in ook maar één enkele chucky te verwerven.

Ik heb met de BRT contact opgenomen. Ik weet niet of het goede weer er iets mee te maken heeft, maar men was bij de BRT in de onmogelijkheid mijn vraag te beantwoorden. De programmamakers en de produktieleider van het programma Tien voor Taal waren onbereikbaar. Ik weet niet of de lobbying waarvan u melding maakt, mevrouw Neyts, aanleiding zal geven tot een morele of andere onmogelijkheid om het programma uit te zenden. Ik heb in elk geval de vraag gesteld aan de hiërarchie van de BRT. Wanneer ik antwoord krijg op mijn vraag, zal ik dit u onverwijld bezorgen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

ACTUELE INTERPELLATIE
(Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer J. Loones tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over een verklaring van de Voorzitter van het Vlaamse Commissariaat-Ge-

neraal voor Toerisme omtrent de federalisering van het toeristisch beleid

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele interpellatie van de heer Loones tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur over een verklaring van de Voorzitter van het Vlaamse Commissariaat-Generaal voor Toerisme omtrent de federalisering van het toeristisch beleid.

De heer Loones heeft het woord.

De heer J. Loones (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, iedereen zal he wel met mij eens zijn dat één van de grootste gevaren voor de geloofwaardigheid van het Vlaamse beleid, he beleid op Vlaams niveau, de totale onverschilligheid is die dreigt te ontstaan ten aanzien van het werk da wij leveren. Ik verwijs ter zake naar een artikel dat vandaag in De Standaard is verschenen waarin het standpunt wordt vertolkt van de toch nie onbelangrijke Vereniging van Vlaamse Scouts met betrekking to de manifestatie van zondag 6 me aanstaande.

Onmiddellijk daarbij aansluitend wi ik toch zeggen dat wij ons moeten blijven hoeden voor de recuperatie pogingen van een aantal neo-unitaristen — vroeger enkele keren gemeenzaam de oude Belgen genoemd — die steeds trachten het Vlaamse beleid ir diskrediet te brengen. Indien de Vlaamse beleidsmensen daaruit eer gevolgtrekking moeten maken dan is het wel deze dat zij de federalisering met klem moeten verdedigen.

Een dergelijke houding hebben wij steeds vastgesteld bij de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, de heer Geens, die vroeger die problematiek wel eens anders benaderde. Hij blijkt nu een voorvechter te zijn geworden van de federalisering. Naar ik heb vernomen zal die thematiek in de nabije toekomst aanleiding geven tot een breder debat vermits hij de verschillende regio's voor een conferentie naar Brussel heeft uitgenodigd.

Bij de voorstelling van het Flanders Technology-thema op de Floraliëntentoonstelling dreef hij zelfs de spot met de oude Belgen.

Loones

Ik doe nogmaals een oproep tot onze Vlaamse beleidsmensen opdat zij hun verantwoordelijkheid zouden opnemen voor de verdediging van dat eigen gefederaliseerd Vlaams niveau. Dit gezegd zijnde kom ik meer ter zake.

Vorige week dinsdag, na de toeristische dag in het Kasteel van Ham te Steenokkerzeel heb ik met ontsteltenis op de BRT een vraaggesprek gehoord met onze belangrijkste toeristische beleidsverantwoordelijke, met name de Voorzitter van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor het Toerisme.

Door de journalist werd de vraag gesteld of wij nu met het VCGT beter het toerisme in Vlaanderen verkopen dan met het Belgisch Commissariaat.

Het antwoord daarop luidde : „Dat is uiteraard een goeie vraag. Dat is één van de hamvragen die ook in de toekomst moet worden opgelost. Maar de wetgever heeft beslist dat Vlaanderen dat moet doen. Wij doen het zo goed en zo kwaad als dat gaat

En verder : „Ik ben er nog altijd van overtuigd : moesten we 100 ten honderd middelen hebben en dit tesamen doen, dat de impact in het buitenland veel beter zou zijn en dat wij Vlaanderen en Wallonië en Brussel gezamenlijk veel beter zouden verkopen”.

Deze uitspraak is ontstellend duidelijk en wijst de federalisering, goedgekeurd door het Belgisch Parlement, volledig af. Bovendien is die uitspraak een totale miskenning van de opdracht van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme, omschreven in de memorie van toelichting bij het stichtingsdecreet van 29 mei 1984 : „Het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme moet een Vlaamse instelling worden, exclusief werkend onder het gezag van de Vlaamse Gemeenschap, zodat het in de verzorging van de Vlaamse toeristische belangen geen remmingen noch bezwaren mag ondervinden bij het voeren van een specifiek op Vlaamse doelstellingen gericht beleid”.

En verder : „Het toerisme en vrijetijdsgebruik behoren bij uitstek tot ons cultuurpatrimonium en moeten maximaal worden ingeschakeld als universele middelen tot welzijnsontplooiing”.

Een dergelijke omschrijving is veel breder dan een louter commerciële benadering van het toeristisch beleid. Ik veronderstel dat de Voorzitter van het Commissariaat-Generaal zijn redenering louter economisch heeft opgebouwd, zonder oog te hebben voor wat het Commissariaat-Generaal eigenlijk moet zijn. Die Voorzitter is de hoogste beleidsinstantie voor het toerismebeleid in Vlaanderen. Ook de Minister heeft het reeds aangeklaagd dat niet hij het toeristisch beleid voert, maar alleen het Commissariaat-Generaal.

Ik begrijp wel dat de Voorzitter van het Commissariaat-Generaal dergelijke uitspraken doet vanuit zijn persoonlijke geaardheid en ook dat hij niet veel affectie heeft voor de Vlaamse Executieve die niet altijd helemaal in dezelfde richting denkt als hij, zoals in verband met de Rauwse meren.

Bij de bespreking van de begroting vorig jaar in de Commissie voor het Toerisme zegde dezelfde man dat voor hem de regionale luchthaven van Oostende beter plaats zou maken voor een recreatiepark. Hij zegde dat niet in zijn hoedanigheid van privé-ondernemer, maar als Voorzitter van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme. Dat staat letterlijk vermeld in het commissieverlag.

Als wij die uitspraak naast de onlangs bekendgemaakte voorstellen van Minister Sauwens leggen, die prachtige toekomstperspectieven voor de luchthaven van Oostende ontplooit, ook op toeristisch gebied, vraag ik mij af hoe die uitspraken te rijmen zijn. Als een Vlaams Minister, een lid van de Vlaamse Executieve, een dergelijke uitspraak zou doen, zou hij enkel zijn pakken te maken hebben. In deze eigenaardige situatie kunnen wij de rechtstreekse verantwoordelijke voor het beleid niet interpelleren en rest mij alleen de vragen te herhalen van mijn schriftelijke nota.

Hoe staat de Minister tegenover dergelijke uitspraken van de Voorzitter van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme ? Welke maatregelen denkt de Minister die de voorgedij uitoeft over het Commissariaat-Generaal daaromtrent te nemen ?

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik sluit mij aan bij de interpellatie van de heer Loones omdat ik het thema dat door hem wordt aangesneden interessant vind.

In de eerste plaats wil ik zeggen dat er nog andere mensen zijn die rechtstreeks of onrechtstreeks moeilijkheden ondervinden ten gevolge van de staatshervorming en ik meen dat het hun democratisch recht is hun mening te uiten.

Ik wil het niet hebben over mevrouw Smet en het milieubeleid in ons land en de moeilijkheden die zij sinds de staatshervorming ondervindt onder andere om Europese richtlijnen door de Gewesten te doen aanvaarden. Ik wil het niet hebben over de moeilijkheden waarmee Minister Eyskens te kampen heeft wanneer hij een stem moet uitbrengen in de Europese Ministerraad en één van de Gewesten of de Gemeenschappen in de Interministeriële Conferentie die de vergaderingen voorbereidt, dwars gaat liggen.

Ik wil het wel hebben over de uitspraken van bijvoorbeeld de secretaris van de Ministerraad, professor doctor André Alen. Hij zegt dat het coöperatief federalisme de volksvertegenwoordigers tot stemmachines degradeert. Hij zegt dit niet alleen, maar hij schrijft het ook in een wetenschappelijke brochure en voegt eraan toe dat de staatshervorming — wellicht denkt professor Alen aan de macht van de Interministeriële Conferenties — parlementaire democratie en het parlementair toezicht marginaliseert. Moeten wij de Regering vragen tegen professor Alen op te treden ?

Ik verwijs ook naar Godfried Thiers, Directeur van het Instituut voor Hy-

Dierickx

giëne en Epidemiologie. Hij zegt dat niemand gelooft dat de opdeling van het leefmilieu tussen de Gewesten werkzaam kan zijn en dat men binnen enkele jaren noodgedwongen op deze opdeling zal moeten terugkomen. Ik citeer deze tekst uit De Standaard van 2 februari 1990. Ik zou zo nog eventjes kunnen doorgaan.

Er zijn vooraanstaande Vlaamse juristen die verontwaardigd zijn over de manier waarop België, enerzijds de verdragen van Parijs en Rome ondertekent en anderzijds, door de staatshervorming zich onttrekt aan de verplichtingen in verband met de omzetting van Europese richtlijnen in regionaal of gemeenschapsrecht.

De rijkdom van het federalisme is dat het federalisme een dimensie toevoegt aan het democratisch debat. Daar waar in een democratisch centralisme alleen de discussie kan worden gevoerd over wat er wordt beslist, kan er in een federale staat voortdurend worden gediscussieerd over het niveau waarop een beslissing dient te worden genomen.

Wanneer op dit ogenblik mensen pleiten voor de federalisering van de sociale zekerheid en van de landbouw, is dit volledig in het kader van een democratische federale staat mogelijk. Maar het is in zo'n staat evenzeer toegelaten ervoor te pleiten het toerisme en het milieubeleid opnieuw op het nationale niveau te behandelen of over te hevelen naar Europa. Dit recht ontzeggen aan hen die met deze problemen te maken hebben, zou indruisen tegen het recht op vrije meningsuiting en bijdragen tot de verschraving van het debat in een federale democratie.

Moest de heer Loones gelijk krijgen, zouden wij ons als democratische federalisten — en wij Groenen zijn democratische federalisten — bedreigd voelen. Dit zou een triomf zijn niet van het federalisme maar van het enge nationalisme. Het federalisme is er niet om het enge nationalisme te dienen, maar om het te kanaliseren en om de excessen ervan te vermijden. Ik meen dat het nuttig is daarover te discussiëren, gelet op hetgeen in Europa aan de gang is.

Bovendien gaan wij Groenen ervan uit dat ambtenaren spreekrecht hebben en zelfs spreekplicht wanneer zij eerlijk de mening zijn toegedaan dat de toestand waarin zij verkeren absurd is. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Content heeft het woord.

De heer W. Content (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik heb niet de bedoeling over de federalisering van het toerisme een discussie te voeren. Ik heb evenmin het inzicht de verdediging op mij te nemen van de Voorzitter van het Vlaams Commissariaat voor Toerisme. Persoonlijk ben ik evenwel akkoord met sommige opmerkingen, maar ik wil ook niet zo ver gaan als de heer Dierickx, die zegt dat het toerisme opnieuw nationaal moet worden.

Ik ben het eens met de opmerking van de Voorzitter van het Vlaams Commissariaat voor Toerisme wanneer hij zegt : „Mochten wij honderd ten honderd middelen hebben en dit tesamen doen, dan zou de impact in het buitenland veel beter zijn. Vlaanderen, Wallonië en Brussel zouden samen veel sterker staan”.

Allen die zich met het toerisme intens bezighouden weten hoe zwak wij staan wanneer wij aan beurzen in het buitenland deelnemen. Wij dienen enkel naar de Trade Mart in Londen te gaan om vast te stellen hoe weinig daar van Vlaanderen kan worden getoond. Hiermede wil ik er de Minister op wijzen dat niet enkel een verbetering van onze aanwezigheid nodig is, maar dat wij ook meer geldelijke middelen moeten krijgen om het toerisme in het buitenland te verdedigen.

Het zou goed zijn mochten wij samen, zonder onze Vlaamse eigenheid te verliezen, tentoonstellingen, beurzen en colloquia kunnen inrichten. De Voorzitter van het Vlaams Commissariaat zegt eveneens dat het veel beter en efficiënter zou zijn mocht ons land via zijn verschillende onderdelen gezamenlijk in het buitenland optreden. Wanneer een Vlaming in Japan of in Amerika alleen een tentoonstelling inricht dienen wij er ons

van bewust te zijn dat men daar zelfs niet goed weet waar België ligt. Hoe zou men dan een federale staat zoals de onze kunnen verdedigen ?

In het laatste gedeelte van zijn uiteenzetting zegt collega Loones dat toerisme veel meer is dan een commercie. Welnu, persoonlijk denk ik dat het toerisme zelfs meer economisch is en zonder afbreuk te doen aan de waarde, die de Minister van Cultuur aan het toerisme hecht, zou ik zelfs denken dat wij dat moeten rangschikken onder een economisch gegeven.

Zonder een discussie over de federalisering van het toerisme te willen openen en zonder de Voorzitter van het Vlaams Commissariaat te willen verdedigen, moeten wij erover waken dat het toerisme in het buitenland vooral op een efficiënte manier zou worden verkocht.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de heer Dierickx heeft een aantal zaken gezegd in verband met de staatshervorming in haar algemeenheid. Ik ben in dat verband niet bevoegd en zal er dus niet nader op ingaan.

De zaak die ons hier bezighoudt, is de interpellatie van de heer Loones en die handelt specifiek over het toerisme.

Ter nuancering van hetgeen de heer Dierickx zei, moet ik er de aandacht op vestigen dat de heer Van Moerkerke geen ambtenaar is. De heer Dierickx kwam op voor het spreekrecht van ambtenaren, maar de heer Van Moerkerke — in die zin onderschrijf ik ook wat de heer Content daarnet heeft gezegd — heeft dus recht van spreken. Het eerste wat ik wil zeggen vooraleer ten gronde over de inhoud van de uitspraak van de Voorzitter van het VCGT uit te weiden, is dat ik niet vanuit mijn voorgedij over het Commissariaat-Generaal zal optreden tegen de Voorzitter omdat hij zijn mening heeft gezegd. Bij mijn weten en gelukkig maar, zijn het uiten van een mening en het denken nog altijd vrij. Het is uit de confron-

Dewael

tatie van ideeën en de discussie daarentrent dat de beste besluitvorming groeit. Trouwens polemisch geformuleerde ideeën weken de geesten los, zoals ook blijktbaar die van de interpellant vandaag.

Het denken is dus vrij en elk beleid moet dus in vraag kunnen worden gesteld. Geen enkele optie geeft definitieve antwoorden op alle problemen en de samenwerking in Belgisch verband met het oog op het voeren van een toeristisch beleid, is slechts één van de vele vragen die aangaande de toeristische sector actueel zijn. Ik dank de heer Loones waar hij zegt dat toerisme veel meer is dan commercie en dat hij het heeft over uitspraken van een parlementaire meerderheid.

Er zijn twee elementen om te verwijzen naar de beslissing van de bijzondere wetgever om inderdaad toerisme als een culturele aangelegenheid te beschouwen. Nochtans zeggen sommigen openlijk, ik denk aan collega De Sutter en ook aan collega Content vandaag, dat zij toerisme veel liever onder de bevoegdheid van Economische Zaken zouden zien resorteren.

Wat de uitspraak van de heer Van Moerkerke aangaat, deze kaderde in een installatievergadering van de Raad van Bestuur en de zes technische comités van het VCGT. Hierop heb ik een lijvige nota met oriëntaties voor het toeristisch beleid van de komende jaren toegelicht. Heel wat onderwerpen zijn aan bod gekomen in een vrije en onbevangen sfeer en zonder a priori's. In die zin heeft de Voorzitter van het Commissariaat zijn mening gegeven over de mogelijke impact van de toeristische promotie vanuit Belgische of vanuit Vlaamse initiatieven. Het is zijn recht de mening te hebben dat samenwerking betere resultaten kan opleveren. Ik doe trouwens de heer Loones opmerken dat in de praktijk enerzijds, heel wat promotie wordt gevoerd voor Vlaanderen in het buitenland met typische Vlaamse initiatieven. Anderzijds is voor een aantal gevallen samenwerking met de stichting OPT — Office de Promotion du Tourisme —

van de Franse Gemeenschap gewenst en dat gebeurt ook. Dit doet geen afbreuk aan het Vlaamse karakter van het VCGT en aan het feit dat het toeristisch beleid tot de bevoegdheid behoort van de Gemeenschappen in ons land. Het toenemend belang van de regio's in een zich eenmakend Europa vergt inderdaad gezond verstand en pragmatisme en geen eng particularisme.

Voor alle duidelijkheid ga ik op de samenwerking van het OPT nog wat dieper in. Ik zei reeds dat voor de promotie in het buitenland er vaak wordt samengewerkt met het OPT. Gemeenschappelijk zijn onder meer de toerismebureaus in het buitenland, de bewerking van de tussenhandel, dit wil zeggen de touroperators, de luchtvaartmaatschappijen, reisbureaus, autocarbedrijven en dergelijke. Het gaat om prospecties, om bemiddeling en om assistentie. Gemeenschappelijk zijn ook de bewerking van de media in het buitenland — een informatie-service — ook voor het publiek, in het buitenland en in Brussel en een deel van de brochures, de video's, de stands op toeristische beurzen en workshops waarnaar collega Content onder meer verwees. Deze samenwerking gebeurt volgens ad hoc afspraken en berust — ik herhaal het — op een volledig behoud van de autonomie van iedere Gemeenschap.

Zij beantwoordt aan de behoefte, denk ik althans, van de Vlaamse toeristische sector en aan de verwachtingen van het publiek. De meeste vragen om informatie vanwege het publiek in het buitenland betreffen de beide Gemeenschappen. Bovendien zorgt deze samenwerking ook voor een veel grotere efficiëntie en een sterke kostenbesparing. Zij stelt de Vlaamse Gemeenschap ongetwijfeld in staat ettelijke tientallen miljoenen per jaar te besparen. Collega Content heeft terecht gezegd dat de dotatie die wij aan het VCGT kunnen verstrekken niet zo hoog ligt.

Daarnaast zijn er een groot aantal activiteiten die iedere Gemeenschap apart doorvoert. Ik denk onder meer aan de reglementering inzake hotelwezen, kamperen, sociaal toerisme, subsidies en rechtstreekse investerin-

gen inzake toeristische infrastructuur en uitrusting. Inzake promotie zijn de reclamecampagnes zowel in België als in de buurlanden eigen VCGT-campagnes, vooral gebaseerd op de catalogus Vlaanderen vakantieland. Vanuit een zuiver marketing standpunt kan men van mening zijn dat ook de reclame op een meer kost-efficiënte manier in een samenwerkingsverband met de Franstaligen zou kunnen worden gevoerd. Het ligt voor de hand dat gescheiden optreden hogere kosten zal vergen om hetzelfde resultaat te bereiken.

Terloops wens ik op te merken dat ik vaststel dat in alle federale staten, ook in Zwitserland waar het toerisme eveneens tot de bevoegdheid van de deelstaten behoort, de toeristische promotie in het buitenland via een samenwerkingsverband tussen de deelstaten wordt gevoerd.

Tot slot wens ik een concreet project in Brussel te vermelden. Brussel is vaak de eerste toegangspoort voor buitenlanders die naar Vlaanderen komen. Vandaar dat het belangrijk is dat het VCGT met een aangepaste doeltreffende promotie in onze hoofdstad aanwezig is. Ik heb dan ook de idee gesteund om op een paritaire basis met OPT een professioneel en permanent audiovisueel spektakel over ons land en onze hoofdstad voor de buitenlanders op te zetten. Als voorlopige naam werd Beautiful Belgium gehandhaafd. Het VCGT heeft trouwens reeds middelen gereserveerd voor dit project (**Applaus bij de PVV**).

De Voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer J. Loones : Mijnheer de Voorzitter, ik heb het Reglement nagekeken en vastgesteld dat ik het recht heb nog even het woord te voeren.

Aan de heer Dierickx wens ik te zeggen dat deze uiteenzetting het voordeel heeft van de duidelijkheid. Wij stellen opnieuw vast dat men in deze fractie nog steeds op dezelfde wijze over het federalisme redeneert.

Aan de heer Content en ook aan de Minister wens ik te zeggen dat mijn uiteenzetting een volkomen andere

Loones

bedoeling heeft dan te ontkennen dat samenwerking noodzakelijk zou zijn. Wanneer de Minister zegt dat hij dit herleidt tot een kwestie van vrije meningsuiting, dan meen ik dat hij voorbijgaat aan het niveau waarop dit is gezegd. Wij moeten ook aandacht hebben voor het feit dat er op dat niveau geen politieke afstraffing mogelijk is en dat wij dus andere middelen zullen moeten aanwenden.

Het spreekt voor zich dat er samenwerking moet zijn vooral tussen onze beleidsorganen, met name het OPT aan Waalse zijde en ons VCGT. Ik verwijs trouwens naar een antwoord van de Minister op een parlementaire vraag waarin hij spreekt over een goede en intensieve samenwerking tussen de toeristische organisaties van beide Gemeenschappen. Precies omdat dit bestaat en omdat er reeds middelen zijn voor die toeristische promotie in het buitenland, waarover de heer Content sprak, is het niet nodig opnieuw standpunten te verdedigen waarbij men teruggaat in de tijd en waarbij men het Belgisch niveau boven het Vlaamse niveau in onze beleidsvoering vooropstelt. Wij hebben reeds de middelen voor de samenwerking. Dat werd vandaag opnieuw beklemtoond. Het is dus niet nodig de federalisering in dat beleid aan te vallen (*Applaus bij de VU*).

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx : Mijnheer de Voorzitter, de heer Loones heeft mij een vriendelijk verwijt toegestuurd. Ik wens te herhalen dat de Groenen zich opstellen als democratische federalisten en niet als unitaristen. Dat hebben wij ook altijd gedaan.

Ik nodig hem uit om contact te nemen met alle praktici en theoretici van het federalisme en na te gaan of ik al dan niet gelijk heb wanneer ik zeg en blijf zeggen dat het federalisme een verrijking is van de democratie, een manier om met het nationalisme om te gaan en dat federalisme niet in dienst staat van het nationalisme.

De Voorzitter : De heer Content heeft het woord.

De heer W. Content : Mijnheer de Voorzitter, ik moet de heer Loones toch terechtwijzen. Hij legt mij woorden in de mond die ik nooit heb uitgesproken. Ik zal herhalen wat ik werkelijk heb gezegd, niet wat volgens de heer Loones mijn bedoeling zou zijn geweest.

Wij moeten geen discussie voeren over de federalisering van het toerisme noch over de bedoeling van de Voorzitter van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme. Daarenboven heb ik opgemerkt dat wij een gezamenlijke propaganda kunnen voeren in het buitenland waarbij Vlaanderen, Wallonië en Brussel onder de noemer België zijn vertegenwoordigd, maar waarin wij onze Vlaamse eigenheid toch kunnen benadrukken. Dat is geen afbreuk noch een discussie over de federalisering van het toerisme. Dat is een vaststelling die door alle betrokkenen bij de toeristische sector wordt aanvaard.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, de interpellatie en de sprekers die na hem zijn tussengekomen, zijn het onderling oneens. Toch gaan ze blijkbaar akkoord met mijn antwoord.

Toch wens ik het volgende voor de heer Loones aan mijn antwoord toe te voegen. Wanneer hij refereert aan de voogdij die ik zou kunnen uitoefenen, dan merk ik op dat ik er niet aan denk om voogdijmechanismen in werking te stellen op basis van de uitspraken van de heer Van Moerkerke.

Het gaat om een parastatale B. De voogdij kan dus pas in werking treden wanneer de Raad van Bestuur van het VCGT zou handelen tegen de wet of het decreet of geen respect zou opbrengen voor de institutionele ordening van dit land.

Mijns inziens heeft de heer Van Moerkerke slechts gepleit voor samenwerking tussen de Gemeenschappen op het vlak van de toeristi-

sche promotie. Daarin kan ik hem alleen maar bijtreden.

De Voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer J. Loones : Mijnheer de Voorzitter, ik zal gebruik maken van de mogelijkheid op een laatste woord op de repliek van de Minister, zoals bepaald in het Reglement. Dat zou ik niet hebben gedaan indien de woorden van de Minister er niet te veel aan waren.

Hij zegt dat hij zal optreden indien zou blijken dat er geen respect voor de wet werd betoond. Ik ben de mening toegedaan dat ik precies in het laatste deel van mijn interpellatie bevestig heb dat het VCGT geen respect heeft betoond voor de wet en voor het stichtingsdecreet van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme.

De Voorzitter : Het incident is gesloten

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Mededeling van de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, betreffende de Tweede Conferentie van het Europa van de Regio's gehouden te Brussel op 24 en 25 april 1990

Debat

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de mededeling van de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, betreffende de Tweede Conferentie van het Europa van de Regio's gehouden te Brussel op 24 en 25 april 1990.

Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik stel het ten zeerste op prijs dat u mij onmiddellijk na afloop van de Tweede Conferentie van de Europese Regio's de gelegenheid geeft het thema van deze Conferentie toe te lichten. Ik zal eerst de feiten beschrijven en daarna

Geens

de politieke betekenis van deze Conferentie toelichten.

De feiten. Mijn collega, de heer Max Streibl, Minister-president van de vrijstaat Beieren, heeft verleden jaar het initiatief genomen om een aantal Europese regio's te München bijeen te brengen. Niet alle Europese regio's werden daar uitgenodigd, alleen deze die reeds over enige politieke macht beschikken en bovendien van betekenis zijn op het Europese vlak. Toch werd de groep niet beperkt tot de regio's van de Europese Gemeenschap, want ook de Oostenrijkse Länder, twee regio's uit Joegoslavië met name Kroatië en Slovenië en de regio Tessino uit Zwitserland werden eveneens op de Conferentie uitgenodigd.

De resolutie die op 19 oktober 1989 werd aangenomen schetste in algemene bewoordingen de noodzaak om de regio's hechter bij het Europese besluitvormingsproces te betrekken krachtens het principe van de subsidiariteit en wilde de regio's toegang verschaffen tot het Europese Hof van Justitie.

In München had ik de toezegging gedaan in het voorjaar van 1990 een Tweede Conferentie van de Europese Regio's te Brussel samen te roepen. Ik heb dezelfde regio's uitgenodigd als mijn voorganger, de heer Streibl, plus evenwel onze naaste buren, met name de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg uit Nederland en de regio Nord-Pas de Calais uit Frankrijk. Van de 52 uitgenodigde regio's waren er op de Conferentie te Brussel van 24 en 25 april 36 regio's aanwezig uit tien verschillende landen. Samen vertegenwoordigen zij 100 miljoen Europeanen. Uit de Europese Gemeenschap waren er 27 regio's aanwezig, uit zeven lidstaten, samen goed voor 90 miljoen inwoners. Naast de 36 regio's was ook de Europese Commissie vertegenwoordigd op de conferentie. Commissaris Bruce Millan hield trouwens een toespraak evenals Minister Carlo Bernini, Voorzitter van de Vereniging van Europese regio's en doctor Jozef Hoffman, Voorzitter van de Raad van Europese regio's en gemeenten.

De resolutie die op de Tweede Conferentie met eenparigheid van stemmen werd aanvaard, formuleert drie concrete voorstellen om het Verdrag van Rome te wijzigen.

Ten eerste de expliciete en algemene inschrijving van het subsidiariteitsbeginsel. Tot nu toe is dit principe slechts op één gebied, namelijk dat van het milieu, in het verdrag van Rome opgenomen in artikel 130R paragraaf 4, dat luidt als volgt : „Op milieugebied treedt de Gemeenschap op wanneer de vermelde doelstellingen beter op het niveau van de Gemeenschap dan op dat van de Lidstaten afzonderlijk kunnen worden verwezenlijkt”. De resolutie stelt volgende algemene formulering voor : „De Gemeenschap oefent de volgens dit verdrag toegekende bevoegdheden enkel dan uit, wanneer het handelen van de Gemeenschap absoluut noodzakelijk is om de in dit verdrag vernoemde doeleinden effectief te bereiken en wanneer hiervoor de maatregelen van de afzonderlijke lidstaten respectievelijk van de Länder, Gewesten en autonome Gemeenschappen onvoldoende zijn”.

Ten tweede, de toegang tot het Europese Hof van Justitie is krachtens artikel 173 paragraaf 1 van het verdrag van Rome voorbehouden aan de lidstaten, de Raad of de Commissie. Onze resolutie wenst volgende tekst in te lassen : „Klachten kunnen ook Länder, Gewesten of autonome Gemeenschappen indienen, voor zover zij volgens de binnenlandse rechtsorde door het handelen van de Raad en de Commissie in hun eigen rechten aangetast kunnen zijn”.

Ten derde : „De mogelijkheid een vertegenwoordiger van de regio's af te vaardigen in de Raad van Ministers. Artikel 146 alinea 1 van het verdrag van Rome bepaalt dat de Raad bestaat uit vertegenwoordigers van de lidstaten en dat iedere Regering een van haar leden afvaardigt”. De resolutie wenst deze tekst te vervangen door het hiernavolgende citaat : „Elke Regering vaardigt een vertegenwoordiger af”.

Naast deze formele verdragwijziging pleit de resolutie voor een federale uitbouw van de politieke unie van

Europa op drie bestuursniveaus : de unie, de lidstaten en de regio's. De bevoegdheden tussen deze drie niveaus moeten duidelijk worden afgebakend en dit krachtens het principe van de subsidiariteit waarvan ik u een definitie heb gegeven. Ook de solidariteit moet één van de basisbeginselen van de Europese unie vormen.

Wat op deze Tweede Conferentie niet werd beslist, maar het voorname thema van bespreking zal worden voor de Derde Conferentie is dat van de vertegenwoordiging van de regio's in het Europese wetgevend besluitvormingsproces. De vraag naar een mogelijke Senaat van de regio's werd gesteld, maar niet beantwoord.

Na de eindstemming over de resolutie op 25 april jongstleden heb ik in opdracht van de Conferentie deze resolutie met een begeleidend schrijven onmiddellijk laten bezorgen aan de heren Enrique Crespo, de Voorzitter van het Europese Parlement, de heer Jacques Delors, de Voorzitter van de Europese Commissie, de heer Gerald Collins, de Voorzitter van de Europese Ministerraad, de heer Wilfried Martens, de Belgische Eerste Minister en de heer Marc Eyskens, Belgisch Minister van Buitenlandse Zaken en dit met het oog op de Europese top van Dublin op 28 april 1990.

De Staats- en Regeringsleiders daar mochten immers niet onwetend blijven over de stellingnamen ingenomen door de Europese regio's bij de toekomstige uitbouw van het Europese huis. De discussie ten gronde hierover zal plaatsvinden op de gewone Europese top die op 30 juni eerstkomend eveneens in Dublin is gepland.

De Derde Conferentie van het Europa van de Regio's zal plaatsvinden in Trente, Italië op 24 en 25 oktober aanstaande. Ter voorbereiding hiervan werden de heren Max Streibl, de Minister-president van Beieren, Lothar Späth, de Minister-president van Baden-Württemberg, Jordi Pujol, Minister-president van Catalonië, Tarcisio Andreolli, Minister-president van Trentino-Alto-Adige en Noël Josephpe, de President van Nord-Pas-de-Calais en ikzelf aange-

Geens

duid om een soort van permanent bureau te vormen.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de feiten.

Ik kom nu tot de politieke betekenis van deze Conferentie. Op Europees niveau hebben wij de jongste 25 jaar een tweevoudige ontwikkeling vastgesteld. Enerzijds hebben de lidstaten grote delen van hun economische alsook andere bevoegdheden overgedragen aan de Europese Gemeenschap. Het begon met het verdrag van Parijs op 18 april 1951 tot oprichting van de EGKS, de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal. Dit werd verdergezet in de verdragen van Rome van 25 maart 1957, houdende oprichting van de Europese Economische Gemeenschap en van EURATOM. De Europese Akte die op 1 juli 1987 in werking is getreden heeft hieraan grote pakketten bevoegdheden toegevoegd op het gebied van onderzoek en technologie, het milieubeleid, het sociale beleid, het economische, het monetaire en regionale beleid. Indien men hierbij het mededingings-, handels-, landbouw- en transportbeleid rekent dat van meet af aan in de verdragen van Rome was ingeschreven, kan men rustig stellen dat vandaag ongeveer drie vierde van de economische wetgeving op Europees niveau wordt geconcentreerd en toegepast. Anderzijds stelt men, naast de concentratie op Europees vlak, een algemene trend vast tot decentralisatie, regionalisatie, federalisatie in de medelidstaten van de Europese Gemeenschap.

In de Duitse Bondsrepubliek was dit reeds het geval van bij haar oprichting in 1948. De Länder bestonden vóór de Bund. Zij dienden trouwens voor het politieke tegengewicht te zorgen ten opzichte van het te sterke centrale gezag. Ook de unitaire gerichte staten gingen in de loop van de jaren geleidelijk aan over tot decentralisatie. Dit was onder meer het geval in Spanje waar de 17 *Comunidades Autonomas* werden opgericht en in België met zijn drie Gemeenschappen en drie Gewesten. Alsook in Italië en sinds 1982 in Frankrijk zijn dergelijke ontwikkelin-

gen gaande. In het Verenigd Koninkrijk bestaan er bijzondere regelingen voor Noord-Ierland, Schotland en Wales. Onlangs werd nog tot een zekere decentralisatie overgegaan in Griekenland en Portugal.

De herverdeling van de politieke macht tussen het hogere niveau, de Europese Gemeenschap, en het lagere niveau, de regio's, is dus een algemene trend die dan ook een aangepaste reorganisatie van de politieke instellingen noodzakelijk maakt. Zoals mijn collega de heer Streibl het kernachtig uitdrukte: „Het mag niet zijn dat het federalisme wordt opgeofferd op het altaar van het Europees centralisme”. Het gaat trouwens niet alleen om een herverdeling van de politieke macht maar eveneens om de uitbouw van een beter beleid, een beter bestuur. Een gedecentraliseerd beheer is efficiënter dan een gecentraliseerd bestuur. Dat weet men zowel in de Verenigde Staten als in de Sovjetunie, zowel in de privé- als in de openbare sector. Het bestuur ook op Europees niveau, dat dichter bij de burger staat, zal door deze decentralisatie ook gemakkelijker worden aanvaard.

Vandaag worden op Europees niveau reeds zeer veel beslissingen genomen die behoren tot de exclusieve bevoegdheid van Länder, regio's of autonome gebieden. De terminologie verschilt, maar het wezen en de fundamentele organisatie zijn dezelfde. Daarom mogen deze Länder, regio's of autonome gebieden in het Europees besluitvormingsproces niet afwezig blijven. Dit geldt meer bepaald voor onderwijs, cultuur, milieu, ruimtelijke ordening, regionaal economisch beleid, onderzoek, ontwikkeling enzovoort. Ondanks de goede samenwerking en de talrijke coördinatievergaderingen op Europees en Belgisch vlak is de huidige toestand onaangepast en onvoldoende efficiënt. De deelname van de regio's aan het Europees besluitvormingsproces in deze aangelegenheden moet formeel door een verdragwijziging worden geregeld.

Dit is overigens geen louter Belgisch probleem. Uit wat ik reeds heb gezegd blijkt dat het om een veel ruimere, Europese aangelegenheid gaat.

Deze problematiek wordt nu nog versterkt door de evolutie in Oost-Europa en meer bepaald door de Duitse hereniging. Zoals u bekend zal deze zeer snel tot stand komen langs het artikel 23 van de Duitse grondwet — Grundgesetz — waarbij de hereniging wordt geregeld door opsorping van de Oost-Duitse Länder. In de DDR is men trouwens volop bezig de vroegere vijf Länder met dit doel opnieuw op te richten. Met de opname van het herenigde Duitsland in de Europese Gemeenschap wint aldus de federale stelling nog meer aan gewicht op Europees vlak als tegengewicht voor een te sterk centralistisch gezag. Een evenwichtige, goed uitgebalanceerde verdeling van de macht tussen de unie, de lidstaten en de regio's is immers de beste waarborg voor vrede, veiligheid, stabiliteit en welvaart van het Europese continent.

Wij moeten de Europese procedures niet nog zwaarder en ondoorzichtiger maken. Integendeel, wij wensen duidelijk afgebakende bevoegdheden en omwille van de efficiëntie, een aangepaste deelname van de regio's in de Europese besluitvorming zowel op wetgevend, als op uitvoerend vlak.

Met het oog hierop moet de Derde Conferentie die eind oktober wordt gehouden concrete voorstellen uitwerken teneinde op tijd te komen voor de intergouvernementele conferentie van de 12 EEG-lidstaten die eind dit jaar van start gaat. Deze zal immers in het verdrag van Rome niet alleen wijzigingen aanbrengen ter invoering van de monetaire unie, maar eveneens zorgen voor een nieuwe institutionele architectuur van Europa. De drie Conferenties van het Europa van de Regio's zijn dus optimaal gepland.

De Tweede Conferentie te Brussel heeft duidelijk aangetoond dat Vlaanderen in het concept van de Europese regio's zijn rol speelt. Vlaanderen wordt nu een algemeen erkend als behorende tot de belangrijke Europese regio's samen met Baden-Württemberg, Beieren, Catalonië en andere. Wij bestaan als politieke entiteit in Europa. Wij behoren tot de voortrekkers van het federale Europa waarin de regio's een duidelijke

Geens

lijke rol wensen te spelen. Langs de gestadige uitbouw van een netwerk van Europese regio's kunnen deze mettertijd op het Europees besluitvormingsproces gaan wegen en dit mede tot stand brengen.

Uiteraard dienen zij eerst en vooral hun eigen nationale Regeringen aan te spreken om hiertoe de nodige verdragswijzigingen te gepaste tijde in te voeren. Wanneer de 11 en straks de 16 Duitse Länder dat doen met de Bondsregering, de Spaanse Communaudades Autonomas met hun Regering, wij met de onze en straks wellicht ook de Italiaanse en Franse regio's met hun Regeringen, en wanneer wij dat allen gezamenlijk doen op ongeveer hetzelfde tijdstip, kan het niet anders dan dat deze Regeringen met de wensen van hun regio's terdege rekening houden. Het zijn trouwens elementen van hun Interne structuur.

Uiteraard is een conferentie als deze die verleden week te Brussel werd afgesloten eveneens de gedroomde gelegenheid om de bilaterale contacten tussen de verschillende regio's wat nauwer aan te halen. Zo heb ik bijvoorbeeld besprekingen gevoerd met mijn collega's uit Baden-Württemberg en Nord-Pas de Calais om zeer binnenkort tot een gemeenschappelijke intentieverklaring tot samenwerking te komen.

Dit zijn natuurlijk interessante neveneffecten. Hoofdzak echter blijft het doordrukken van de nieuwe Europese constructie : een federale unie waarin volgens de beginselen van subsidiariteit en solidariteit, iedere Europese regio zich terugvindt, van Dublin tot Berlijn, van Kopenhagen tot Gibraltar. Dit sterk federaal Europa, democratisch van onder uit opgebouwd en geschraagd, bereidt zich voor op de Europese politieke unie en het is mijn overtuiging dat wij hierin als Vlaamse Gemeenschap met de Vlaamse Raad en met de Vlaamse Regering een belangrijke rol kunnen spelen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, de mededeling van de heer Geens in verband met de Conferentie van het Europa van de Regio's, heeft ons niet veel wijzer gemaakt over de samenstelling, de opdracht en de juiste bedoelingen ervan.

Deze conferentie werd nota bene met veel luister opgezet en was, op het vlak van de show, eigenlijk een stuk beter dan de voorstelling van **Flanders Technology**.

Afgezien daarvan moet ik u in alle eerlijkheid bekennen dat wij nogal verrast zijn over de wijze waarop u, mijnheer de Minister, de samenstelling ziet van een Europa van de Regio's.

Eerst en vooral wat de Belgische aanwezigheid betreft heb ik het volgende vastgesteld. De Franstalige Gemeenschap was niet aanwezig, de Duitstalige wel. De heer Anselme vertegenwoordigde het Waalse Gewest, op dezelfde voet van gelijkheid als Wallonië en Vlaanderen, was er een Minister van het Brusselse Gewest. Dit om aan te duiden hoe langs Europese weg, Brussel er meer en meer in slaagt om de drieledigheid volledig gestalte te geven. Veel onevenwichtiger waren de vertegenwoordigingen van de andere landen : we kunnen nog spreken van een gelijkwaardige gesprekspartner voor wat de andere federale landen betreft, namelijk Duitsland en de Spaanse vertegenwoordigers van Catalonië en Galicië. Deze regionale vertegenwoordigers kunnen genieten van een zekere autonomie inzake relaties met het buitenland. Dat kan in geen geval worden gezegd van de vertegenwoordigers van de centralistisch bestuurde staten, zoals die van de Italiaanse regio's, die van de Franse departementen, de enige Nederlandse vertegenwoordiger namelijk van de provincie Noord-Brabant, de enige Engelse vertegenwoordiger van het één of andere graafschap, de enige Zwitserse vertegenwoordiger, namelijk van Ticino, de twee vertegenwoordigers van Joegoslavië : welke betekenissen hebben zij ? Welke politieke macht hebben zij in de buitenlandse betrekkingen van hun land en hun regio ?

Meer en meer kregen wij de indruk uit de bonte en verscheiden samenstelling van deze Conferentie, dat men heeft geprobeerd een gezellig onderonsje te maken van regionale, departementale en provinciale verantwoordelijken die normalerwijs verstoken blijven van internationaal prestige en die proberen, via een geïmproviseerde Conferentie, dat prestige op te vijzelen. Wij zouden dat allemaal niet zo erg vinden indien men hiermee Vlaanderen niet zou degraderen, door ons gelijk te stellen met 110 of 120 provincies, departementen, graafschappen of andere lokale gebiedsomschrijvingen, die internationaal niets hebben in de pap te brokken.

Mijnheer de Voorzitter, de PVV vindt dat men aan Vlaanderen en Europa een slechte dienst bewijst indien wij zouden streven naar een dergelijk Europa van de Regio's in plaats van een Europa gebaseerd op staten. Een Europa van meer dan 100 lilliputters zou veel van zijn prestige verliezen en zou er zeker niet in slagen om zijn slagkracht te verhogen.

In plaats dat u, mijnheer Geens, één van de kopstukken wil spelen van de lilliputters zou u zich veel beter bezighouden met de vraag hoe we onze macht binnen het federale België kunnen verstevigen en hoe we via dit Belgische staatsverband ons binnen de bestaande Europese structuur een betere plaats kunnen verwerven. Dat lijkt me een veel meer realistisch en voor Vlaanderen nuttiger politieke bezigheid.

Trouwens, ik zou in dat verband een drietal vragen willen stellen.

Ten eerste, welk gevolg heeft de top van Dublin aan deze Europese Conferentie gegeven ? Hebben de federale landen, zoals België en West-Duitsland, de verzuchtingen van de regio's vertolkt op de top ?

Ten tweede, hoe zal men de zogenaamde subsidiariteit realiseren ? Subsidiariteit veronderstelt duidelijk afgebakende bevoegdheden. Dit is momenteel niet het geval. Niet alle regio's, Länder en autonome gemeenschappen beschikken over dezelfde graad van zelfstandigheid en over hetzelfde pakket van bevoegdheden.

Denys

heden. Ook op het vlak van de externe bevoegdheden is een grote dispariteit waar te nemen. Een uniformering qua bevoegdheden op regionaal vlak vereist bijgevolg ingrijpende grondwetsherzieningen in verschillende lidstaten. Zijn deze lidstaten daartoe bereid ?

Ten derde, u spreekt van verkiezingen van eigen afgevaardigden voor het Europees parlement. Wil u hiermee het aantal Euro-parlementsleden nog verhogen door naast het contingent dat aan iedere lidstaat toegevoegd is, ook nog te voorzien dat iedere regio afzonderlijk Europarlementsleden kan aanduiden ? Zou u niet veel beter als Voorzitter van de Vlaamse Regering ijveren bij de nationale Regering om de huidige nadelige verhouding voor Vlaanderen van 13/12 om te buigen in 14/11 ?

Mijnheer de Voorzitter, men mag zich niet vergissen in ons standpunt. Onze fractie is voorstander van een samenwerking met andere regio's op het economische en op het culturele vlak. Precies op dat terrein zijn de conclusies van de Conferentie echter ontgoochelend : er zijn geen nieuwe samenwerkingsakkoorden en -verbanden tussen de regio's onderling afgesloten ; geen technologie-akkoorden, geen economische samenwerking en geen culturele uitwisseling.

Er zijn alleen conclusies rond het wijzigen van het verdrag van Rome en daar zijn we — ik heb het reeds gezegd voor Vlaanderen en Europa zelf — bevreesd voor. Concrete samenwerking met andere regio's werd echter niet in overweging genomen. Waarom is u bijvoorbeeld niet ingegaan op het hernieuwd voorstel van de heer Josephe, Voorzitter van de regio Nord-Pas de Calais, om een akkoord af te sluiten met deze aanpalende grensregio. Nochtans lijken afspraken met deze regio van prioritair belang, zowel op het vlak van de economische expansie — zij die in West-Vlaanderen waren weten welke agressieve aanpak er was inzake het aanbod van inplantingen voor Vlaamse bedrijven — alsook op het vlak van de waterzuivering, denken

we maar aan de vervuiling van de Leie. Wallonië en het Brussels Gewest hebben al afspraken gemaakt met deze regio. Waar blijven wij ?

Mijnheer de Voorzitter, meer en meer krijgen we de indruk dat deze Conferentie een gemiste kans is geweest, omdat de zaken waarover moest en kon worden gepraat, met name de onderlinge samenwerking, in alle talen werd doodgezwegen, en men zich aan de andere kant heeft beziggehouden met iets waar men beter niet mee improviseert, met name het verdrag van Rome.

De inhoud en de conclusies van deze Conferentie zijn eigenlijk een typische illustratie van het buitenlandse beleid van deze Vlaamse Regering : wazig, nergens concreet en volledig naast de kwestie. (*Applaus bij de PVV*)

De Voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer H. Suykerbuyk (up de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, vooreerst feliciteer ik de Voorzitter van de Executieve met het initiatief dat hij heeft genomen en met het succesvolle resultaat van de Tweede Conferentie.

Mijnheer Denys, het is natuurlijk niet omdat u een aantal zaken die u graag had gehoord niet hebt gehoord en het is ook niet omdat men in één conferentie niet alles kan zeggen en niet alles kan beslissen, dat men op een luchthartige manier moet zeggen dat er veel vragen overblijven en weinig uitzichten gegeven zijn.

Ik meen dat in de beperkte historie van deze Conferenties — het is slechts de tweede — succesvol werk werd geleverd. Namens mijn fractie hecht ik er aan te zeggen dat het een goed initiatief is en dat het verkeerd is van in een groeiend regionaal streven in Europa aan de zijlijn te blijven staan, zoals men geneigd is af te leiden uit wat de heer Denys heeft gezegd. Indien het waar is dat het proces van staatsvorming in Europa versnelt en in een nieuwe fase is beland, dan is het evenzeer waar dat er een onmiskenbare regionale tendens bestaat en dat Europa zich langzaam

maar zeker richt naar een versterkte vorm van regionaal bestuur.

Collega's, wanneer ik vaststel — en ook dit werd door de heer Denys met een zekere minachting gezegd — dat er weliswaar 36 regio's werden gegroepeerd, maar dat men niet goed weet wat die regio's qua bevoegdheden inhouden, dan zeg ik dat dit de Europese werkelijkheid is, namelijk dat binnen een Europa dat zoveel jaren alleen en uitsluitend uit een Europa van de staten bestond, de regio's langzamerhand een rol zullen vervullen, regio's die uiteraard van samenstelling en bevoegdheid verschillen. Het is echt niet nodig zich daarover vrolijk te maken, tenzij men die werkelijkheid niet kent.

Mijn vaststelling is dat deze regio's samen 100 miljoen inwoners hebben. Dit is één derde van de bevolking van de EEG.

In dit verband wens ik het volgende te zeggen : bij het raadplegen van het boek *Les régions de l'Europe*, daterend van 1973, kwam ik tot de vaststelling dat het op dat ogenblik ging om volgende regio's : de Elzas, Corsica, Bretagne, Friesland, de Jura, Italië, Zuid-Tirol, de Aostavallei, de Sleeswijkse regio. Collega's, de meeste daarvan waren — en dit is niet geringschattend gezegd — de zogenaamde minderheidsgroepen, waarbij Vlaanderen zich op Europees vlak vaak aansloot. Overbodig te zeggen dat ik personen die het federalisme bekampen niet genegen ben, maar ik geef hen wel gelijk wanneer zij zeggen dat wij in Vlaanderen in het verleden te graag met Europese minderheden aan tafel zaten. Op zichzelf is dit niet oneerbaar. Dit is zelfs nuttig, maar de politieke machtsvorming op regionaal vlak in Europa gebiedt de ter zake gekozen weg te volgen.

Ik zou nog kunnen verwijzen — en ook dit lijkt mij belangrijk — naar het feit dat, naast de regio's die zich richten naar de Europese Gemeenschap, er reeds veel langer een Europa van de regio's bestaat, gegroepeerd in de *Conférence permanente des Pouvoirs locaux et régionaux de l'Europe*, die onder de koepel van de Raad van Europa, reeds sedert 1957,

Op voorwaarde dat de eigenheid van de onderscheiden landsdelen niet wordt geschaad, voeren Vlaanderen, Wallonië en Brussel best samen en onder de noemer België toeristische propaganda in het buitenland, aldus Senator W. Content (SP) tijdens de interpellatie- Loones (VU) over de federalisering van het toeristisch beleid

opereren en op dat vlak belangrijk werk hebben verricht. Het gaat erom dat de toenemende regionalisering zich ook zou richten naar de Europese instellingen, die — zoals men dat zegt — handelen, een beleid voeren, door middel van het zogenaamde model van bindende besluitvorming, in tegenstelling tot de Raad van Europa, waar men het associatiemodel gebruikt.

Het is belangrijk dat de regio's op Europees vlak aanwezig zijn. De Vlaamse Gemeenschap moet daaraan niet alleen haar medewerking verlenen, maar zelfs het voortouw nemen.

Iedereen zegt dat Europa belangrijk is. Men zegt echter te weinig dat er een Europees democratisch deficiet is. De Europese wetgeving komt tot stand via EG-richtlijnen die in een beperkt comité van de Europese Commissie worden beslist. Het Europees Parlement heeft zo goed als geen inspraak. Het Europees Gerechtshof dient als een soort boeman

voor de lidstaten die niet willen volgen.

Het ware positief via de regio's aan dit Europees democratisch deficiet te verhelpen. Er werden daartoe beslissingen genomen inzake het subsidiariteitsbeginsel en inzake de toegang van de regio's tot het Europees Hof van Justitie. De keerzijde van de medaille is echter de rechtstreekse verantwoordelijkheid van de Gewesten bij de niet-naleving van de EG-richtlijnen. De nationale Regeringen kunnen hun stemrecht in de Raad van Ministers delegeren aan een vertegenwoordiger van het bestuursniveau in aangelegenheden die de exclusieve bevoegdheid van de regio's zijn. Waar haalt de vorige spreker het om te zeggen dat er op de jongste Europese Raad niets is beslist ?

In het kader van de derde fase van de staatsvorming kan de buitenlandse vertegenwoordiging van de regio's in praktijk worden gebracht. Door de erkenning van de aansprakelijkheid van de regio's bij het niet-naleven van het Europees recht moe-

ten zij hun verantwoordelijkheid op zich nemen. Er werd op de jongste Europese Raad een goed initiatief genomen. Het ware spijtig het af te doen met het misprijzend gezegde, dat het er alleen om ging in de schijnwerpers te komen.

Dit initiatief verdient niet alleen onze steun, maar moet nader worden bekeken in de Commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden. Naast hetgeen in het kader van de Raad van Europa op regionaal vlak is gebeurd verdient deze nieuwe regionale samspraak onze aandacht en moet het positief worden geëvalueerd. (Applaus)

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, geachte collega's, het initiatief dat werd genomen door de heer Geens heeft zijn belang omdat het aanleiding is tot een nuttig debat, hopelijk niet alleen in dit halfrond maar ook op de andere plaatsen.

Mijnheer de Voorzitter, de Groenen zijn meer voor het Europa van de burgers, de regio's, de steden en de gemeenten dan voor dat andere Europa dat men vaak het Europa van de vaderlanden noemt.

Wij staan huiverig tegenover het Europa van de vaderlanden en geven de voorkeur aan formules die werden uitgedacht door professor Georges Goriely en de nog meer bekende Denis de Rougemont meer bepaald in verband met de definitie van de ideale deelstaat van een federatie.

De heer W. Luyten : U moogt die twee toch niet verwarren !

De heer L. Dierickx : Dat doe ik ook niet.

Professor Goriely zegt dat een deelstaat in een federatie — wat een ideale deelstaat precies is, is een thema dat voortdurend tot discussie aanleiding gaf in alle federalistische middens — groot genoeg moet zijn om leefbaar te zijn en klein genoeg om vormen van directe democratie te laten bloeien. De auteur de Rouge-

Dierickx

mont zegt ongeveer hetzelfde. Hij vindt dat de ideale deelstaat „Un espace de participation civique” moet zijn.

Volgens ons betekent het – dit is een zeer gevoelig punt – dat een deelstaat in de Europese Gemeenschap eventueel kan samenvallen met een etnische entiteit of een taalgemeenschap maar dat dit niet noodzakelijk zo moet zijn. Het mag zeker geen principe zijn. Zeggen dat de deelstaten in de Europese Gemeenschap moeten samenvallen met de taalgemeenschappen zou betekenen dat bijvoorbeeld heel het Duitstalig gebied één deelstaat van de EG zou worden. Hetzelfde geldt dan voor het Franstalig gebied of la francophonie. Het Europa van de regio's betekent voor veel mensen het Europa van Bretagne, Baskenland, Friesland, Val d'Aosta, Alto Adige enzovoort, die dan schijnbaar niet denken aan een plaatsje voor de Parijzenaars, de inwoners van Stuttgart, van Lyon, van Turijn en zeker niet voor de Brusselaars.

De heer W. Luyten : U vergeet Borgerhout.

De heer L. Dierickx : Er kan verwarring ontstaan. Degenen die spreken over het Europa van de regio's denken vaak aan het Europa van de etniën of aan het Europa van de vaderlanden, van door de natuur of door God gewilde onaantastbare entiteiten.

Wij zijn tegen het Europa van De Gaulle, l'Europe des patries, dat ook het Europa is van Jean-Marie Le Pen en andere rechts-radicalen formaties. Wij zijn tegen een Europa samengesteld uit vaderlanden, uit entiteiten die een exclusiviteitspolitiek voeren ten overstaan van andere cultuurgroepen, die streven naar volmaakte culturele integriteit en die zich keren tegen de buitenlanders, tegen de niet-autochtonen, tegen de gastarbeiders.

Wij zijn tegen de idee dat een basisdemocratie en de democratie überhaupt eentalig moet zijn. Wij denken dat het Europa en de wereld behoefte hebben aan meertalige democra-

tie. Wij zijn, voor een Europa van de verscheidenheid, van taalgrenzen en taalstatuten, maar tegelijkertijd ook voor een multicultureel Europa, een rechtvaardig Europa met een vorm van basisdemocratie die ook stemrecht geeft aan de gastarbeiders, ook aan de niet-Europese.

Het ideale Europa van morgen kan niet anders zijn dan een Europa dat bestaat uit andere basistentiteiten dan alleen maar de nationale Staten. Hier deel ik de mening van de Voorzitter van de Executieve. De Europese federale democratie moet echter meertalig zijn. In deze meertalige democratie zullen dan de federale grondwet en wetten worden gemaakt. Het Europese Parlement moet beschikken over beperkte, maar reële bevoegdheden. Hoe dit Europa met zijn culturele rijkdommen en verscheidenheid zich moet organiseren zal nog lang het voorwerp zijn van discussies.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, door het organiseren van deze samenkomst hebt u door dadentaal bijgedragen tot het animeren van die discussie.

Ik had liever gehad dat België model had kunnen staan voor Europa, maar dat is niet het geval. Wij hopen dat het streven naar een Europa van regio's geen rem wordt voor de democratisering van het bestaande Europa, zoals de heer Suykerbuyk zegde. Het anders structureren van Europa en het democratiseringsproces moeten zo mogelijk parallel verlopen. Hierbij verwijs ik naar het artikel van de hoofdredacteur van De Morgen van vandaag die de mening is toegedaan dat ook de linkse krachten zich meer moeten inzetten voor de democratisering van Europa.

De constructie van een doorzichtig, democratisch en gedemocratiseerd Europa is waarschijnlijk het belangrijkste staatkundig project van deze eeuw. Ik hoop dat dat de Vlaamse Raad daartoe een politieke en intellectuele bijdrage wil leveren. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, in de eerste plaats wens ik de Voorzitter van de Executieve te danken voor de mededeling die de Vlaamse Raad daarnet heeft aanhoord. Ik wil hierbij drie bedenkingen maken.

Eerste bedenking. De regionalisering in Europees verband werd voor het eerst in de jaren zestig tot uitdrukking gebracht. In de Europese staten is toen van onder uit tegen het unitarisme een tegenbeweging op gang gekomen die nog het beste voorbeeld kent in Frankrijk en in Italië. Tegen de Jacobijnse centrale staat in wordt daar teruggegrepen naar regionale entiteiten, soms met oude, historische connotaties, zoals in Languedoc, Provence, Bourgogne enzovoort. Italië kende toen eveneens een reactie op de unitaire risorgimento van de negentiende eeuw. Elders werd al vroeger rekening gehouden met de veelheid van regio's, soms al constitutioneel zoals de Duitse Bondsrepubliek, Oostenrijk en recentelijk ook ons land. Algemeen moet worden vastgesteld dat de strekking tot erkenning van Europese regio's manifest wordt in Spanje, het Verenigd Koninkrijk, Joegoslavië enzovoort. Een aantal collega's uit deze Vlaamse Raad herinneren zich bovendien dat, tot in een recent verleden, jaarlijks een Conferentie van de Europese regio's plaats vond in Kopenhagen.

Tweede opmerking, en zij sluit ook grotendeels aan bij wat de Voorzitter van de Executieve heeft gezegd : De Europese Unie zet de nationale lidstaten van boven uit onder druk en zal in toenemende mate ook de inpassing van de regionale beweging in het Europees patroon vereisen. Dit is een bijkomende en delicate maar naar ons oordeel onvermijdelijke uitdaging. De heer Van Grembergen heeft daar onlangs in een interpellatie aan herinnerd.

Derde opmerking. De bijeenkomsten in München, Brussel en in oktober eerstkomend in Trente, hebben tot opgave de laatste operatie voor te bereiden en formules te ontwerpen voor een functionele integratie van de regio's in de Europese besluitvormingsstructuren.

Hancké

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, tot besluit wil ik drie dingen zeggen.

Ten eerste, er zal moeten worden ge- waakt over een zeer representatieve samenstelling van uw Conferentie. Enerzijds meen ik dat de heer Denys met een aantal opmerkingen ter zake niet helemaal ongelijk heeft. Anderzijds staat deze Conferentie in haar kinderschoenen en wordt zij op basis van vrijwilligheid samengeroepen. Om deze redenen is het onmogelijk in den beginne te verwachten dat alle Europese regio's die daarvoor in aanmerking komen, zich ook aanbieden, maar dit moet wel de doelstelling zijn.

Ten tweede, de relatie met de Frans- talige Gemeenschap in ons land blijft een teer punt. Wanneer u medede- ling geeft van de resultaten van deze Conferentie, zou ik graag zien dat u de Voorzitter van de Franse Ge- meenschapsexecutieve ook op de hoogte stelt en erover waakt dat de vertegenwoordigers van de Franstalige Gemeenschap in de toekomst ook aan deze Conferentie zouden kunnen deelnemen.

Ten derde, in beginsel zegt de SP- fractie ja aan deze initiatieven omdat wij ons bewust zijn van het grote be- lang ervan voor de Europese con- structie en voor de vormen van inter- nationale samenwerking die ook op het vlak van de regio's tot stand moe- ten kunnen komen.

Op basis van wat aan de agenda staat van de Conferentie van de Europese Regio's is het wenselijk dat in de Commissie voor Buitenlandse en Ex- terne betrekkingen ter zake een grondig debat zou worden gehouden.

In de mate waarin deze Conferentie van spel ernst wordt, spreekt het van- zelf dat de heer Geens daar in de toekomst slechts een rol kan vervul- len als Voorzitter van de Executieve en als woordvoerder van de Vlaamse Raad en van de hele Vlaamse Ge- meenschap. Dat houdt in dat hij daar moet worden geruggesteund door de meningen van de leden van deze Vlaamse Raad, die op dit terrein be-

voegd zijn. (*Applaus bij de meerder- heid*)

De Voorzitter : De heer Verreycken heeft het woord.

De heer W. Verreycken (op de tribu- ne) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, de heer Geens nam deel aan een Conferentie van het Europa van de Regio's. Als overtuigde nationalist moeten wij hem feliciteren omdat hij alvast een aanzet gaf tot het besef dat in Europa niet enkel staten gevat en geklemd zitten, maar ook volkeren, die voor- lopig nog regio's worden genoemd.

Mijnheer de Voorzitter van de Exe- cutieve, wij moeten die felicitaties echter onmiddellijk relativeren om- dat de heer Voorzitter van de Vlaam- se Executieve de volkeren hier her- leidt tot onderdeeljes van bevoog- dende staten, tot regio's, dus tot sub- identiteiten en hen niet hun volle waarde geeft, dus geen volkeren noemt.

Mijnheer de Voorzitter van de Exe- cutieve, onze felicitaties vervallen he- lemaal wanneer de heer Voorzitter van de Vlaamse Executieve ook zijn eigen Vlaanderen tot regio verminkt. Geachte collega's, dit Vlaanderen moet een staat worden en mag geen melkkoe blijven voor een ander volk, of men dat een regio noemt of niet. Dit Vlaanderen zal aanstaande zon- dag om die reden in Brussel betogen, precies voor datgene waarover wij nu praten.

De radicale Vlamingen — zij die geen Belgische schoonmoeders wil- len — zullen daar Vlaamse onafhan- kelijkheid eisen, tot spijt van de re- gioliefhebbers, waaronder de heer Voorzitter van de Vlaamse Executieve, de heer regio-liefhebber, die de eigenheid van de volkeren ontkent.

Tot spijt ook van de vroegere Volks- unie-voorzitter, die niet meer zal be- togen, op verzoek van de heer Pic- qué, PS, die zulks ongeveer ander- half uur geleden in de Brusselse Raad bekend maakte. (*Onderbreking door de heer Luyten*)

Mijnheer Luyten, in een federale staat zullen zelfs de hevigste federa- listen, zoals nu reeds blijkt, door de

andere partners steeds worden afge- remd, met name door de Fransspre- kenden.

De heer W. Luyten : Stuur dan uw knokploegen.

De heer W. Verreycken : Mijnheer Luyten, in een vrije staat daarente- gen, waar de volksgrenzen ook staatsgrenzen zijn, zou zelfs een Vlaams ex-partijvoorzitter kunnen deelnemen aan een Vlaamse mani- festatie, zonder dat hij naar een Franssprekende moet luisteren en zonder dat hij zich laat terugfluiten. Hier past een beetje Vlaamse fier- heid. Wij vernemen trouwens uit zeer verdachte hoek dat nieuwe affiches in de maak zijn bij de Volksunie : „De heer Anciaux is er zeker niet bij.”

Geachte collega's, Vlaanderen moet meer zijn dan de speeltuin van regio- nalisten en meer zijn dan de speeltuin van federalisten. (*Onderbreking door de heer W. Luyten*)

Mijn Vlaanderen, mijnheer Luyten, moet een staat zijn en geen regio.

Tot slot wil ik enkel nog mijn twijfels uiten bij de verwijzing van de heer Voorzitter van de Vlaamse Executieve naar de gebeurtenissen in Oost- Europa. Daar, mijnheer de Voorzit- ter van de Vlaamse Executieve, werd overduidelijk gedemonstreerd dat enkel nationalisme, enkel een staats- vormend volksnationalisme, elk ver- drukkend regime kan weghonen. Vlaanderen verdient evenals de vol- keren uit Oost-Europa meer dan een tweederangsrol, die u ervoor voor- ziet. Dit Vlaanderen verdient meer dan een Executieve. Dit Vlaanderen verdient een staat en een leiding, eer- der dan een deelregio en een mislei- ding. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De Voorzitter : De heer Luyten heeft het woord.

De heer W. Luyten (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik dank u dat u mij het laatste woord geeft zodat ik weer de gelegenheid krijg om te repliceren. Dit is een groot voorrecht dat u mij geregeld geeft en ik zal er links en rechts gebruik van maken want het is niet altijd nodig om op bepaalde opmerkingen in te gaan.

De Voorzitter : Mijnheer Luyten, u mag vooral niet vergeten dat u zulks moet doen in een tijdsspanne van tien minuten. (*Gelach*)

De heer W. Luyten : Inderdaad, mijnheer de Voorzitter, maar ik heb de spreektijd van anderen gechronometreerd en vastgesteld dat zij wat blessuretijd hebben gekregen. Ik hoop die ook te krijgen rekening houdend met de blessures die men ons tracht toe te brengen. Met daarop te reageren zal ik mijn spreektijd wel ietwat moeten overschrijden.

Ik zou op dit belangrijk ogenblik, want hoe men het ook kan relativiseren vanuit de politieke partijverhoudingen, mijn vreugde willen uitspreken over het feit dat een Conferentie over de Regio's al een paar keer heeft plaatsgegrepen. Voor ons is dit niet zomaar een momentgebeuren. U weet, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering, dat ik deze internationale dimensie al zeer vaak heb beklemtoond. Wij moeten als Vlamingen niet beschaamd zijn op dat vlak. Als volkeren zich uit de tragedie van hun geschiedenis moesten losworstelen, vaak met felle geladenheid, — ik denk aan wat er nu gebeurt in Oost-Europa — dan hadden wij de Europese idee reeds in ons Vlaams gedachtengoed ingebed. Hoef ik hier Vlaamse en Europese Beweging van August Vermeylen te citeren die in 1900 schreef : „Om Europeeër te zijn, moeten wij eerst en vooral iets zijn en” — in twee regels samengevat, — om iets te zijn, moeten wij Vlamingen zijn, en wij willen Vlaming zijn om Europeeër te worden ?

Het is belangrijk dat op zo'n ogenblik wij als gezamenlijke Vlaamse groep aan dergelijke historische woorden terugdenken.

Om de klassiekers van de heer Dierickx nog een langere rij te geven, ook wij hoeven als partij op dat vlak niet beschaamd te zijn, onze betreerde collega die enkele weken geleden ten grave werd gedragen, Jef Olaerts, schreef ooit een brochure : met bevrijde mensen en ontvoogde volkeren naar wereldvrede, een federalistische maatschappijvisie. Dit is ook een heel programma. Dat is de dimensie

die wij hier vaak in uiteenzettingen hebben gebracht.

Ik wil dus mijn vreugde uitspreken over het initiatief. Ik wil niet in herhaling vervallen over de perspectieven die de Voorzitter van de Vlaamse Regering heeft gebracht en stel dat de regio's nu op de goede weg zijn. Zij hebben een start genomen waar er geen weg terug meer is. De resolutie is een goed uitgangspunt voor acties van de regio's. Er zijn het Europees niveau, de samenwerking tussen de Staten, de regio's, het subsidiariteitsbeginsel — waar ik hier niet dieper op inga want er komt een langere discussie. Op het einde van het jaar is er een uitdaging op dat vlak. De Europese Gemeenschap zal dan weer een grote institutionele stap voorwaarts moeten doen. Hier moeten wij dan voorlopig nog kijken, ondanks alle mooie wensdromen, naar het Belgisch niveau.

Ik heb hier reeds eerder gezegd dat wij als Vlaamse Regering, bijvoorbeeld, de moed moeten hebben van een Pujol, die ik al in 1976 kende vóór de eerste verkiezingen in Spanje hebben plaatsgehad. Ik heb hem vóór die verkiezingen geïnterviewd voor ons weekblad en ik heb een zeer lange cassette die ik u, Minister Geens, bij een eerste gelegenheid zal bezorgen. U kunt hem die als herinnering doorgeven. In 1976 was dat gedachtengoed het onze en ik ken de heer Pujol sinds die tijd. Zij hebben zoals hij zegt, met een vanzelfsprekendheid hun rechten beklemtoond naar Madrid toe en met gevolgen die, wat Catalonië betreft, erg duidelijk zijn.

Voor het Belgische Brussel zullen wij met onze Vlaamse Regering in dezelfde zin moeten optreden. Dit is nog de bevoegdheid van de Minister van Buitenlandse Zaken. Er moet op gehamerd worden dat het de Belgische Regering is die de rechten van deze regio's mee op het niveau van de Europese Gemeenschap zal moeten brengen.

Mevrouw De Backer, uw roemrijke voorgangster, heeft ooit gezegd dat Vlaanderen stem moet geven aan volkeren die er in hun geschiedenis slechter aan toe waren dan wijzelf.

Wij kunnen nu echt een pilootrol gaan spelen. Samen met degenen die ik daarnet heb vernoemd hebt u dat voor een groot stuk gedaan. Ik ga dit niet herhalen. Wij mogen dus niet aan triumfalisme doen want de obstakels van de gevestigde staten die zullen moeten worden overwonnen, zijn in de scheve geschiedenis van Europa ernstig verankerde obstakels die wij niet zo maar in één, twee, drie opzij zullen zetten en zeker niet met de kreetologie die de heren van het Vlaams Blok hieromtrent beoefenen.

Daarom wil ik wachten op het fundamentele debat rond deze problematiek om te zeggen welke stappen in deze richting van het Europa der volkeren moeten worden gezet.

Mijnheer Dierickx, u spreekt graag over les citoyens, het heet de burgers. Dat deed men in de Franse Revolutie ook. Dat had als resultaat, wat de liberaal Snellaert uit Kortrijk zei, dat de vrijheid van de enkeling moet worden gekaderd in de vrijheid van zijn volk want dat het anders een abstracte vrijheid wordt, zonder die volksnationale federale dimensie. Ik denk dat u nog maar bent in de fase die u ooit op papier hebt gezet, u hebt het hier opnieuw geformuleerd, met name dat men tot een soort deelstaten moet komen waarbij u destijds Limburg en Luik tot één staat en Oost-Vlaanderen en Henegouwen tot één staat wou maken.

Ik denk, indien u dat voor Europa op die manier wenst te doen, de kermis volop zal losbarsten. U zou eens Denis de Rougemont moeten herlezen want die heeft op dat vlak samen met Alexander Marck, Guy Hérault en andere Europese federalisten veel fundamentele dingen gezegd dan wat u hier met uw belerend vingertje, steeds naar de platgetrapten, gewoonlijk komt vertellen. Neem aan dat er volkeren zijn die een zware geschiedenis hebben en die nog wel even last hebben om zich zo maar direct te schikken in een Europa waar ten slotte de oude mastodonten het nog voor het zeggen hebben onder meer Groot-Brittannië, Spanje en vul maar verder in. Zij hebben het voorlopig voor het zeggen en niet de regio's.

Misschien was het een beetje een iro-

Luyten

nische opmerking in onze richting, mijnheer de Minister-president, als wij Pujol in De Standaard horen zeggen : „Omdat wij doelbewust in Catalonië onze weg zijn gegaan durfde men in Madrid niet radicaal meer ingaan tegen de sterke Catalaanse persoonlijkheid. Hoewel wij over minder bevoegdheden en middelen beschikken dan Vlaanderen slaagden wij er toch in ons kenbaar te maken aan de wereld”, glunderde Pujol terwijl de televisiespots zijn rood-gele schildje van Catalonië op de revers deden oplichten. Het is ook omdat de Catalanen doelbewust hun eigen gezicht in Europa tonen dat zij misschien respect krijgen. Ik hoor daarnet over Lovely Belgium spreken in het kader van onze autonomie om ons cultureel te promoten. Ik wil deze twee dingen eens naast elkaar plaatsen.

Dat is dan inderdaad een typische eigen opdracht die Vlaanderen kan krijgen. Ik heb hier een ander document uit de periode waarin men veel over Europa begon te spreken. Dit document draagt als titel Europa, tot welke prijs ?

Dit is de resultante van het Elsevier-symposium dat in 1976 in Amsterdam plaatsvond toen de heer Tindemans daar zijn fameus Europees rapport mocht komen voorstellen. Toen werden daar door de Fries Brugma woorden van Brugmans aangehaald die zei : „Wij zullen het Europa, zoals het nu bestaat, van de gegroeide machtsstaten misschien moeten afbreken om met de bouwstenen van de levende entiteiten te herbeginnen”. Ik citeer : „Een nieuwe en misschien de enige kans voor Europa,” zei Brugmans, „om uit het slop te geraken is” — misschien inderdaad een opdracht voor die volkeren die hier aanwezig zijn — : „wij zullen misschien Europa moeten afbreken om het terug op te kunnen bouwen”. Gezien onze geschiedenis is dat een typische opdracht voor Vlaanderen.

Ik ben dus hoogst benieuwd — ik knoop aan bij de politieke actualiteit — of de Vlaamse parlementsleden straks de moed zullen opbrengen om hun voornaamste medium om, zoals

Pujol zegt, hun eigen gelaat in Europa te tonen, namelijk radio en televisie, eindelijk een eigen naam te geven als Vlaamse radio en televisie. Of zullen zij zich achter het Belgische schild blijven verstoppen ?

Ik heb ter zake mijn twijfels wanneer ik het artikel van de nu afwezige Eric Van Rompuy — door wiens schuld die kans bij een vorige gelegenheid werd gemist — lees onder de titel „Hoe onvrij is Vlaanderen ?” in de krant van vandaag. Hij schrijft dat „wij onze eigen identiteit in Europa moeten valoriseren” en besluit „Wat betekent vrijheid zonder identiteit ?” Dit zijn allemaal mooie woorden van Eric Van Rompuy, van wie ik vermoed dat hij straks opnieuw zal tegenstemmen. Ik zal hem dan naar analogie van de titel van een toneelstuk dat op dit ogenblik door het Mechels Miniatuurtheater wordt opgevoerd, Rosalie Niemand, Eric de Naamloze kunnen noemen. Hij is zelfs bang om zijn eigen Vlaamse naam te geven aan het eigen culturele medium.

Een angst die door velen in dit half-rond wordt gedeeld.

Mijnheer de Voorzitter, ik las nog in De Standaard dat de Vlaamse Regering nog niet beschikt over de vlaggen van die volkeren in Europa. Minister Geens, ik ben zo vrij u een zelfklever te overhandigen waarop de vlaggen van de volkeren die tegenlag hebben gekend in de geschiedenis van Europa, worden afgebeeld. Ik hoop dat u voldoende vlaggemakers kent om, wanneer u de volgende keer gastheer moet zijn voor deze Conferentie, de identiteit van deze regio's te erkennen. **(De heer Luyten overhandigt aan Minister Geens een zelfklever) (Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : Zoals afgesproken in de vergadering van het Vast Bureau wordt hierbij deze gedachteswisseling voorlopig afgesloten. Het debat zal worden voortgezet in de bevoegde Commissie en kan desgewenst in openbare vergadering opnieuw ter sprake worden gebracht.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie — 306 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 12

Aangehouden stemmingen

De Voorzitter : Aan de orde zijn de aangehouden stemmingen over bepaalde artikelen en de amendementen van het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie.

Worden de amendementen gesteund ? (Ja)

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het amendement van de heren De Beul en Denys op artikel 2.

De heer De Beul heeft het woord voor een stemverklaring.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik nodig de leden van de Raad uit dit amendement dat de Vlaamse identiteit bevestigt, aan te nemen. In dit verband wil ik de Raad de commentaar van de ons welbekende journalist Marc Platteel van Het Belang van Limburg voorhouden : „Wat willen we eigenlijk ? Ten minste cultureel zelfstandig zijn zoals meerderjarige grote jongens en meisjes of enkel doen alsof, in de hoop dat niemand ziet dat we bang zijn om echt volwassen en dus zelfstandig te zijn ? Of die V dan zo een bewijs is van volwassenheid ? Uiteraard niet. Maar dat de discussie rond een etiketje zo moeilijk is, dat de beslissing zoveel heibel veroorzaakt, bewijst wel onze onvolwassen onmacht, bewijst wel dat we nog altijd schrik hebben van onze eigen Vlaamse schaduw.” In een vrije tribune in De Standaard van vandaag stelt collega Eric Van Rompuy terecht „om onze eigen identiteit in Europa te valoriseren zal grote geestelij-

De Beul

ke en culturele veerkracht nodig zijn”.

Collega's, u kan deze veerkracht nu alvast laten blijken door dit amendement goed te keuren om aldus aan heel Europa en nog ver daarbuiten ons identiteitbevestigend visitekaartje VTRO te presenteren. (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (**Ja**)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
30 leden hebben ja geantwoord ;
77 leden hebben neen geantwoord ;
8 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Annemans G.
Beysen E.
Brepoels F. (mevr.)
Capoen M.
Caudron J.
Coveliers H.
Daems R.
De Beul A.
Denys A.
Deswaene R.
Devolder J.
Dewinter F.
Kempinaire A.
Kuijpers W.
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Peeters W.
Taelman W.
Valkeniers J.
Vandekerckhove R.
Van den Broeck O.
Vandermarliere J.
Vangansbeke P.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Van houtte M.
Van Mechelen D.
Van Vaerenbergh E.
Verreycken W.

NEEN hebben geantwoord :

Adriaensens H.

Ansoms J.
Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Beckers A.
Beerden G.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos.
Bossuyt G.
Cardoen G.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Coens D.
Content W.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Deprez P.
Desutter M.
De Wulf R.
Dhoore L.
Didden M.
Dielens F.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Egelmeers I.
Garcia R.
Geens G.
Gesquière M.
Hancké L.
Kelchtermans T.
Kestelijn-Sierens M.
Laridon A.
Lefebvre O. (mevr.)
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Matthys P.
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Nelis-Van Liedekerke L.
Op 't Eynde A.
Peeters L.
Peuskens V.
Pinoie E.
Sarens F.
Schellens A.
Schoeters M.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Timmermans J.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Vandebosch E.
Van den Bossche L.
Vandenbroucke F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.

Van Eetvelt J.
Van Hecke J.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Verhaegen G.
Weckx H.
Weyts J.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Cuyvers J.
Dewael P.
Dierickx L.
Geysels J.
Gryp E.
Van Durme W.
Vogels M. (mevr.)
Waltniel L.

Het amendement is niet aangenomen.

De heer W. Luyten : Aan deze komedie doe ik niet langer mee. Vlaamse kruipdieren bent u allemaal. (De leden **van de VU verlaten het half-rond**)

De heer J. Geysels : Mijnheer de Voorzitter, wij kunnen best aanvaarden — en daar mag geen misverstand over bestaan — dat instellingen gesubsidieerd door het Ministerie van Cultuur, het predikaat Vlaams krijgen. Sommigen vergeten echter dat de discussie gaat over de kwaliteit van het Instituut en niet over zijn naam. Krijgt de BRT genoeg financiële middelen ? Kan de BRT als openbare omroep zijn naam waarmaken ? Een onvoldoende antwoord op deze vragen vormt voor ons het breekpunt, niet de discussie over de naam.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, wij hebben dit amendement mede gesteund omdat wij vinden dat aan de discussie die in 1988 is begonnen een einde moet komen.

Een tweede argument is dat de prin-

Denys

cipiële en pragmatische bezwaren die er in 1986 bestonden voor een stuk zijn weggenomen bij de oprichting van VTM.

Ten derde luidt de benaming zoals wij in ons voorstel van decreet hadden gesuggereerd.

Wij willen alles in het werk stellen om het ontwerp van decreet vandaag niet te laten goedkeuren. Wij hebben onze bezwaren geuit tijdens onze uiteenzettingen bij de algemene bespreking. Dit is een van de slechtste ontwerpen die ooit werden ingediend. Niemand van ons heeft het in de Commissie gesteund. Daarom zullen ook wij, zoals de Volksunie daarnet, de zaal verlaten. **(De leden van de PVV, AGALEV en het Vlaams Blok verlaten het halfroed)**

De Voorzitter : Dames en heren, wij stemmen bij zitten en opstaan over het amendement van de heren Bartholomeeussen en Van Rompuy op artikel 2.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is aangenomen.

Geen opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is artikel 2 aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het amendement van de heren Bartholomeeussen en Van Rompuy op artikel 3.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het amendement van de heer Van Dienderen op artikel 3.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is niet aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het amendement van de heer Didden op artikel 3.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is niet aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het amendement van de heer Denys op artikel 3.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is niet aangenomen.

Geen opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is artikel 3 aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het amendement van de heer Van Dienderen op artikel 4.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is niet aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het amendement van de heer Denys op artikel 4.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is niet aangenomen.

Geen opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is artikel 4 aangenomen.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het amendement van de heer Van Dienderen op artikel 7.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is niet aangenomen.

Geen opmerkingen meer ? **(Nee)**

Dan is artikel 7 aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie.

De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, indien mijn collega's het ermee eens zijn, stel ik voor de eindstemming uit te stellen tot de volgende plenaire vergadering.

De Voorzitter : Geen bezwaar ? **(Nee)**

Dan is het voorstel van de heer Verhaegen aangenomen en wordt de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet uitgesteld.

MOTIE VAN AANBEVELING van de heer J. Geysels tot besluit van de op 18 april 1990 door de heer W. Van Durme gehouden interpellatie tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de verhoging van het inschrijvingsgeld in het hoger onderwijs buiten de universiteit — 330 (1989-1990) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie

Voorzitter

van aanbeveling van de heer Geysels tot besluit van de op 18 april 1990 door de heer Van Durme gehouden interpellatie tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de verhoging van het inschrijvingsgeld in het hoger onderwijs buiten de universiteit.

De heer Baldewijns heeft het woord voor een stemverklaring.

De heer E. Baldewijns (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, dames en heren, het zal u niet verrassen dat ikzelf en samen met mij mijn collega's van de SP-fractie niet blij zijn met de maatregel van de Executieve om het inschrijvingsgeld voor het hoger onderwijs buiten de universiteit te verhogen. Toch zullen wij de motie van aanbeveling niet goedkeuren. Ik zal enkele argumenten die dit stemgedrag bepalen, op een rijtje zetten.

Ten eerste kan men deze maatregel niet losmaken uit het gehele onderwijsbeleid of uit de algemene budgettaire context waarin hij werd genomen. De complexiteit van de gehele onderwijspolitiek en de beperking van de financiële mogelijkheden dwingen tot dit compromis.

Ten tweede, is de sociale drempel naar het HOBU vrij laag. Dit betekent dat een relatief hoog aantal gemotiveerde studenten ook beursgerechtigd zijn. De verhoging van het inschrijvingsgeld geldt evenwel alleen voor niet-beursstudenten.

Ten derde kunnen wij niet blind blijven voor de gerechtvaardigde vraag die HOBU-studenten en instellingen reeds jaren stellen om eveneens aanspraak te kunnen maken op sociale voorzieningen zoals universiteitsstudenten die kennen. De uitbouw van de sociale voorzieningen zoals de Minister van Onderwijs reeds in het vooruitzicht heeft gesteld, is voor ons een belangrijke stap vooruit.

Mijnheer de Voorzitter, deze drie argumenten zou ik nog kunnen aanvullen. Op zich zijn ze echter reeds doorslaggevend voor onze houding in deze stemming. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Verhaegen

heeft het woord voor een stemverklaring.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, door de goedkeuring in de Vlaamse Raad van het programmadecreet in december 1989 werd de decretale basis gelegd voor de invoering van het inschrijvingsgeld in het HOBU. De CVP-fractie heeft dit decreet goedgekeurd omdat de maatregel budgettair noodzakelijk was. Zij deed dit echter niet zonder de Minister te vragen de uitvoeringsbesluiten eerst grondig te bestuderen en de sociale gevolgen van het decreet op te vangen.

De motie van aanbeveling van de heer Geysels goedkeuren zou voor de CVP-fractie betekenen dat zij het engagement dat zij in december 1989 heeft aangegaan niet trouw zou blijven. Het zou bovendien op budgettair vlak onverantwoord zijn. De CVP-fractie zal de motie dus niet goedkeuren. Wij willen hier echter volgende overwegingen aan vastknopen.

De CVP-fractie vraagt de Minister nogmaals aandacht voor de reële problemen die zich in het HOBU stellen. Sommige instellingen vragen nu reeds, op eigen initiatief, een inschrijvingsgeld om aldus bijkomende werkmiddelen te verkrijgen. Het is ongezonder dat vergelijkbare instellingen voor eenzelfde opleiding verschillende inschrijvingsgelden vragen.

De hele problematiek van de inschrijvingsgelden hoort volgens de CVP-fractie thuis in een brede discussie over de financiering van het tertiaire onderwijs en meer bepaald over de werkingsstoelagen. Het is de hoogste tijd dat die discussie in de Vlaamse Raad wordt gevoerd.

In het HOBU zijn er nog steeds geen sociale voorzieningen zoals aan de universiteiten. Door de uitbreiding van het HOBU en de belangrijke rol die het speelt in de democratisering van het hoger onderwijs moet dringend een oplossing worden gevonden om de discriminatie tussen HOBU en universiteit weg te werken. Dit zal budgettaire gevolgen hebben en de

grote spreiding van HOBU-instellingen zal uiteraard de uitbouw van de sociale voorzieningen bemoeilijken. Wij geven ons daar zeer goed rekenschap van maar wij vragen u met aandrang, mijnheer de Minister, te onderzoeken hoe aan de concrete noden van deze boeiende sector tegemoet kan worden gekomen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Voorzitter, ik stel voor de stemming over deze motie uit te stellen tot een volgende vergadering.

De Voorzitter : Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot verdaging van de stemming over deze motie.

De leden die het voorstel tot verdaging wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot verdaging is aangenomen.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de problemen met betrekking tot de organisatie van het volgend school- en academiejaar

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Beysen tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de problemen met betrekking tot de organisatie van het volgend school- en academiejaar.

De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de laatste maanden is de Gemeenschapsminister van Onderwijs niet van het feest. Hij heeft te kampen met contestaties alom. Er zijn niet alleen contestaties, maar er is ook het pijnlijk arrest van de Raad van State. Tevens is de Gemeen-

Beysen

schapsminister gevat door de uitspraak van een Brussels rechter, die hem in een moeilijk parket brengt. Alsof dat nog niet voldoende is, uitent ook het ACV en de katholieke ouderverenigingen hun ongenoegen. Niet te vergeten zijn ook de massale straatprotesten van duizenden jonge volwassenen die als student in hun wiek zijn geschoten.

Bovendien groeit in politieke middeis het ongenoegen over het onderwijsbeleid, niet alleen vanuit de minderheid, maar ook vanuit de meerderheid. Het is niet de SP die mort ; want sedert zij deel uitmaakt van de meerderheid, slikt zij alles wat haar wordt voorgelegd. Het is echter de VU — en dat werd daarnet nog beezen op een ander terrein — die duidelijk laat blijken dat zij moegetergd is en in de mate van het mogelijke een vuist tracht te maken via een scherp perscommuniqué.

Mijnheer de Minister, u haalt de schouders op, maar u zal zich toch willen herinneren dat die partij onlangs niet heeft nagelaten duidelijk te maken wat zij momenteel over het onderwijsbeleid in Vlaanderen denkt. Dit zijn enkel vaststellingen doch omwille van de volledigheid van mijn betoog kan ik het niet nalaten hier even op in te pikken.

Aan de basis van het groot onderwijsongenoegen, dat zich thans manifesteert, ligt de besluiteloosheid van de Gemeenschapsminister. Sommige critici schrijven u faalangst toe. Dit is ongetwijfeld het gevolg van het al te langdurig uitoefenen van hetzelfde ambt. Reeds negen jaar staat u aan het hoofd van dit departement en u kan het zich niet meer veroorloven het risico te lopen een vergissing te begaan. Daardoor heeft u zich vastgereden en ook omdat u, op cruciale momenten, het debat hebt ontweken, daarin passief gesteund door een schaaachtige meerderheid die niet de minste kritiek aan de dag legt.

Nochtans was het ooit anders. Ik herinner mij mijn beginperiode als parlements lid toen ik, deel uitmakende van de meerderheid, u ook erg kritisch benaderde. Een niet-gemakke-

lijke positie, maar in een parlementair stelsel moet dat kunnen.

Het meest duidelijk voorbeeld van het feit dat u op een cruciaal moment het debat hebt ontweken was de invoering van het eenheidstype. Bij herhaling hebben wij er op gewezen dat de invoering van het eenheidstype op een analoge wijze moest gebeuren als de invoering van het VS0 en het rijksonderwijs in 1971, dus bij wet. U legde onze stelling naast u neer.

Evenzeer negeerde u de bekommernis van degenen die zich voorstander toonden van wat in vaktermen het categoriaal onderwijs wordt genoemd. U negeerde niet alleen, u deed al het mogelijke om aan te tonen dat het een opvatting betrof van een verwaarloosbare minderheid. Ondertussen weet u wel beter.

Laat het mij zo stellen : als onderwijs voor iedereen — en dus ook voor de minst begaafden — een recht is, dan moet men ook aanvaarden dat de meer begaafden een maximale benutting van hun kwaliteiten kunnen realiseren. Dit is de echte betekenis van democratisering van het onderwijs, waar u zo vaak de mond van vol heeft. Hetzelfde geldt voor de pedagogische vrijheid van de scholen — en niet van de netten — om rekening te houden met de vereisten van streekgebonden arbeidsmarktstudies — bijvoorbeeld havengericht onderwijs in Antwerpen, Gent en waarom niet in Brugge — en met de door de ouders gewenste richtingen.

Ondanks het arrest van de Raad van State, ondanks de uitspraak van een Brusselse rechter, ondanks de toenevende druk van de basis blijft u volharden in de boosheid.

Na het mammoet-decreet en de PVV-amendementenslag van vorig jaar kondigt u nu een super-mammoet-decreet aan, voor de gelegenheid lentedecreet genaamd. Het is alweer een mikmak van jewelste, want naast een regeling over de eenheidsstructuur, zijn er bepalingen in opgenomen van het kunstonderwijs, de schoolgebouwen en de ouderparticipatie. U opteert voor deze weg omdat — ik citeer — de traag draaiende molen van de Vlaamse Raad met één

groot decreet maar één keer op gang moet worden gebracht. Het is een kritiek die elk rechtgeaard lid van de Vlaamse Raad niet neemt, wetende dat de Commissie Onderwijs gedurende dit parlementair jaar niet één ontwerp van decreet te bespreken kreeg ! Ons het verwijt toesturen dat wij een traagdraaiende molen zijn, is een verwijt dat wij niet nemen (**Ontkenning door Minister Coens**).

Mijnheer de Minister, ik heb dit in een krantartikel gelezen. Dit krantartikel legt u deze woorden in de mond. U kan dit straks weerleggen, maar indien u het wenst zal ik u bedoeld krantartikel geven. (**Onderbreking door Minister D. Coens**)

Ook wij hebben het niet nodig dat dit wordt afgedrukt ! Inderdaad, dit is onterecht en bovendien is het een verwijt dat wij geenszins kunnen en willen slikken.

Het terugrijpen naar de mammoet-techniek is voor u een zoveelste kalendertruuk, die u toepast om te verhinderen dat het decreet tijdens het gerechtelijk verlot kan worden aangevochten bij het Arbitragehof. Zodoende kan u opnieuw het schooljaar laten starten in alle onduidelijkheid. Ik kom daar straks op terug.

Het is onaantvaardbaar dat een zo fundamentele aangelegenheid als de al dan niet invoering van het eenheidstype een zo parlementair onwaardige behandeling krijgt. Een zo fundamentele ingreep verdient tenminste een afzonderlijk decreet en verdient bovendien een zeer breed georganiseerd overleg. Het wordt trouwens steeds duidelijker dat het eenheidstype beantwoordt aan de verwachtingen die qua onderwijsorganisatie leven.

De mening wint veld dat de vrijheid van onderwijs niet kan aan banden worden gelegd door het opleggen van een eenheidstype. Naar ons gevoelen verdient het de voorkeur om in plaats van een eenheidstype, een ruim en soepel kader te creëren dat aan de scholen de mogelijkheid biedt eigen accenten te leggen.

Dit betekent dat het onderwijs geen eenheidstype mag worden opgelegd, maar wel een kader dat, naast een

Beysen

aantal verplichte vakken, een ruime vrijheid laat aan de scholen om zelf de programma's aan te vullen en zodoende het onderwijs een eigen inhoud te geven. Op die wijze kan de school zelf beslissen welk onderwijs zij wenst aan te bieden. Bovendien lijkt dit ons de beste garantie van datgene waar wij allen zo gevoelig voor zijn, namelijk de vrije keuze, zoals zij onlangs grondwettelijk werd vastgelegd.

Welnu, als men nu reeds weet dat de invoering van een eenheidstype, zoals u het wil voorleggen, niet bij consensus kan totstand worden gebracht, zou het een flagrant gebrek aan politieke verantwoordelijkheid zijn om dat eenheidstype toch te willen doordrukken, goed wetende dat de strijd buiten dit parlementair halfroond zal worden voortgezet.

Wij hebben gisteren in de Commissie voor Onderwijs een zeer interessante hoorzitting gehad met de afgevaardigden van de groepering IPOC, waaruit toch de diepe bekommernis van de betrokkenen is gebleken om uiteindelijk terug te komen op een aantal bepalingen die oorspronkelijk bij het besluit van de Executieve werden geregeld en die nu opnieuw vervat zijn in het voorontwerp van decreet. Ik denk dat het aangewezen is om zich daarover extra te bezinnen, omdat ik van oordeel ben dat de consensus bereikbaar is indien men, ten eerste, de nodige luisterbereidheid vertoont en ten tweede, het nodige overleg wil organiseren met betrekking tot wat ik een fundamentele ingreep noemde in onze onderwijsorganisatie.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in het aangekondigde supermammoetdecree is er geen plaats voor het universitair dossier. Bij vroegere besprekingen werd, niet ten onrechte, laksheid en een gebrek aan visie verweten aan de VLIR. Nu is de onderwijsminister blijkbaar in hetzelfde bedje ziek.

Ook hier tekenen zich een aantal verontrustende fenomenen af. Ik lees immers dat, ten einde raad, naar een oud beproefd systeem zou worden

overgestapt en dat de voorzitters van de politieke partijen zouden worden betrokken bij het lichten van het moeilijke — dat geven wij grif toe — universitair dossier? Ik zou het nog ietwat strenger kunnen zeggen. Hangt de karwats van de voorzitters van de meerderheidspartijen boven het hoofd van de rectoren en van de universiteiten?

Zonder het plan van het PVV-schaduwkabinet hier nog eens te willen overdoen, wens ik te benadrukken dat Vlaanderen onmogelijk meer dan vier volledige universiteiten kan bevolken met bevoegd onderwijzend en wetenschappelijk personeel. Het kwalitatieve aanbod zal slechts kunnen worden gewaarborgd wanneer men de moed zal hebben om het universitair aanbod te heroriënteren in functie van het streven naar meer kwaliteit en meer wetenschappelijk onderzoek.

De tijd dringt, niet alleen omdat men naar onze eigen universitaire instellingen zo snel mogelijk duidelijkheid moet creëren, maar ook omdat het dringend geboden is onze wetgeving aan te passen aan de EG-directieven. doen we dat niet dan dreigt er onzekerheid naar de toekomst toe, naar de beroepsmogelijkheden van bepaalde richtingen en wordt een hypothek gelegd op onze universiteiten die meer en meer het slachtoffer zullen worden van brain-drain en die het zeer moeilijk zullen hebben om buitenlandse studenten aan te trekken.

Mag er met het oog op het volgend academiejaar nog worden verwacht dat het universitair dossier zal worden gelicht?

Tot slot enkele opmerkingen over het kunstonderwijs. Ook de kritiek op de plannen tot herstructurering van het kunstonderwijs blijft nazinderen. De kritiek kristalliseert zich onder meer rond de bedenking dat het accent wordt verlegd van individueel instrument onderwijs naar algemeen vormend groepsonderwijs. Het wezen van het kunstonderwijs zelf wordt daardoor op de helling geplaatst. Het kan toch niet de bedoeling zijn met een decretale ingreep het kunstonderwijs tegelijkertijd duurder en onaantrekkelijker te maken.

In het secundair onderwijs, he kunst- en het universitair onderwijs! is de impasse troef. Dit is geen toeval. Bij de communautariserings van het onderwijs waren de verwachtingen niet ten onrechte hoog gespannen. Men voelde zich eindelijk bevrijd van het juk van het inkapselen van het onderwijs in de nationale materie. Anderhalf jaar later is de teleurstelling in onderwijsmidden groot. Men spreekt openlijk van gemiste kansen. Het is aan de beleidsverantwoordelijken om daaruit de besluiten te trekken.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in een parlementaire democratie is het normaal dat er een dialoog is tussen meerderheid en minderheid. Kritiek leveren is een van de opdrachten van de minderheid. Het is echter niet alleen de taak van de minderheid. Er moet immers een open dialoog tot stand komen tussen meerderheid en minderheid over het gevoerde beleid. In een volwassen democratie moet dit echter gebeuren op basis van feiten en niet op grond van loze beweringen of krantecommentaren.

Deze interpellatie geeft mij de gelegenheid een toelichting te geven over het uitgebreid onderwijsdecreet dat eerstdaags definitief wordt beslecht.

Mijnheer Beysen, u nam enkele kwalificaties over uit de pers. Deze moeten zo spoedig mogelijk door de Vlaamse Raad op hun merites worden beoordeeld.

Ik koos voor de bundeling van diverse aspecten van het onderwijs omdat het ene verband houdt met het andere. De regeling voor het kunstonderwijs is bijvoorbeeld niet vreemd aan deze voor het secundair onderwijs in het algemeen. Ook voor een aantal andere materies was heel wat overleg en studiewerk noodzakelijk.

Zonder inhoudelijk op de zaken in te gaan — daartoe zullen wij hier nog vóór het reces ruimschoots de gelegenheid hebben na de bespreking ervan in de Commissie — wens ik toch enige toelichting te verstrekken. Er

Met betrekking tot de stedelijke concentratie van kansarmoede vroeg de heer M. Van Peel (CVP) zich af of stadstelevisie geen adequaat middel zou zijn om het zogenaamde democratisch deficit weg te werken

zijn tien titels onder meer over de werkmiddelen, over de gebouwenproblematiek en de investeringen ter zake. Dit laatste sluit aan bij het politiek akkoord van 9 november 1988. De implementatie ervan was om budgettaire redenen niet eenvoudig. Wij hebben een voorstel uitgewerkt dat wij deze morgen aan de Executieve hebben voorgelegd.

Vervolgens — u hebt er vaak allusie op gemaakt — is er de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs. Ik zal daar straks op terug komen. In het hoger onderwijs worden eveneens een aantal anomalieën weggewerkt. De vernieuwing van het kunstsecundair onderwijs wordt, nadat het jarenlang een remwet gold, thans opgegeven. Voor het buitengewoon onderwijs en het deeltijds onderwijs worden ook een aantal belangrijke bepalingen voorzien.

Verder hebben wij de lokale autonomie, de inspraakregeling van de ouders en het onderwijzend personeel en de oprichting van de Vlaamse Onderwijsraad, een overleg- en advies-

orgaan. Er zijn nog verschillende andere bepalingen. Het gaat dus om ongeveer 200 artikelen die betrekking hebben op het gehele onderwijs.

Men kan hier dus moeilijk over besluiteloosheid spreken, integendeel. Wij hebben — hiermee bedoel ik ook de Administratie en mijn Kabinet — maanden gezwoegd om dit te kunnen verwezenlijken. Het gaat om realistische ontwerpen die belangrijke vernieuwingen voor ons eigen Vlaams onderwijs beogen. De bestaande wetgeving wordt op verschillende gebieden herschreven, voor het secundair onderwijs betreft het zelfs een totale herschrijving. Dit was slechts mogelijk na de autonomie. Dat is alles behalve besluiteloosheid en faalangst.

Mijnheer Beysen, door de ervaring waarover u het had ben ik beter in staat het geheel te overzien. Ik ga niet onbezonnen te werk omdat alles zo complex is, maar wij zijn één en ander op punt aan het stellen in de Vlaamse Gemeenschap. Later zal men daarover oordelen. Wij hebben een indrukwekkend arsenaal van decreten en besluiten uitgevaardigd sedert 1989, gedurende een anderhalf jaar autonomie. Alles was erop gericht om de organisatie en de werking van het onderwijs te organiseren overeenkomstig onze sociale en economische eigenheid. Op nationaal gebied kon dat veel minder goed. Het was uiterst moeilijk, zoniet onmogelijk nog langer op het nationaal stramien voort te gaan, niet omdat wij de goeden waren en de anderen de slechten, maar omdat iedere Gemeenschap zelf zijn onderwijs wil organiseren.

De huidige maatregelen zullen de organisatie van het nieuwe schooljaar veel vergemakkelijken. Zo wordt de datum waarop de leerlingen worden geteld vervroegd tot 1 februari van het voorgaand schooljaar, zodat elke school reeds vóór de aanvang van het schooljaar weet waar ze aan toe is en het volgend schooljaar tijdig kan organiseren. Eén en ander moet nog worden voorgelegd aan de Vlaamse Raad, maar wij zijn volop bezig met het verstrekken van de nodige richtlijnen op basis van de documenten. De toelichtende circulaties worden

nu al ontworpen en ze zullen over een paar weken worden verstuurd.

Een aantal bepalingen in het lentedecreet hebben betrekking op het deeltijds kunstonderwijs en het deeltijds onderwijs in het algemeen. Zij hebben tot doel de experimentele fasen af te sluiten en definitieve vernieuwingen te brengen. Zij bieden het kader waarin de scholen zich zelfstandig kunnen profileren. Dit geldt in het bijzonder voor het kunstonderwijs. Daar zat men sedert jaren letterlijk en figuurlijk vast met experimenten en een stop. Het gaat hier niet om improvisatie, noch om immobilisme, maar om het doorbreken van wat sedert jaren vastzat. Vooral het deeltijds kunstonderwijs zal daar baat bij vinden.

In één sector, muziek, is verzet gezien, maar niet in de andere sectoren zoals woord, klank, beeldende kunsten. De vernieuwing van het kunstonderwijs was niet alleen aangewezen vanuit de nieuwe pedagogische inzichten, maar is onontkoombaar gezien de toename van de belangstelling ervoor. Het aantal leerlingen is in een kwarteeuw verzesvoudigd. De wachtlijsten en de rem op de uren hadden een wurgend effect op de muziekacademies. Bij de herstructurering zijn we niet over een ijs van één nacht gegaan. We hebben *overlegd met voor- en tegenstanders. Meer nog dan vroeger ben ik er nu van overtuigd dat het belangrijk en noodzakelijk is door te gaan met de aanpassing. Het was onmogelijk een volkomen unanimité te bereiken. Dat kan trouwens nooit in de uitgebreide sector van het onderwijs, als men daarop moet wachten kan men niet veel doen.

De zaak moet wel voldoende en grondig bestudeerd zijn en dat is ongetwijfeld het geval voor de verschillende sectoren waarover sprake. Inderdaad, wij zijn sinds jaren bezig met de aanpassing van het secundair onderwijs in een nieuw kader. Wij hebben hiertoe een geëigende Raad samengesteld, die tot een unaniem advies is gekomen. Vervolgens hebben wij gepoogd wetgevend werk te verrichten. In nationaal verband was zulks onmogelijk. Na advies van de Raad van State hebben wij een be-

Coens

sluit genomen. Achteraf is gebleken dat dit nieuwe kader op basis van een decreet moest worden geregeld. Gedurende weken hebben wij deze zaak ten gronde doorgenomen en de hele wetgeving met betrekking tot de organisatie en de structuur van het secundair onderwijs herschreven vanuit onze eigen Vlaamse Gemeenschap.

Bovendien wil ik opmerken dat alle scholen van alle netten, zonder uitzondering, niet alleen nu maar ook vroeger, in het nieuwe kader zijn ingestapt. Aan de uitspraken van de rechtbanken, zowel het arrest van de Raad van State als het vonnis in kortgeding op eenzijdig verzoekschrift — wat voor mij inhoudelijk onbegrijpelijk blijft, ik heb nog altijd het appreciatierecht — hebben wij steeds gevolg gegeven. Wij werden trouwens niet gevat door de jongste uitspraak om de scholen te verwittigen inzake deze uitspraken, teneinde hen de kans te bieden over te stappen — indien gewenst — naar het zogenaamde type-II. Geen enkele school is hierop ingegaan. Ik onthou mij van verdere commentaar. Ik zeg alleen dat juridisch en organisatorisch deze redenering helemaal niet opgaat.

Mijnheer Beysen — en ik heb uw woorden letterlijk genoteerd, de politieke context buiten beschouwing latend — het ligt precies in de bedoeling alle onduidelijkheid weg te nemen omtrent de organisatie van het secundair onderwijs. Wij zullen dit probleem bespreken in het kader van het decreet dat binnenkort aan deze Raad wordt voorgelegd. Ik zal op dit ogenblik hierop niet verder ingaan.

Momenteel is er geen juridisch vacuüm. Vanuit de bestaande wetgeving beschikten wij via de Executieve over de bevoegdheid om de nodige erkenning te doen inzake structuur. Deze erkenning bestaat tot wanneer de wetgeving wordt aangepast. Nadien zullen wij het begrip structuur duidelijk decretaal vastleggen, evenals de basiselementen voor de organisatie, dit uiteraard bij wijze van spreken, want ook onderwijs evolueert. Ooit zal men conform de evolutie van de samenleving, een en ander moeten aanpassen, maar het essentiële is

niet voor discussie vatbaar. Ik aanvaard niet dat wordt vooropgesteld dat er zogenaamd onrust of zelfs een malaise heerst in het onderwijs. Alle scholen weten zeer goed waaraan zich te houden en deze houding zal nog worden versterkt door het decreet dat binnenkort zal worden besproken.

Ik spreek mij helemaal niet uit over de acties van een zeer beperkte minderheid. De commissieleden hebben het recht en zelfs de plicht ook naar de minderheidstandpunten te luisteren. Over de technieken zal ik het ook niet hebben, in een democratie heeft iedereen het recht zijn opvattingen te verkondigen en te verdedigen. Uiteindelijk is het de wetgever, die het wetgevend werk vastlegt, conform de grondwettelijke bepalingen.

Mijnheer Beysen, u heeft ook gesproken over het universitair dossier. Dit is het enige segment dat geen deel uitmaakt van het decreet dat thans voorligt. Wij willen daaromtrent een afzonderlijke decretale regeling voorstellen. Ter zake is er een zeer delicaat punt, met name de universitaire expansie. Ik ben het met u eens dat indien wij ad novo zouden kunnen beginnen, wij niet tot de proliferatie, die wij nu in werkelijkheid kennen, dienen over te gaan. De feiten mogen evenwel niet worden onderkend. Door verscheidene instellingen werden vragen gesteld. Uitgaande van de instellingen kan ter zake geen consensus worden bereikt. Zo evalueer ik op dit moment de situatie. De volksvertegenwoordiging is het ultieme forum om een aantal zaken in openheid te bespreken en vooral met kennis van zaken.

In het ontwerp van decreet werden buiten de tien titels, die ik reeds heb geciteerd, nog zeer belangrijke zaken opgenomen met betrekking tot het universitair dossier. Ter zake denk ik meer bepaald aan de autonomie. Bij de Rijksuniversitaire instellingen is het broodnodig ook daar de soepelheid en de dynamiek te kunnen tot stand brengen, evenals andere bepalingen teneinde de vrijheid, de soepelheid en de dynamiek van onze universitaire instellingen te verhogen.

In discreet overleg met de universi-

taire sector hebben wij een consensus bereikt. Daarover wordt bij de publieke opinie niet gesproken, want goed nieuws is per definitie geen nieuws. Dat is een harde wet die ik in de loop der jaren ervaar.

Eén punt van duidelijke contestatie onder de betrokken instellingen betreft de expansie. Na het lentedecreet zullen wij ongetwijfeld nog dikwijls de tijd en de kans hebben dat te bespreken. Ik voeg er eerlijk aan toe dat ik niet goed inzie dat voor het volgend academiejaar een en ander zal kunnen worden gerealiseerd. Het komt de Commissie en de Raad toe afspraken te maken om deze problematiek als Parlement aan te pakken en te beoordelen. Daaromtrent heb ik u niets te verbergen. Ik heb eigenlijk reeds alles gedaan. Er blijft mij enkel nog een feitelijke vaststelling, met name dat wij er vanuit de sector zelf niet uitgeraken, en zullen dat in de Vlaamse Raad uiteindelijk francheren. Dat zal hopelijk geen kwestie zijn van meerderheid tegen oppositie, maar van een fundamentele en open dialoog in de Commissie en respectievelijk in de Vlaamse Raad.

Vanuit uw ervaring met deze sector weet ik dat u ter zake heel wat voorstellen heeft. Zowel u als anderen, vanuit welke hoek deze ook komen, zullen wij kunnen ontmoeten om ook dat moeilijke dossier tijdens dit burgerlijk jaar te kunnen afronden, zodanig dat men er zich voor het volgende academiejaar degelijk kan op voorbereiden. Ik zie geen mogelijkheid dit dossier decretaal af te ronden, laat staan uit te voeren, vóór het volgend academiejaar.

Wij hebben hier een bijzonder grote bezonnenheid aan de dag gelegd. Dat is niet in tegenstelling met de doortastendheid waarmee wij een groot aantal dossiers hebben behandeld. In overleg met de collega's in de Executieve kunnen wij nu komen tot een oplossing. Het betuigt van onze vaste wil om de reële problemen die rijzen in het onderwijs door onder andere de enorm vlugge evolutie, decretaal te onderbouwen. Even belangrijk is de uitwerking via uitvoeringsbesluiten.

Wij zijn erg bekommerd om de men-

Coens

sen in het onderwijs een organisatorisch rustig, maar stimulerend kader te bezorgen dat broodnodig is om kwaliteitsonderwijs te blijven verzekeren. Ik kan mij niet voorstellen dat hier zou worden gepleit tegen vernieuwing en aanpassing. Dat zou op korte termijn in zekere zin wel kunnen worden verantwoord, maar wij hebben met de vorige decreten en ook met het huidige, de bedoeling om op middellange en lange termijn structureel te zorgen voor een aantal oplossingen die zich opdringen. Dat geldt zowel voor het secundair onderwijs als voor het kunstonderwijs en ook later voor het universitair onderwijs. Ik hoop dat wij in de Commissie en in de Raad de dialoog daarover kunnen verderzetten en ons werk kunnen doen zoals het hoort om uiteindelijk de verantwoordelijkheden binnen de Executieve te kunnen nemen, voor wat het uitvoerend werk betreft en binnen het Parlement, voor wat het decretale aangaat. Ik weet dat er in het Parlement, dat is normaal in een democratie, een meerderheid is en een oppositie. Ik heb last van noch het ene noch het andere. Ik ben de overtuiging toegedaan dat in beide groepen er mensen zijn met voldoende kennis van zaken en openheid voor echte dialoog om de kwaliteit van ons onderwijs te bevorderen.

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik zal mij beperken tot een repliek samengevat in een vijftal punten.

Het is tekenend dat uit het antwoord van de Minister blijkt dat er geen consensus is, noch over het secundair onderwijs, noch over het kunstonderwijs, noch over het universitair onderwijs. Dat zal wel geen toeval zijn.

Heel duidelijk is de Minister geweest in zijn antwoord met betrekking tot het dossier over het universitair onderwijs. Hij heeft moeten toegeven dat met het oog op het volgend academiejaar niet de nodige schikkingen zullen kunnen worden getroffen die

normaliter mochten worden verwacht voor wat men gemakkelijheidshalve aanduidt — met een foutieve benaming naar het mij voorkomt — als de universitaire expansie. In elk geval weten wij wat ermee wordt bedoeld.

Het is ook kenmerkend dat de kritiek de jongste maanden vooral komt uit een hoek van waaruit men het niet direct verwacht, namelijk de hoek van het door u zo gekoesterde vrij onderwijs. Dat is ooit anders geweest. Het is een nieuw element in de ontwikkeling. Nu doet u hard uw best om te zeggen dat het gaat om een verwaarloosbare minderheid en om een beperkte contestatie, maar ik stel vast, met u en anderen uit alle partijen, dat de contestatie groeit en de tongen loskomen. Wij horen verklaringen die een goed jaar geleden helemaal niet te horen waren. Vooraanstaande personen uit het vrij onderwijs spuien kritiek, dat is vanzelfsprekend hun goed recht, maar zeggen ook dat zij ter gelegenheid van het instellen van het eenheidstype in hun net onder druk werden gezet. Mijnheer de Minister, u hebt dat altijd ontkend.

Minister D. Coens : Ik heb dat niet gedaan.

De heer E. Beysen : Ik zeg niet dat u dat hebt gedaan. U hebt dat altijd ontkend. Nu komen er echter meer en meer mensen vrij voor hun mening uit en zeggen dat zij inderdaad onder druk werden gezet en dat zij voor een non-keuze, dus geen keuze, stonden.

Ik stel vast dat in de ontwikkeling van de conceptie van, noem het nu het eenheidstype of iets anders, toch tegenstrijdige meningen de ronde doen. Het zou dus best zijn mocht men in politieke middelen de weg van de consensus kunnen vinden, gelet op de belangrijkheid van de vorming van onze jeugd. Ik denk nog steeds dat dit mogelijk is op voorwaarde dat men aan alle kanten bereid is water in de wijn te doen. Immers, misschien is de conceptie waarover u en ik spreken niet zo grondig verschillend, maar als dit decreet te nemen of te laten is, zoals dit meestal gebeurt onder tijdsdruk wat opnieuw

wel het geval zal zijn, dan denk ik dat wij helaas eens te meer niet tot een eenstemmigheid zullen komen.

U zegt daarbij ook nog dat de organisatie van het schooljaar fel zal worden vergemakkelijkt. Dat kan misschien het geval zijn voor het schooljaar 1991-1992 maar niet voor het schooljaar 1990-1991. U zegt dat dit wel zo zal zijn. Wanneer wij echter het supermammoetdecreet zullen hebben behandeld zal het toch al einde juni, misschien zelfs begin juli zijn. U zal dan opnieuw worden geconfronteerd met het treffen van allereerste uitvoeringsbesluiten die er nog **aan** te pas komen. Dat heb ik althans na een eerste lezing kunnen vaststellen. Dan zullen alweer de traditionele vakantiecirculaires volgen. Hoe kunnen de scholen zich dan grondig voorbereiden op het nieuwe schooljaar, ook gelet op het feit dat in het eerste voorontwerp van uw decreet wel de normen waren voorzien en dat dit niet meer het geval is in het ontwerp dat thans voorligt ? Daarin stelt u dat de normen zullen worden bepaald door een besluit van de Executieve. Hoe kunt u dan spreken van het vergemakkelijken van de organisatie voor het volgend schooljaar ?

Bovendien vragen wij als Parlementsleden een fatsoenlijke parlementaire behandeling van deze zeer belangrijke onderwijsmaterie. Niet alleen ik maar nog andere Parlementsleden menen dat het toch goed en noodzakelijk zou geweest zijn de zaak van het eenheidstype in een afzonderlijk decreet te behandelen.

Nu vindt men dat terug in een wisselwasje van alles en nog wat. Wij wensen daarvoor de nodige tijd uit te trekken teneinde dit grondig te kunnen behandelen. Wij beseffen immers dat nu een optie voor een vrij lange termijn wordt vastgelegd. Hoewel alles evolutief is, zal een dergelijke vastgelegde optie voor vele jaren meegaan, net zoals het geval was voor het vernieuwd secundair onderwijs de dato 1971. Bovendien ben ik samen met andere collega's bezorgd over de manier waarop wij het ontwerp van decreet in het Parlement zullen kunnen behandelen gelet op het grote aantal, namelijk 180, arti-

Beysen

kelen over zeer uiteenlopende aspecten.

Minister D. Coens : Het zijn er 193.

De heer E. Beysen : Het zijn er dus nog meer geworden. U doet maar. Op eentje komt het niet aan wanneer men over dergelijke aantallen spreekt. Daarenboven gaat het om artikelen met een ruime technische draagkracht. Ter zake kan men de mening zijn toegedaan dat de techniek niet aan de politici is besteed. Wie zijn taak ernstig opneemt zal in ieder geval een extra inspanning willen leveren om de techniciteit van dit ontwerp onder de knie te krijgen. U zult toegeven dat dit niet eenvoudig is.

Daarnaast vrees ik ervoor dat de Minister het spoedadvies van de Raad van State zal vragen. Ik pleit er nu reeds voor om dat niet te doen. Een advies over een dergelijk fundamenteel decreet, waarvoor de Raad van State niet de nodige tijd krijgt om te beoordelen, is van generlei waarde. Het zou dan al te gemakkelijk zijn om te beweren dat de Raad van State geen bezwaren dienaangaande heeft geformuleerd.

Mijnheer de Voorzitter, ik doe tevens een beroep op u. Als Voorzitter van de Raad bent u immers de hoeder van deze parlementaire instelling. Ik dring er dan ook bij u op aan dat aan de bespreking van dit decreet de nodige tijd kan worden besteed en dat u uw invloed zou aanwenden bij de Executieve om te voorkomen dat het advies van de Raad van State binnen de drie dagen wordt gevraagd.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, ik wens nog een korte repliek te geven op de uitspraken van de heer Beysen.

Samen met u en nog anderen heb ik moeten vaststellen dat er geen consensus bestaat inzake het dossier universiteitsexpansie. Ik heb dan ook duidelijk verwezen naar de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad die ter zake de nodige beslissingen zullen

treffen nadat wij, respectievelijk Executieve en Vlaamse Raad, de nodige fundamentele contouren van het debat hebben getekend.

Ik wijs er nogmaals op dat alle secundaire scholen, zonder uitzondering, in september vorig jaar overgeschakeld zijn naar het nieuwe kader van het secundair onderwijs. Nochtans hebben wij hen in de loop van het jaar — en niet alleen na de Paasvakantie — op de hoogte gebracht van de mogelijkheid om over te gaan naar het traditioneel onderwijs. Het feit dat geen enkele school hierop is ingegaan, wijst toch wel op een bepaalde ingesteldheid. De scholen beseffen zeer goed dat de voorliggende structuur voldoende kansen en mogelijkheden biedt om een eigen profiel te realiseren. Datzelfde wordt nagestreefd in het decreet dat uw goedkeuring zal worden voorgelegd.

Niettegenstaande het decreet nog moet worden besproken en goedgekeurd, zijn mijn diensten volop aan het werk met de besluiten en de omzendbrieven zodanig dat de voorbereiding van het volgend schooljaar tijdig kan geschieden, te meer omdat de tellingsdatum van de leerlingen voor het volgende schooljaar op 1 februari is vastgesteld. Op die manier kent men nu reeds nagenoeg de mogelijkheden voor september.

Ik zal alles in het werk stellen om een grondige en fundamentele bespreking van het decreet te voeren. Ik heb ook de Voorzitter van de bevoegde Commissie dienaangaande aangesproken. Hij zal de nodige voorstellen aan de Voorzitter van de Raad indienen teneinde voldoende tijd vrij te maken voor dit debat.

Ik zal uiteraard het advies van de Raad van State vragen. Gezien de omvang zal men daar meer tijd dan drie dagen aan besteden.

De SERV moet wel voorafgaandelijk zijn advies geven en er moeten ook onderhandelingen worden gevoerd met de vakbonden en overleg gepleegd met de inrichtende machten. Alles zal nu zeer snel moeten gaan. De Raad van State zal worden gevraagd met bekwame spoed een advies te geven zodat de Vlaamse Raad — want hij is de ultieme rechter —

nog voor het reces het ontwerp kan goedkeuren. Dat zal zeker discipline en inspanningen vragen van iedereen, maar ook moeilijke dingen kunnen. Ik zal geen enkele inspanning onverlet laten om met u het debat ten gronde te voeren.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, over het administratief en geldelijk statuut van de Vlaamse ambtenaren, alsmede over de werking van de nieuwe Vlaamse administratie

De Voorzitter : Collega's, ik deel u mede dat de interpellatie van de heer Van Hooland tot Minister Van den Bossche, over het administratief en geldelijk statuut van de Vlaamse ambtenaren alsmede de werking van de nieuwe Vlaamse administratie, werd verdaagd.

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de ontwikkeling en de concentratie van de kansarmoede in de grote steden en centrumsteden

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Hancké tot de heer Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de ontwikkeling en de concentratie van de kansarmoede in de grote steden en centrumsteden.

De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de bedoeling van deze interpellatie is de aandacht van de Vlaamse Raad en van de Executieve te vestigen op de fundamentele evolutie die zich op het ogenblik onder onze ogen voltrekt in de grote

Hancké

steden en in de centrumsteden. Het gaat hier om een dubbele evolutie, gekenmerkt enerzijds door een concentratie van kansarmoede die een toename van de financiële lasten voor de stedelijke overheid tot gevolg heeft en anderzijds door een mutatie in de samenstelling van de stedelijke bevolking. Bovendien stellen wij ook nog een nieuw spreidingspatroon van de bevolking over het grondgebied van Vlaanderen vast. Dit fundamenteel verschijnsel beperkt zich evenwel niet tot Vlaanderen. In heel de industriële wereld hebben de grote en centrumsteden te maken met dit soort crisis.

Honderd jaar geleden schreef Emile Vandervelde het boek *L'Exode rural*. Aan de hand van cijfers bewees hij daarin de toevloed van plattelandsbewoners en fortuinzoekers die hun geluk zochten in de grote steden die de ambitie hadden wereldsteden te worden.

Uit de parlementaire debatten van honderd jaar geleden leren wij bijvoorbeeld dat Antwerpen extrapolierend naar de toekomst, een stad van 2 à 3 miljoen inwoners zou worden. Naar analogie met Emile Vandervelde zouden wij vandaag een boek kunnen schrijven onder de titel *L'exode des villes*. Vandaag is de vlucht uit de grootstad even snel en intens als de toevloed ernaar honderd jaar geleden. De sociale beweging is wel omgekeerd **van** toen. Destijds waren het berooide plattelandsbewoners die hun fortuin zochten in de grootsteden, nu verlaten de gegoeden de grootstad.

Mag ik erop wijzen dat de stad Gent bijvoorbeeld van 1983 tot 1988 in zes jaar tijd 5.350 inwoners heeft verloren. De bevolking daalde daar van 236.450 eenheden naar 231.100. In Antwerpen is de bevolking even vergelijkbaar afgenomen. In diezelfde periode van 1983 tot 1988 was er daar een vermindering met 15.554 inwoners. Hun aantal daalde van 490.053 naar 474.499.

Waarheen gaat die uittocht? Ik spreek over een uittocht en niet over een uitzwerming. Men kan over de uitzwerming van de grote steden naar

de randgemeenten spreken tot het jaar 1975. Voor Antwerpen en Gent was dat de periode waarin de bevolking geleidelijk verminderde ten voordele van een toename er van in de randgemeenten. Antwerpen kende het hoogste bevolkingscijfer in de jaren 1921-1922. Nu verliezen ook de randgemeenten hun bevolking ten voordele van de verder gelegen ring. Die ring bestaat uit residentiële gemeenten die ongeveer tien à vijftien kilometer van de kernstad zijn verwijderd, die nog altijd de plaats is waar de inwoners van de ring werken.

In een zeer recente studie van de Katholieke Universiteit Leuven van de hand van Dominique Vanneste wordt gezegd: „De residentiële gemeenten zijn nu de groeiers ten nadele van de steden met secundaire of tertiaire functie of degene die in de eerste helft van deze eeuw de groeiers waren”. Dominique Vanneste schrijft verder in haar studie: „Het moet nu maar eens gedaan zijn deze steden te beschuldigen van slecht beheer”. Zij hebben de evolutie tegen. Bij wijze van spreken moeten zij op dit ogenblik tegen de wind in blazen. Zoals iedereen weet is dat een bijna onmogelijke opdracht.

De ontwikkeling van de residentiële gemeenten rond de grote steden en de centrumsteden is natuurlijk in de hand gewerkt door de mobiliteit van het privé-vervoer. Dat argument is momenteel in de praktijk iets afgezwakt. Een tweede oorzaak is de uitbreiding van de woonuitbreidingsgebieden. Ik kan daar wat Antwerpen betreft over meespreken. Waar men zich ook begeeft, overal in die ring van residentiële gemeenten vindt men aanplakborden van bouwpromotoren die aankondigen uitbreidingsgebieden te realiseren. Daarvoor zijn trouwens op vele plaatsen de infrastructuurwerken **aan** de gang.

Ik meen dat dit een ongezonde evolutie is die wij niet in de hand moeten werken. Ik stel vast dat onze grote steden de neiging hebben om kleine grote steden te worden. Wie de verwachtingen van het begin van de eeuw naast deze gegevens legt ziet hoeveel afstand in zestig jaar is afgelegd.

Het proces is zeer onlangs in een studie van Dominique Van der Wee als volgt beschreven: „Het suburbanisatieproces heeft niet enkel geleid tot een ontvolking van de kern maar ook tot een wijziging in de sociale structuur van de lokale bevolking. Dat is natuurlijk essentieel en nieuw. Het zijn immers vooral de meer welgestelde bevolkingsgroepen die de stad de rug toekeren, terwijl economisch zwakkere groepen, bejaarden, eenoudergezinnen, migranten, werklozen, ongeschoolden enzovoort achterblijven en een steeds groter aandeel van de binnenstedelijke bevolking uitmaken”.

Ik wil dit illustreren aan de hand van enkele gegevens die ik heb bijeengegaaard en die vergelijkingen toelaten tussen de kernstad, de randgemeenten en de verder opgelegene residentiële gemeenten, de ring, in de periode 1970-1981. Ook weer de laatste beschikbare betrouwbare gegevens.

Het aantal vijftenzestigplussers bedroeg in de ring 11,3 ten honderd in 1980, aangroeiend tot 12,4 ten honderd in 1981. In de rand van de stad was dat 15,1 ten honderd, aangroeiend tot 17,7 ten honderd. In de kernstad was dat 16,9 ten honderd, aangroeiend tot 20,5 ten honderd. Als ik de ring met de kernstad vergelijk, constateer ik dat in 1981 in de ring, de residentiële gemeenten, 12,4 ten honderd bejaarden boven 65 jaar leven, in de kernstad 20,5 ten honderd.

Voor de klassieke migrantenbevolking — Marokkanen en Turken — gelden dezelfde gegevens. In de ring is er van 1970 tot 1981 een toename van 0,1 ten honderd tot 0,4 ten honderd, in de rand van 0,8 ten honderd tot 3 ten honderd en in de kernstad van 1 ten honderd tot 4 ten honderd. Als men de ring vergelijkt met de stad heeft de stad tien maal meer migranten dan de ring.

Eenoudergezinnen komen in de ring voor in een verhouding van 7,2 ten honderd, in de rand 14,8 ten honderd en in de kernstad 18,3 ten honderd van alle gezinnen.

De bestaansminimumtrekkers — deze cijfers werden ons bezorgd tijdens het debat van de begroting van de

Hancké

stad Antwerpen — zijn met ongeveer 8.000 in de provincie Antwerpen. 62 ten honderd daarvan wonen in de stad Antwerpen die slechts één derde van de bevolking van de provincie uitmaakt. Het absolute cijfer in de stad Antwerpen is tweemaal zo groot als het absolute cijfer in de hele provincie Limburg. Dit geeft een idee van de omvang, die even duidelijk in de verf wordt gezet als ik vermeld dat de bevolking van de stad Antwerpen 9,6 ten honderd van Vlaanderen bedraagt en dat het aantal bestaansminimumtrekkers in Antwerpen 26 ten honderd van heel Vlaanderen omvat.

In dezelfde periode 1970-1981 is het inkomen per hoofd in de kernstad gegroeid met 184 ten honderd, in de rand met 200 ten honderd en in de ring met 253 ten honderd. Dat inkomen is natuurlijk op zichzelf een belangrijke indicator omdat dit ook aangeeft dat de opbrengst van de belastingen in de kernstad en in de rand proportioneel gesproken aanzienlijk lager moet liggen dan in de ring waar volgens de statistieken zich de betersituatie bevinden.

Ten slotte wijs ik nog op een enkel gegeven. Er is een periode geweest dat wij tijdens een-mei-optochten fier opstapten achter een spandoek dat vermeldde dat de Antwerpse haven een economische groeipool was. Die tijd is voorbij. Men heeft berekend dat Antwerpen sinds 1976 22.000 werkplaatsen verloor. Dat is voor een grote stad in ons land nog een bijzonder gunstig resultaat, als u weet dat Charleroi in dezelfde periode de helft van de werkgelegenheid zag verdwijnen. Dat betekent echter hoe dan ook dat de werkloosheid in de grootstad meer is toegenomen dan in de ring en zelfs meer dan in de rand. De suburbane tewerkstelling nam daarentegen vaak toe. Dat heeft onder meer te maken met de ontwikkeling van KMO's op het platteland.

Meer specifiek voor het Antwerpse had dit ook te maken met de ontwikkeling van de haven die gezorgd heeft voor meer werkgelegenheid en dus meer inkomsten op de Linkeroever. Hierdoor ontstond een ongelijke verdeling van lusten en lasten. Iedereen

weet dat er in Vlaanderen een aantal fiscale paradisijs bestaan. De gemeente Zwijndrecht behoort daartoe al zeer lang. Deze gemeente is erin geslaagd om gedurende jaren nul ten honderd aanvullende personenbelasting te heffen. Uit eerlijke schaamte heeft men dit op een bepaald ogenblik tot 1 ten honderd verhoogd. Vergeet niet dat deze gemeente op minder dan tien kilometer van de kernstad ligt, waar de inwoners 8 ten honderd en een tijdlang zelfs 9 ten honderd aanvullende personenbelasting hebben betaald. Nog treffender is het voorbeeld van de middelgrote gemeente Beveren met 30 à 35.000 inwoners, die in zes jaar tijd de aanvullende personenbelasting van 8 ten honderd naar 2 ten honderd heeft laten dalen.

Er is dus een sociale polarisatie ontstaan tussen stad en ring die op zichzelf een zorgwekkend fenomeen is en waarvoor ik de bijzondere aandacht van de Executieve vraag. Ik zal deze sociale polarisatie in twee punten schetsen.

Allereerst is er overduidelijk een concentratie van kansarmoede. In Antwerpen heeft men een Atlas van de Kansarmoede opgemaakt, een goede wetenschappelijke studie. Dit fenomeen geldt echter niet alleen voor Antwerpen. Ik probeer hier een lijn te trekken voor alle grote- en centrumsteden, maar mij ontbreekt het materiaal om dat bijvoorbeeld voor Gent te illustreren. De toename van het aantal werklozen, migranten, eenoudergezinnen, bejaarden, mensen met een laag inkomen en een lage opleiding tot een groei van de sociale uitgaven. Bij de bespreking van de begroting heb ik er reeds op gewezen dat op deze manier in Vlaanderen een duale samenleving groeit, die u vooral terugvindt in de grote en centrumsteden.

Ten tweede wordt het stedelijk draagvlak aanzienlijk smaller. De economische groeipool behoort tot het verleden. Wij moeten geen groei meer verwachten. De haven wordt minder en minder arbeidsintensief en meer kapitaalsintensief. De gegoden zwermen uit naar de ring. Dit proces is duidelijk, maar wij weten niet wanneer het zal stoppen. Wij

mogen verwachten dat het zal voortgaan, tenzij een tegenbeweging wordt ondersteund. Er zijn zware lasten die, zoals vroeger, verbonden blijven aan centrumfuncties. De stad Antwerpen moet, zoals ook in de tijd vóór de fusies, blijven instaan voor cultuur, media enzovoort. Ondanks het feit dat bij voorbeeld de Opera voor een groot deel naar het Gemeenschapsniveau is overgedragen blijft er nog altijd, ook voor Gent, een fikse inbreng opgelegd.

Er is een tragere groei van de belastingopbrengst, wat te maken heeft met de tragere groei van de inkomens in de steden. Er zijn de zware lasten voor de uitkeringen, want zoals u weet moeten de OCMW's daarvan de helft dragen. Er is tot slot in toeneemende mate en dat zal meer moeten worden onderzocht en in kaart gebracht, de ongelijke verdeling van de lusten en lasten tussen stad en ring.

Ik wil daarbij opmerken dat een aantal steden ongeveer tot het uiterste gegaan zijn inzake de fiscale inspanningen die zij aan hun inwoners konden vragen. In Gent is de aanvullende personenbelasting tussen 1983 en 1988 gestegen van 6 naar 7 ten honderd en de onroerende voorheffing van 1860 naar 2300 opcentiemen. In Antwerpen is men van 6 naar 9 ten honderd gegaan en later is men opnieuw gedaald tot 8 ten honderd. Voor de onroerende voorheffing is men met de fusies gestart met 2300, wat reeds een aanzienlijke verhoging was van de tarieven die in de acht gemeenten van toepassing waren. Ondertussen is dit gestegen tot 2500 opcentiemen.

Het gewicht van de lokale belastingen is in het Gentse gedurende deze zes jaar gedaald van 2800 naar 2650 frank per inwoner. In Antwerpen is het daarentegen gestegen van 2030 naar 2950 frank per inwoner. Enerzijds werden er dus inspanningen gevraagd van de bevolking op het vlak van de fiscaliteit en anderzijds zijn er heel wat besparingsmaatregelen genomen in het kader van de saneringsplannen. Kennelijk zijn deze plannen voor de twee steden niet voldoende geweest, want er is voor beide steden een nieuw besparingsprogramma opgesteld en opgelegd.

Hancké

Tot slot mag voor deze twee grote steden en voor de centrumsteden niet uit het oog worden verloren dat zij in deze periode ook staan over sterk stijgende uitgaven ter bevordering van de samenlevingsopbouw. Voor het migrantenbeleid en de bestrijding van de kansarmoede, in de mate dat deze een gemeentelijke bevoegdheid blijft, worden aanzienlijke sommen in de begrotingen van steden en gemeenten ingeschreven. Wij weten en ik zal dit nog even ontwikkelen alvorens tot mijn besluit te komen, dat een beleid tot bestrijding van de kansarmoede zich zal moeten toespitsen op een aantal welbepaalde terreinen. Voor de ruimtelijke ordening zal moeten worden gestreefd naar het herstel van een goed stedelijk weefsel, naar herwaarderingsgebieden, inbreiding en renovatie van woonomgevingen, ontwikkeling van sociale huisvesting, inplanting van sociale voorzieningen en in het kader van het migrantenbeleid naar een samenlevingsopbouw.

Dit zijn stuk voor stuk zware uitdagingen en op een aantal van die terreinen weten wij dat de Vlaamse Executieve bij de opmaak van de begroting voor 1990 en bij de herziening ervan zeer grote inspanningen heeft geleverd die ook laten voorspellen dat zij voor de volgende begroting nog kunnen worden opgedreven.

Dat is ook nodig want men weet dat het Gemeentefonds voor 1990 — en dit geldt voor alle gemeenten — iets minder gaf dan in 1983, dus zeven jaar geleden. Wij zijn dus erg tevreden over het feit dat nu een ontwerp in bespreking is waardoor de groei van dit Gemeentefonds decretaal wordt vastgelegd en bovendien ook nog op een zeer behoorlijk niveau. Men weet ook dat in een aantal van die steden er herwaarderingsgebieden zijn tot stand gekomen die niet kunnen worden gesubsidieerd.

Een factor die voor de havensteden Gent en Antwerpen in de toekomst ongetwijfeld van grote betekenis wordt is de nieuwe subsidieregeling die in het kader van het Sint-Catharina-akkoord van kracht werd voor havenwerken en waardoor alle 100 ten

honderd-subsidiëringen vervangen werden door subsidiëringen tot 80 ten honderd, 60 ten honderd of nul. Voor de havengebieden die zo dringend aan renovatie toe zijn — en ik verwijs naar het gebied tussen de Royerssluis en de Kruisschans te Antwerpen — moeten werken worden uitgevoerd ten belope van minstens 10 tot 15 miljard frank, waarvan 40 ten honderd door de Antwerpse Stadskas of de Havenregie moet worden gedragen. Het gaat hier om nieuwe uitgaven die vroeger ten laste vielen van het Rijk en die reeds in 1987 op deze steden werden afgewenteld. Ongetwijfeld zal dit een zware hypotheek blijven leggen op de financiële gezondheid van die steden. Ook de renovatie-, herwaarderings- en woonnoodgebieden hebben behoefte aan een goede financiering.

Ten slotte zou ik een aantal collega's, vooral zij die afwezig zijn, willen voorhouden dat in tegenstelling tot wat is gebeurd voor alle andere gemeenten in dit land, enkel voor de grote steden geen blijvende en afdoende oplossing werd bereikt voor de lasten van vóór de fusie. Voor de Gentenaars, die zich de woorden van Karel V nog wel zullen herinneren, betekent dit dat zij tegen het jaar 2013 28 miljard frank zullen moeten sparen. De dubbel zo belangrijke bevolking van Antwerpen staat dan voor de grote uitdaging om tegen het jaar 2018, 193 miljard te verzamelen om alzo quitte te staan met een verleden van vóór de fusie van 1983. Volgens mij zijn dit erg buitensporige opgaven die de steden en een aantal centrumsteden belasten op een ogenblik dat zij worden geconfronteerd met nieuwe uitdagingen. Die nieuwe uitdagingen worden afgeremd in hun beantwoording precies omwille van het feit dat men er niet in slaagt de hypotheek van het verleden helemaal te lichten.

De Burgemeester van Antwerpen — en ik neem aan in mening opzicht gesteund door zijn collega uit Gent — heeft ervoor gepleit dat op het vlak van de verdeling van de lasten nieuwe formules zouden worden uitgewerkt.

Ik wou dit even in herinnering brengen al geef ik er mij rekenschap van

dat dit niet rechtstreeks binnen de bevoegdheid van de Executieve valt.

In Nederland bijvoorbeeld wordt 90 ten honderd van het bestaansminimum gedragen door de centrale overheid, daar waar dit bij ons slechts 50 ten honderd bedraagt, zodat de gemeenten ook 50 ten honderd voor hun rekening moeten nemen. Een groter aandeel daarin voor de centrale overheid is wenselijk.

Er werd ook een pleidooi gehouden om de aanvullende personenbelasting meer te uniformiseren teneinde de grote dispariteit tussen de gemeenten weg te werken. De Burgemeester van Antwerpen heeft trouwens in herinnering gebracht dat ongeveer 50 jaar geleden, toen Hendrik De Man Minister van Arbeid was, de gemeenten instonden voor de betaling van de werkloosheidsvergoedingen en dat men toen ook een grote dispariteit vaststelde in de uitgekeerde bedragen. Op dat ogenblik werd dit naar de centrale overheid overgeheveld met het oog op een meer billijke behandeling van de gemeenten.

Naar analogie daarmee zou het in de toekomst moeten mogelijk zijn formules uit te werken die in die richting gaan. Inzake de aanvullende personenbelasting. De Burgemeester van Antwerpen heeft anderzijds pleidooien gehouden om de belastingen niet meer volledig te innen in de woonplaats maar een gedeelte ervan te doen kwijten in de gemeente waar men werkt. Voor een groot aantal gemeenten, waar veel mensen werkzaam zijn die elders wonen, zou dit een bijdrage kunnen betekenen voor de oplossing van hun problemen.

Mijnheer de Voorzitter, het debat in de Commissie van Binnenlandse Aangelegenheden werd tijdens de voorbije weken — en dit zal wellicht ook het geval zijn voor de eerstvolgende weken — beheerst door de vraag naar de wijze waarop het Fonds dat de naam draagt van de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden zal worden verdeeld. Wij weten dat een aantal vertegenwoordigers van kleine gemeenten wensen dat de twee Fondsen. Van den Bossche en Lenssens, zouden worden opgenomen in het Gemeentefonds.

Hancké

Ik vestig er uw aandacht op dat dit zou betekenen dat, met inbegrip van de stijging die nu voorzien is in het ontwerpdecreet van de Minister, de gemeenten met minder dan 150.000 inwoners dan een bijkomend bedrag van ongeveer 2,2 miljard frank zouden ontvangen op een bedrag van 18 miljard frank waarover ze nu beschikken, dus een stijging van 13 ten honderd. Daarbij komt een stijging die voorzien is in het Gemeentefonds ten belope van ongeveer 5 ten honderd, wat hen op één jaar tijd zou brengen tot een stijging van hun aandeel — rebus sic stantibus — van 17 tot 18 ten honderd, terwijl uitgerend de steden die worden geconfronteerd met problemen van kansarmoede het zouden moeten stellen met een toename van minder dan 5 ten honderd. Dit is op zichzelf een ongerijmde toestand. De cijfers zelf zijn sprekend.

Naar mijn oordeel is het voorstel voor opname van de beide Fondsen in het Gemeentefonds te verregaand. Ik zeg niet dat dit alle records van kerktorenpolitiek klopt, maar het zit er toch dichtbij. Het is in ieder geval niet groots. Het betekent dat degenen die het voorstellen geen inzicht schijnen te hebben in de fundamentele verschuivingen in het stedelijk patroon in ons land. Bovendien meen ik dat zij getuigen van een gebrek aan sociaal medevoelen. De bestrijding van de kansarmoede heeft daar toch wel mee te maken. Bovendien bezondigen zij zich aan een grove onderschatting van de kansarmoede en de samenlevingsproblemen die daarmee in onze steden mee gepaard gaan. Zij zien kennelijk de noodzaak niet in om daarvoor op korte termijn middelen vrij te maken.

Mijnheer de Minister, het zou een drama zijn mochten vrij belangrijke sommen worden afgeleid naar gemeenten die op het vlak van de kansarmoedebestrijding geen behoeften hebben. Sta mij toe ten aanzien van de Vlaamse Raad even het volgende mede te delen. Een van onze collega's heeft mij gezegd dat in een gemeente in Vlaanderen, waar 12 migranten leven, op basis van de aanwezigheid van die migranten, geput

werd uit het Fonds-Lenssens ten bedrage van 400.000 frank. Deze som werd besteed voor de aankoop van lectuur voor de migranten. Wij mogen tenslotte nog blij zijn dat deze som aan de doelgroepen werd besteed. Het voorbeeld op zichzelf echter duidt aan dat wij met een ondoelmatig gebruik van overheidsgelden te maken hebben. Ik pleit ervoor dat begrip zou worden opgebracht op alle banken en dat het kansarmoedebeleid zou worden gefinancierd via een daartoe speciaal opgericht Fonds. Ik hoop dat men niet teveel zal kibbelen over wat nodig is in onze centrumsteden en in onze grote steden.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb een motie van aanbeveling ingediend, mede ondertekend door een aantal collega's, waarbij ik aan de Executieve voorstel om een studie te ondernemen over de problematiek van de grote steden en de centrumsteden in Vlaanderen en de zich daarin ontwikkelende concentratie van kansarmoede. Bovendien vraag ik aan de Executieve om maatregelen te treffen en middelen ter beschikking te stellen om de kansarmoede efficiënt en ten gronde te bestrijden.

Ik hoop dat deze motie van aanbeveling bij de stemming een brede instemming van de Vlaamse Raad zal krijgen.

De Voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel (up de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de heer Hancké gaf een uitvoerige en correcte analyse van de grootstedelijke problematiek.

De problemen van de grote Vlaamse steden zijn geenszins te vergelijken met deze van Mexico-city, Washington of Marseille. De heer Hancké illustreerde uitvoerig dat het eigenlijk alleen maar om een schaalverschil gaat. Wezenlijk liggen dezelfde sociale en sociologische processen aan de basis.

Als de overheid niet voluntaristisch ingrijpt zal er een verdere verglijding zijn naar fenomenen als buurtverloering, kleine en grote criminaliteit

en concentratie van zwakke bevoeringsgroepen.

Door welk overheidsniveau en vi welke middelen of instrumente moet er worden ingegrepen ? De krachtigste beleidsimpulsen moete in de eerste plaats uitgaan van de stadsbesturen. Zoals alle gemeente besturen steken deze echter niet onder stoelen of banken dat zij zo weinig mogelijk bevoogding van de overheid willen. Inzake de Antwerps problematiek kruipen we in de hui van de Gemeenschapsminister. He is evident dat hij kritisch toekijkt c de stad voldoende inspanningen levert om bijvoorbeeld de haar opgelegde annuïteiten in het kader van de consolidatielening te halen en daar aan een conventie verbindt. Dit re sorteert onder uw verantwoordelijkheid, mijnheer de Minister.

De hogere overheid, maar ook de kleinere gemeentebesturen waarover de heer Hancké sprak, hadden nie steeds een hoge dunk over de grot steden omdat zij in het verleden nie altijd bereid tot of bekwaam waren om een zuinig en doeltreffend beheer te voeren.

Dit verkleurt de discussie. De enorme schuldenberg van het verleden die dateert van vóór de fusie en het groot aantal personeelsleden, onder meer een gevolg van de fusie, zijn verwijten die voortdurend voor de voeten worden gegooid van de grote steden. De heer Hancké citeerde de studie van Dominique Vanneste waarin wordt gezegd op te houder de grote steden enkel een slecht beheer te verwijten, omdat daardoor de problematiek niet wordt opgelost. Ik ben het daarmee eens, maar niette min wordt dit verwijt in de politieke discussie voortdurend beklemtoond. De huidige besturen van deze steden moeten nogal wat tijd besteden aan het rechtzetten van fouten uit het verleden. Bij het nadenken over deze problematiek moet het gezichtsveld wijd genoeg worden gericht.

De invalshoek is kansarmoede. Wanneer de kansarmoede echter moet worden bestreden door de stadsbesturen, dan moet daartoe de nodige financiële ruimte worden gecreëerd ook omdat de steden, evenals de na-

Van Peel

tionale overheid, worden geconfronteerd met lasten uit het verleden. Alleen op die manier kunnen de problemen efficiënt worden opgelost.

Sinds de fusie vloeiden er in Antwerpen 2000 personeelsleden af. Ten gevolge van de nieuwe conventie die onlangs werd goedgekeurd door de Gemeenteraad zullen opnieuw 1000 personeelsleden op een natuurlijke wijze afvloeien. In de conventie werd ook bepaald dat er naar een nieuw personeelskader zal worden gestreefd. Ik stel vast dat zelfs de vakbonden verklaren dat er 2 à 3.000 personeelsleden extra zouden kunnen afvloeien. Zij ontwikkelen die redenering in functie van het feit dat wat die operatie zou opbrengen zij graag zouden uitdelen aan het personeel dat blijft.

De politieke overheid moet daarop kritisch toezien. Ik stel enkel vast dat het een stelling is die wordt naar voren geschoven. Wanneer wij, vanuit de stad, willen nadenken over nieuwe personeelskaders en de misschien daaruit voortvloeiende afvloeiing van nog ander personeel, dan beschikken wij daarvoor over zeer weinig instrumenten. Er zijn enkel de programmawet, de disponibiliteitsstelling op 55 jaar en het verplicht pensioen op 60 jaar. Het zijn geen prettige maatregelen maar daarenboven is het saneringseffect ervan quasi nihil.

Mijn tweede voorbeeld betreft de instrumenten tot sanering. Ook hier neem ik het Antwerpse voorbeeld. Het feit dat er geen pensioenfonds bestaat en wij niet aangesloten zijn bij de Omslagkas maakt dat wij nu dringend op zoek moeten gaan naar een juridische structuur die een soepel beheer voor de stad toelaat maar ook voor u, als Voogdijminister, aanvaardbaar is. Mijnheer de Minister, u hebt duidelijk laten verstaan dat het een cruciaal element is in het saneringsplan voor de stad Antwerpen.

Het derde voorbeeld betreft de enorme schuldenlast die tot het jaar 2018 op de stad zal drukken, ook de heer Hancké heeft daarop gewezen. Het is een zwaard van Damocles dat ons nog jaren zal teisteren. Een paar hon-

derd miljoen kansarmoedefondsen, ook al zijn die altijd welkom, zal ons ter zake niet redden. Tot het jaar 2018 zal men 6 à 7 miljard uit uw begroting moeten lichten om de schulden, die onze voorvaders hebben gemaakt, af te lossen. Dat is geen prettig vooruitzicht.

Over de lastenverdeling tussen stad en rand en de oplossing ter zake ga ik het niet hebben vermits dat probleem hier reeds werd toegelicht.

Een ander instrument tot sanering is de mogelijkheid tot het afstoten van gemeentelijke taken die ten laste van de gemeentelijke overheid vallen. Er is een kleine discussie bezig over de meest wenselijke beheersvorm voor de haven van Antwerpen, of voor bepaalde gedeelten van die haven. Ik moet daar niet op vooruitlopen, maar wij mogen de discussie niet beperken tot de haven. Ook voor andere stadsdiensten kan men zich afvragen of de gemeentelijke uitbating de meest voor de hand liggende is.

Willen we structureel iets doen aan de financiële draagkracht van de grote steden dan zullen zeer diverse en verscheidene maatregelen moeten worden ontworpen. Mevrouw D'Hondt, Koninklijk Commissaris voor het Migrantenbeleid, heeft aangekondigd dat het volgend rapport handelt over de grootstedelijke, stedelijke en gemeentelijke problematiek, uitgaan van de vaststelling dat alleen financieel leefbare steden niet alleen een goed migrantenbeleid, niet alleen een goed kansarmoedebeleid, maar een goed beleid tout court kunnen voeren.

Ik heb het even over een nieuw modewoord, ontstaan in Europese context, het democratisch deficit. Niet alleen onze Europese instellingen, maar ook de grote steden hebben daar last van, zeker na de fusies. Er is relatief weinig personeel voor een grote bevolking en de afstand tussen bestuur en bevolking is enorm. Op het politiek vlak zien we kwalijke gevolgen zoals de opkomst van extreem rechts.

Zoals collega Hancké reeds vóór mij deed heb ik een voorstel gedaan om districtsraden op te richten. Ik sta

daar nog altijd achter, maar ik vraag mij af of de andere en meer moderne middelen, zoals een paar uur stadstelevisie per dag, geen adequater middel zijn om de burger dichter bij het bestuur te brengen.

Ik heb bewust zeer verschillende maatregelen opgesomd omdat ik denk dat de problematiek van de grote steden niet alleen mag worden vastgepind op de problematiek van het Gemeentefonds en van de Kansarmoedefondsen. De discussie over de Fondsen Lenssens en Van den Bossche is natuurlijk zeer merkwaardig en wordt gevoerd tussen mensen die elkaar blijkbaar zeer moeilijk begrijpen. Collega Hancké heeft al een aantal discussiepunten opgesomd.

Wij hebben toch wel een bijzonder rare oplossing bedacht bijvoorbeeld voor uw Fonds, mijnheer de Minister. Het is bij uitstek gericht op het bestrijden van kansarmoede in de gemeenten, maar door de politieke besluitvorming hieromtrent konden de maatregelen juist niet tot Antwerpen of Gent worden gericht. In heel de discussie wordt voortdurend gezegd dat het oorspronkelijk besluit uit het oog wordt verloren, waardoor Antwerpen en Gent al een aanzienlijke verlichting van hun schuldenlast hebben gekregen. Alleen de kruimels worden nu aan de kleinere gemeenten gegeven. Ik stel vast dat de argwaan tegen de grote steden en hun mogelijkheden om te saneren voortdurend een rol spelen.

Wij sluiten ons graag aan bij de motie van de heer Hancké en pleiten ervoor heel de problematiek van de grote steden en hun financiële draagkracht en de kansarmoede in een breder perspectief te zien. Dat belet echter niet dat wij dringend de discussie over de Kansarmoedefondsen moeten kunnen afsluiten. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik wil de knelpunten die de heer Hancké heeft aangevoerd, toespitsen op de discussie die zowel binnen als buiten de Vlaamse Raad en zijn Commissies

Geysels

wordt gevoerd, de discussie over de Fondsen Van den Bossche en Lenssens.

Ik zal alle elementen van dit dossier die reeds in het najaar 1989 aan bod kwamen niet herhalen, maar vraag aandacht voor een aantal onrustbarende feiten. Zo wordt in de Commissie voor de Binnenlandse Zaken getracht deze kredieten af te leiden naar het Gemeentefonds. Zowel de heer Hancké als de heer Van peel hebben hierop gewezen. Ik verwijs hier naar het amendement dat collega Vankeirsbilck in de laatste commissievergadering heeft ingediend, waarbij het krediet van het Fonds Van den Bossche wordt overgeheveld naar het Gemeentefonds. Dat is verontrustend ! Want dit wijst nogmaals op de vluchtigheid van de politiek. Een aantal bekommernissen die in januari 1989 in deze Raad werden geuit door ongeveer alle leden van de verschillende fracties werden nu plat gedrukt in de politieke molen. De oorspronkelijke doelstellingen worden blijkbaar vergeten. Ik vind dit een gevaarlijke evolutie.

Het verheugt mij dat de heer Van Peel vandaag én een aantal weken geleden in de krant erop gewezen heeft dat we niet mogen vergeten waarover het eigenlijk gaat. Ik ga hier geen politiek spelletje spelen. Ik kan alleen maar affirmeren dat wat de heer Van Peel zegt, in de richting gaat van de doelstellingen die in januari 1989 werden geformuleerd. Wat de heer Vankeirsbilck echter via zijn amendement beoogt gaat de verkeerde richting uit.

Een tweede feit dat ik uit deze discussie wil onthouden, is dat het debat wordt afgeleid naar een debat tussen Volksvertegenwoordigers en Senatoren uit de grote steden. Vorige week stond in de krant te lezen dat het migrantenbeleid werd gevoerd door vertegenwoordigers van de grote steden. Ik vind dit zeer verontrustend. Het zou zeer erg zijn moest ook deze problematiek worden afgeschilderd als een probleem dat zich beperkt tot de grote steden. Dit zou funest zijn.

Ik citeer Minister Tobback in het weekblad Knack : „Het Vlaams Blok

is de huiduitslag van onze samenleving.” Ik wil hierop verder parafraseren. Als wij deze discussie in de Raad gaan beperken tot vertegenwoordigers van grote steden, dan zou deze huiduitslag wel eens het eczeem kunnen worden van de ganse Vlaamse samenleving. Inderdaad, deze problematiek is niet beperkt tot de grote steden, ook al stelt hij zich daar misschien op een meer frappante of directe manier, zoals collega Van Peel heeft gezegd. Ik meen dat dit de verantwoordelijkheid is van de hele Raad.

Een derde opmerking is dat de strijd tegen de kansarmoede niet exclusief mag worden afgeleid naar de gemeenten. Vele discussies handelen over de vraag of de gemeenten het al dan niet goed hebben gedaan. Ik meen dat wij duidelijk moeten stellen dat de strijd tegen de kansarmoede te maken heeft met de strijd tegen de inefficiëntie van de sociale zekerheid en vóór het hoger bestaansminimum. Ik ga niet uitgebreid de studies van professor Deleeck en anderen citeren. Kansarmoede heeft te maken met het elementair recht van elke burger die in België, in Vlaanderen, in Brussel wordt geboren om menswaardig te kunnen leven. Dit kan niet alleen worden opgelost met projecten in steden en gemeenten.

Tot besluit nog een vierde opmerking. Wij zijn bezorgd over de afleiding van een aantal middelen van de Fondsen Van den Bossche en Lenssens naar het Gemeentefonds. Vandaar dat wij voor alle duidelijkheid ook een motie zullen indienen, niet een motie die ingaat tegen deze van de meerderheid, maar wel een motie die een aantal zake preciseert.

Zij is gebaseerd op een aantal recente opmerkingen van een aantal organisaties zoals het VIW, VIBOSO het Vlaams Instituut ter Bevordering van onze Samenlevingsopbouw, het Vlaams Overlegcomité Migranten en de Adventsactie Welzijnszorg. Wat de aanwending en de doelmatigheid van de beschikbare kredieten van de Fondsen betreft worden drie elementen naar voren gebracht, die wij grotendeels in onze motie hebben overgenomen.

Tot besluit zal ik deze bondig citeren : Ten eerste, de bonus van 2,2 miljard moet de volgende jaren hoe dan ook als bijzonder krediet voor de armoedebestrijding gereserveerd blijven ten bate van de integratie van kansarmen en migranten. Ten tweede, de integratie van deze Fondsen en van deze bonus in het Gemeentefonds wordt niet opportuun geacht om de continuïteit van de bijzondere bestemming van de gelden en van het op gang gebrachte proces te waarborgen. Ten derde, aansluitend bij onze kritiek, die wij in november hebben geformuleerd naar aanleiding van de aanwending van deze fondsen door de gemeenten, moet een herformulering van de verdelings- en toewijzingscriteria ervoor zorgen dat een meer selectieve besteding van de kredieten toekomt aan de meest kansarme probleemgroepen en ook probleemgebieden.

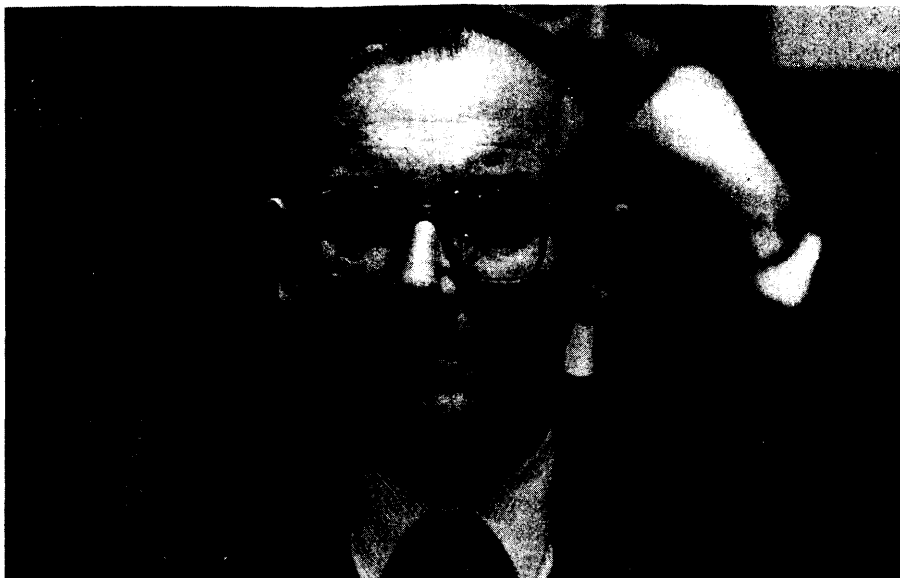
Het is belangrijk dat de Raad in het kader van de volgende begrotingsbesprekingen en van de discussies in de Commissie voor de Binnenlandse Zaken zich eenduidig zou uitspreken. **(Applaus bij Agalev)**

De Voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik dank de drie collega's voor hun interventies en voor de wijze waarop het probleem werd behandeld. Ik betreurt dat de collega's, die over deze problematiek graag persverklaringen afleggen en amendementen indienen vandaag de discussie overbodig vinden. Ik zal maar niet zo boosaardig zijn te veronderstellen dat zij de wijsheid in pacht hebben en dat zij menen dat de interpellanten enkel domme opmerkingen maken.

Deze discussie wordt volgens mij terecht aangekaart, omdat men — dat dien ik voorafgaandelijk te stellen — de laatste maanden nogal geprobeerd heeft niet over het essentiële te discussiëren.

Een discussie over de techniciteit van het besluit 1989 is naar mijn mening terecht te voeren. Ik twijfel er niet aan dat een en ander technisch aan het besluit van 1989 schortte. De

Nadat de Raad een amendement om de naam van de BRT te veranderen in VTRO had verworpen, verliet Senator W. Luyten (VU), samen met de andere leden van zijn fractie, het halfroond

technische fouten hebben misschien storend gewerkt op het normale gemeentelijk functioneren en bijgevolg kan ik ter zake enige onvrede perfect verstaan.

Wanneer men echter de discussie omtrent de aanwending resumeert tot een discussie over autonomie of niet, dan denk ik dat men wel niet de vissen aan het verzuipen is in klaar water, maar dat men een verkeerde discussie aan het voeren is. Het essentiële is of wij al of niet iets doen in verband met de kansarmoede. Collega Geysels heeft er hier terecht aan herinnerd dat dit werd gesteld vóór de jongste gemeenteraadsverkiezingen. De discussie is ruimer dan alleen over de 2,3 miljard. Erkennen wij dat de gemeenten het best geplaatst zijn om de problematiek helemaal te onderkennen en een antwoord te formuleren? Doen wij nog iets aan het geheel van de financiering derwijze dat de gemeenten mogelijkheid tot actie krijgen? Tot daar wat mijn inleiding betreft.

Op twee vlakken in verband met de-

ze interpellatie is er door de Vlaamse Regering een beslissing genomen. Enerzijds is er de migrantennota van 24 maart 1989 en anderzijds de nota over de armoedebestrijding van 5 juni 1989. Het is onder meer in het kader van deze nota's dat de discussie in de nationale Regering is gevoerd omtrent de bonus. Die bonus, die de Vlaamse Regering voor tien jaar heeft toegewezen gekregen, is aangewend via het kanaal van collega Lenssens ten bedrage van 500 miljoen en via mijn begroting ten belope van 1,757 miljard. In de 500 miljoen van collega Lenssens zijn Gent en Antwerpen begrepen. Die steden behoren tot de mogelijke beneficianten. Zij hebben respectievelijk 365 miljoen en 105 miljoen toegewezen gekregen. Zij zijn echter uitgesloten voor wat betreft de 1,757 miljard.

Daarmee zitten wij al meteen in de voorgeschiedenis van de huidige discussie. Wat is de reden waarom Gent en Antwerpen daarbij werden uitgesloten? Is het een objectieve reden, namelijk gebrek aan migranten en

geringe aanwezigheid van kansarmoede? Neen, het heeft niets te maken met objectieve redenen. Het heeft veel te maken met een stuk — ik ga nu erg oneerbiedig zijn — psychiatrie. Het gaat niet om verdelende rechtvaardigheid maar over het feit dat op hetzelfde moment een bedrag van 17,1 miljard werd verdeeld over de twee grote steden als tegemoetkoming in de schuldenlast die voor Gent op 10,4 miljard en voor Antwerpen op 6,7 miljard bedraagt.

Het is natuurlijk jammer dat hier enkel de meest overtuigde leden aanwezig zijn. Diezelfde steden, zowel collega Hancké als collega Van Peel hebben dat onderstreept, worden op heden met de lasten van het verleden geconfronteerd. De lasten uit het verleden zijn voor een deel te wijten, enerzijds aan het feit dat bij de fusie de financiële problematiek voor de grote steden niet werd opgelost en anderzijds hebben die grote steden inzake de beloning van hun personeel en het personeelskader veel breder geleefd dan de meeste andere steden in het Vlaamse land. Ik wens daar echter niet onmiddellijk het etiket van wanbeheer op te kleven. Er zijn daarvoor vele redenen. Onder meer de sterkte van de vakbond heeft daarin een rol gespeeld. Het resultaat van dit alles is dat de steden werden geconfronteerd met een enorme schuldenlast die nog jarenlang zal aanslepen.

Ten overstaan van de kleinere gemeenten wens ik erop te wijzen dat de saneringsplannen voor Gent en Antwerpen, die nu zijn opgesteld en enkel nog moeten worden ondertekend, niet bepaald om te lachen zijn. Antwerpen had al een voorgeschiedenis en moet nu een nieuwe inspanning doen. Gent had een kaduke voorgeschiedenis — ik moet daarin eerlijk zijn — heeft de voorbije zes jaar niet bepaald zwaar gesaneerd en heeft nu met een enorm brutale ingreep een ernstige sanering moeten doorvoeren. Men kan niet meer zeggen dat die twee steden zomaar 17,1 miljard cadeau hebben gekregen en dat zij daar niets tegenover dienden te stellen. Die twee steden hebben een soort van verlichting van de schuldenlast gekregen die in elk geval zal meespelen door het feit dat zij

Van den Bossche

nog enige beleidsruimte overhouden. In hetzelfde jaar waarin zij de schuldverlichting hebben ontvangen, hebben zij een zware inspanning moeten doen die nog jaren gevolgen voor het beleid zal hebben.

De waarheid is dat men misschien kan zeggen dat de steden destijds een beetje hebben gedacht dat het niet opkon. Het is echter een even grote waarheid dat de inspanning die voor die 17,1 miljard is gebeurd de problemen niet uit de wereld heeft geholpen. Collega Hancké heeft hier miljarden geciteerd en verwezen naar 2013 of 2018 naargelang wij spreken over Gent of Antwerpen. Tot dan zal er moeten worden betaald. Ik meen dat Gent aan een gemiddelde komt van 868 miljoen per jaar tot 2013. Voor Antwerpen is het tot 1994 4 miljard per jaar. Vanaf 1994 stijgt dit tot meer dan 6 miljard per jaar tot in 2018. Dat is dus een enorme jaarlijkse last die er hoe dan ook nog is en die maakt dat de beleidsruimte uitermate klein wordt. Ik kan de problematiek niet beter schetsen dan de heer Hancké heeft gedaan.

Hij heeft duidelijk de evolutie van die grootsteden weergegeven, waarbij in een eerste fase iedereen naar de grootsteden trekt. Maar nu worden wij geconfronteerd met de derde fase, een fase van ontvolking vandiezelfde grootsteden, met een ander sociologisch beeld tot gevolg. Ik ben het met hem eens wanneer hij zegt dat het precies degenen met de zwaarste financiële draagkracht zijn die de steden verlaten, terwijl de zwakkere bevolkingsgroepen in de steden achterblijven. Die steden hebben door grootschaligheid een enorme sociale infrastructuur. Deze zwakkere bevolkingsgroepen, die op de sociale infrastructuur zijn aangewezen, zullen dan ook veel meer een beroep doen op de sociale mogelijkheden van de grootstad doen.

De cijfers spreken voor zich. Volgens Staatssecretaris Smet bedraagt het aantal bestaansminimumtrekkers in de provincie Antwerpen 7.939 tegen 4.850 — dat is meer dan 60 ten honderd — in Antwerpen-stad. In Oost-Vlaanderen gaat het om 5.759 recht-

hebbenden tegenover 2.769 in de stad Gent, ook rond de 50 ten honderd. Van de 7.236 rechthebbenden in de provincie Luik wonen 2.552 in de stad Luik, wat een kleinere verhouding is dan die tussen Antwerpen en de stad Antwerpen en tussen de provincie Oost-Vlaanderen en Gent. Ik noem nog enkele andere centrumsteden. In het arrondissement Mechelen gaat het om 1.177 personen tegenover 665 stad Mechelen, in het arrondissement Kortrijk om 939 tegenover 413 in de stad Kortrijk en in het arrondissement Sint-Niklaas om 778 tegenover 346 in de stad Sint-Niklaas.

Voor de grootsteden spelen dus duidelijk twee factoren. Enerzijds het wegtrekken van degenen die fiscaal het interessants zijn voor de steden en gemeenten en anderzijds de aangroei van de zwakke bevolkingsgroepen. Daardoor is de sociale functie van die steden zoveel groter geworden.

Dit is geen nieuwe vaststelling. De SERV heeft in zijn advies van 26 januari 1990 reeds opgemerkt dat er iets schortte aan de verdedigingscriteria. Ik citeer : „De vraag dient gesteld of de sleutel ter verdeling van het Bijzonder Krediet in de toekomst niet beter zou steunen op een geheel van gewogen indicatoren zoals inkomen, aantal gerechtigden op bestaansminimum, werkloosheidssituatie, verouderingsgraad. Bovendien lijkt de spreiding van het Bijzonder Krediet over alle gemeenten minder aangewezen.“ Dit is nog beleefd uitgedrukt, maar toch duidelijk. „Er zou een drempel kunnen ingebouwd worden waardoor de middelen van de gemeenten die een minimale deprivatieniveau niet hebben, naar de overige steden gaan. De SERV is dus nog voorzichtig. Zij stelt slechts de vraag om al dan niet een aantal gemeenten uit te sluiten.

In elk geval is het onbetwistbaar dat het uitsluiten van Gent en Antwerpen niet verdedigbaar is en dat andere gemeenten zoals Mechelen, Sint-Niklaas en Genk relatief weinig krijgen via datzelfde Bijzonder Krediet.

In feite worden politiek de 2 miljard 257 miljoen en zeker daarvan de 1

miljard 757 miljoen beschouwd ofwel als compensatie voor het feit dat er een fiscale hervorming is geweest op het nationale vlak — daarvoor is dat geld niet bedoeld — ofwel als compensatie voor 306 gemeenten voor de bedragen die werden kwijtgescholen aan Gent en Antwerpen.

Wanneer we de situatie bekijken van de grote centrumsteden dan merken wij dat het welzijnsbeleid waarmede men in de stad wordt geconfronteerd in drie elementen uit elkaar valt. Er is ten eerste het huisvestingsbeleid. Niet alleen de staat van de huizen speelt daarbij een rol, maar ook de kwaliteit van de omgeving. Er is ten tweede het tewerkstellingspotentieel en ten derde de toegankelijkheid en de beschikbaarheid van voorzieningen, onder andere sociale voorzieningen. Als die drie elementen ten volle aanwezig zijn kan men trachten een algemene welvaart in een stad te verwezenlijken. Hier ben ik bij de problemen die vrij sterk werden geschetst door de heer Van Peel.

Er zijn echter een aantal factoren waar het beleid van een stad weinig vat op heeft. Het gaat vooral om culturele, economische en sociale voorzieningen waarvan gebruik wordt gemaakt door inwoners van de gemeenten rond de kernstad en waar deze laatste de kosten moet voor dragen. Het is één van de grote financiële problemen waarmede grote steden en centrumsteden worden geconfronteerd, wat trouwens blijkt uit internationale studies. Ik verwijs in dit verband naar een studie van de heren Vandenberg en Claessens.

Zo krijgen we bijvoorbeeld het fenomeen Beveren waar men met slechts 2 ten honderd aanvullende personenbelasting en met nog steeds een gezonde begroting, kan overwegen om een renteloze lening van 50 à 60 miljoen te geven aan zijn leuke voetbalploeg. Dat geeft toch problemen.

Ik voeg daaraan nog toe dat de steden de jongste jaren ingevolge enkele factoren hun inkomsten niet hebben zien stijgen maar wel hun uitgaven hebben zien toenemen. Eén van de factoren die werden aangehaald is de problematiek van de bodemkoers van het Gemeentefonds. Er is ook de

Van den Bossche

problematiek van de personeelsuitgaven. Het feit dat een aantal CAO's zijn afgesloten in het Nationaal Comité A en bij aanbeveling naar de gemeenten toe min of meer geldig zijn verklaard en het akkoord van vorig jaar in Comité C met de 12.000 frank inhaalbonificatie, zijn uitdagingen voor de gemeenten.

Er werd een operatie gedaan voor alle gemeenten via een ontwerp van decreet, dat trouwens ter discussie in de Commissie ligt, via de evolutie van het Gemeentefonds. Wij zullen het Gemeentefonds volgend jaar met 4,83 ten honderd laten stijgen. Dat is niet onaardig ten opzichte van het verleden. Het mechanisme van de verdere stijging wordt eveneens vastgelegd. Zo komen wij gedurende de eerste maanden reeds tegemoet aan de opmerkingen van de heer Van Peel. Het is echter wel duidelijk dat met een dergelijke schuldenlast de steden Gent en Antwerpen zelfs met die stijging er niet uitkomen.

Een tweede decreet met de nieuwe verdelingscriteria van het Gemeentefonds zal binnen enkele weken worden ingediend. Ik hoop dat het nog vóór het reces kan worden goedgekeurd en dat het vanaf 1 januari 1991 van toepassing zal zijn.

Ik waarschuw deze vergadering — het is jammer dat bepaalde collega's die altijd eenzijdig een bepaalde koers varen niet aanwezig zijn — dat wij een gelijkaardige discussie zullen krijgen als de leden van deze vergadering zich blijven beschouwen als de vertegenwoordigers van de eigen gemeenten, dan als de vertegenwoordigers van de natie. In dat geval vrees ik dat het navelstaren tot opperste deugd zal worden verheven en dat de nieuwe criteria uiteindelijk onderhevig zullen zijn aan een lawine van amendementen, waarbij het oordeel over criteria zal afhangen van het resultaat van de eigen gemeente en dan zijn wij ver van de wijsheid.

Ik doe hier een oproep opdat elkeen zich zou stellen boven de plaats waar hij gebeurlijk en woonachtig is en burgemeester is, wil worden of geweest is en zou proberen deze discussie in alle ernst te voeren. In de dis-

cussie zullen wij het opnieuw hebben over het aandeel van de twee grote steden.

Wij kennen allemaal het verhaal dat telkens opnieuw wordt herhaald en dat bijna tot in den treure versleten werd zoals de buffel in het verhaal van Multatuli, het verhaal waarbij een bepaald percentage van de inwoners staat voor een bepaald percentage van het Gemeentefonds. Rekening houdend met de schuldenlast die deze gemeenten hebben zal dat percentage niet kunnen verminderen. Om een welzijnsbeleid te voeren moeten er uiteraard — daarin heeft de heer Van Peel gelijk — financiële middelen zijn. Een vermindering van de stedelijke inkomsten maakt het uitermate moeilijk het peil van welzijn en welvaart in de stad te behouden. Wanneer de inkomsten dalen en de uitdaging vergroot is dat natuurlijk allemaal dubbel zo erg. De fase waarin wij verkeren is duidelijk niet de fase van de urbanisatie of de suburbanisatie in de ontwikkeling, zoals geschetst in de wetenschappelijke literatuur. Wij zitten in de fase van de desurbanisatie. Dat is een absolute daling van de bevolkingscijfers. Dit is het geval voor Gent en Antwerpen, de cijfers bewijzen het.

Reurbanisatie is de enige manier om steden als Gent, Antwerpen en de andere centrumsteden leefbaar te maken. Reurbanisatie kan slechts opnieuw een feit zijn wanneer er eerst financiële inspanningen gebeuren. Dat betekent de renovatie van wijken en huizen, dus opnieuw een zware financiële aderlating. Dat is onmogelijk en ook hier kan ik opnieuw Claesens-Vandenbergh citeren : „Financial arrangements on a level not below the national one are indispensable”.

Men kan dus niet anders dan inspanningen vragen van een niveau dat het centrale is. Dit is duidelijk ook hier het geval. Daar komt nog het specifieke probleem van de kansarmoede bij. Hierover wordt volop een politieke discussie gevoerd. Ik heb daarop bij het begin van mijn antwoord reeds gewezen. Enerzijds gaan er stemmen op om de bedragen die worden uitgetrokken voor de bestrijding van de kansarmoede zonder meer aan de ge-

meenten over te maken, maar zeker niet aan Gent en Antwerpen. Anderzijds werd vastgesteld dat de betreffende bedragen in 1989 zeker niet altijd optimaal werden aangewend. De analyse van de SERV blijkt correct te zijn en dat betekent dat er ook stemmen opgaan om inderdaad verder geld te geven voor de kansarmoedebestrijding, maar aan een beperkt aantal gemeenten.

Ik wil niet vooruit lopen op wat het standpunt van de Vlaamse Regering uiteindelijk zal zijn, want wij moeten daarover nog beraadslagen. Wat ook de concrete resultaten en cijfers zullen zijn, voor mij is het duidelijk dat hoe dan ook belangrijke bedragen voor de strijd tegen de kansarmoede gereserveerd moeten blijven. Deze strijd moet via het lokale niveau worden gevoerd, zowel via gemeenten als OCMW's. Wij moeten ons niet bemoeien met de keuze van het kanaal ter plaatse. Dat hangt af van de taakverdeling binnen elke gemeente. Verder is het voor mij eveneens duidelijk dat weinig gemeenten aan bod moeten komen, maar dat daartoe ook Gent en Antwerpen moeten behoren. Ik weet perfect wat ik zeg. Het gaat niet op dat de overheid bijkomende middelen ter beschikking stelt voor de bestrijding van de kansarmoede maar precies die steden waar de nood het hoogst is, uitsluit.

Misschien kunnen wij beide tendensen combineren. Enerzijds stellen wij aan alle gemeenten die problemen hebben door de geringe financiële mogelijkheden bij komende middelen ter beschikking door een deel van de bonus te gebruiken. Bij de verdeling hiervan moeten criteria gelden, zoals bijvoorbeeld het huidige criterium van de fiscale draagkracht. Anderzijds moet hoe dan ook een deel van de bonus gaan naar een aantal steden waar de nood het hoogst is. Ik heb Sint-Niklaas al genoemd. Daarbij komt ook Genk en in ieder geval ook Gent en Antwerpen.

Mijnheer de Voorzitter, ik hoop dat deze discussie in de loop van de volgende weken, eerst in Commissie en nadien in Openbare Vergadering van de Vlaamse Raad, zal kunnen plaatshebben in een sfeer die niet alleen sereen is maar waar men ook zal pro-

Van den Bossche

beren om echt te zijn, om de directe belangen van elkeen te verdedigen.

Ik vrees dat wij, wanneer wij daar niet in slagen, een slecht beeld van onze Assemblée naar buiten zullen brengen, namelijk het beeld van de ziekte waaraan onze hele maatschappij lijdt, de ziekte van het egocentrisme en het egoïsme. Het zou bedroevend zijn wanneer de Vlaamse Gemeenschap, met haar vrij grote verworven autonomie, daar nu reeds blijk zou van geven. Wij mogen ons niet op deze weg begeven. Wij moeten proberen met een brede blik te kijken, wars van elke vorm van jaloezheid. Wij moeten elkaar de waarheid durven zeggen, wat hier betekent dat wij aan de grote steden moeten durven zeggen dat zij in het verleden fouten hebben gemaakt en dat zij nu moeten saneren. Wij moeten terzelfdertijd durven onderkennen dat er in de steden ook een enorm sociaal lijden zit en als wij de

democratie verder praktisch willen beminnen moeten wij ze niet verdedigen met betogingen maar met ervoor te zorgen dat de wanhoop van degenen die meer en meer gemarginaliseerd geraken wordt weggenomen. Dan zullen allerlei avonturen van bepaalde partijen, zoals bij de jongste verkiezingen in sommige grote steden duidelijk is gebleken, met langer meer kunnen bestaan. **(Applaus)**

Moties van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heren Hancké, Baldewijns en De Beul werd tot besluit van deze interpellatie een motie van aanbeveling ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Door de heer Cuyvers werd tot besluit van deze interpellatie eveneens een motie van aanbeveling ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende openbare vergadering aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? **(Instemming)**

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 19.20 uur.**
